

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 4/26, syyskuu 2026-lokakuu 2026, 25 vuosikerta, irtonumero 2 €

Maailmanjärjestys murroksessa-Suomi väärässä leirissä!

Liitot ja SOSTE-järjestöt protestoivat 21.4.2026 hallituksen kehysriihen yhteydessä mm. STEA-rahoituksen leikkauksia vastaan.

Syksyn Budjettiriihessä valmistui vuoden 2027 12,4 miljardia alijäämäinen talousarvio. Uusliberalismin periaatteilla laskettiin yhteisöveroa 2 % 18 %:ttiin. Härkäpäisesti leikataan STEA rahoitusta 84 miljoonalla. Alijäämä katetaan lisävelalla. Puolustusmenot nousevat ensi vuonna 7 miljardiin euroon. Kuluvana vuonna on annettu valtuudet 7,2 miljardin asetuslainsäädännön. Kaikkiaan vuodesta 2020 on annettu oikeudet 27 miljardin asetuslainsäädännön. Puolustusmäärärahojen kasvu on keskeisin tekijä alijäämän ja velkaantumisen kasvuun. Vuosina 2029–2036 sotamenot ovat jo yli 15 miljardia vuodessa. Suomi on kärsinyt eniten suhteiden välirikosta Venäjään ja hirttäytymisestä USA:n/Naton varaan. Maamme pelastamiseksi katastrofista suunnan muutos on välttämätön

Sivut 2, 3, 6 ja 16

Sivut 2-3

- Maailmanjärjestys murroksessa-Suomi väärässä leirissä.
- Onko Venäjä imperialistinen (2)
- Hallituksen linja pitää.
- Venäjä-myönteisyyden huippupuhetia.

Sivut 4-5

- Uusliberalismin rantautuminen Suomeen-avausta keskusteluun.
- YLE ja Henttusen lausunnot.
- Karkasiko poliisilta "mopo käsistä"?

Sivut 6-7

- Venäjä on valmis pikaiseen rauhaan.
- Mauno Saari palkittiin Venäjän ulkoministeriön ansiomerkillä.
- Sanna ja Alex-kuin kaksi marjaa.

Sivut 8-9

- Olisiko Suomen Homeros itse Runeberg ja miten se historialliseen materialismiin liittyy.
- Pääomasta pääomaan, Marxista Pikettyyn.
- Huutolaisyhteiskunnan paluu.
- Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille, myös iäkkäille ihmisille.
- Ceutan kiemurainen kriisi.
- Sodanvastaisen kansanrintaman suunnittelutyö käynnissä.

Sivut 10-11

- ”Vältä kaikkea matkustamista”-Matkaraportti Valko-Venäjältä.
- Kivimiesten ja sporien Prahassa.
- Felix Dzeržinskin kuolemasta 100 vuotta.

Sivut 12-13

- BRICS-maiden yhteistyöllä kohti kestäväää maataloutta.
- Monsanton perintö elää.
- Marine Le Pen nousi Ranskan presidenttipelin paalupaikalla, osa 1
- Suomen presidenttien kootut möhläykset.

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin perusteista (6/7), osa 1

Sivut 16-17

- DKP: Nato käy sotaa Ukrainassa Venäjää vastaan
- Oppia Einsteinin neuvosta
- Liikkuva ilmatorjunta ilmestyy Venäjän Karjalaan.
- Shaahin Iranin ja nyky-Suomen vertailua.
- Helanterä puhuu vastoin parempaa tietoaan.

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Venäjän oikeus purjehtia Itämerellä
- Operaatio muuttui merisodaksi-sulkeutuuko Itämeri

Teorian äärellä: Historiallisen materialismin tarkastelua

Staraja Ladoka, Laatokanlinna, on Venäjän vanhimpia kaupunkia, perustettu n. vuonna 753.

Marxin ja Engelsin yksi tieteellinen löytö oli yhteiskunnan kehityksen lainomaisuuksien selvittäminen. Tätä tiedettä kutsumme historialliseksi materialismiksi. Tältä osin marxilaisuutta ei liene sitten v. 1982 jälkeen kehitetty. Vuodesta 2019 aloimme Kansan äänen piirissä tarkastella tämän tieteenalan kysymyksiä ottamalla huomioon myös uuden yhteiskuntakenityksen. Viimeksi olemme päivittäneet tulevaan filosofia-aineistoomme kysymystä Venäjän kehitys Feodalistiseksi valtioksi. Aineisto kaikkine osineen saadaan julkaistua kirjasen muodossa kuluvan vuoden puolella.

Sivut 14, 15 19

Orpon kaatopaikalle suursiivous-irti uusliberalismista

Jo 9.9.2006 tiedettiin pääomapiirien himoitsevan sosiaali- ja terveyspalvelujen kaappausta.

Markkinaliberalismin haaksirikko korvattiin 30-luvulla Keynesiläisellä talouspolitiikalla. Se oli sääätelyä, joka teki oikeutta myös kansalle. Lama 1970 osoitti, että kapitalismin kriisejä ei kyetty torjumaan neuvottelu- ja säätelypolitiikalla. Tilalle nostettiin Reaganin ja Tkatcherin uusliberalismi. Markkinatalouden annetaan hoitaa mm. työllisyys, palkat ym. Talouspolitiikalle jätetään vain kierrossa olevan rahan määrän säättäminen. Tämän seuraukset näemme Orpon hallituksen loppulaskuna: työttömyys, valtionvelka, yksityistäminen ja militarisointi. Tavoitteemme on uusliberalismin demokratisointi.

Sivut 2, 3 ja 4

Kaikkien maiden proletaarit -
liittyykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa

Helsinki 15.9.2026

Maailmanjärjestys murroksessa - Suomi väärässä leirissä

Geopoliittiset mannerlaatat ovat vahvassa liikkeessä. Lännen aloittama sota Venäjää vastaan Ukrainaa alustana käyttäen, sekä Yhdysvaltojen ja Israelin epäonnistunut hyökkäys Iraniin ovat ravisuttamassa maailmanjärjestystä merkittävimällä tavalla vuosikymmeniin. Yksinapainen Yhdysvaltojen johtama järjestys, joka alkoi Neuvostoliiton romahduksesta, on tullut tiensä päähän. Uuden, moninapaisen järjestyksen avaintekijöitä ovat Aasia, BRICS-maiden koalitio, vetureinaan Kiina, Venäjä, nouseva suurvalta Iran sekä Intia.

Läntinen leiri, johtajanaan Yhdysvallat, muodosti 2.maailmansodan jälkeen kaksinapaisen maailman toisen leirin ja kilpailijan Neuvostoliiton ja itäisen Euroopan muodostamalle sosialistiselle leirille. Kiinan valtava kehitys sekä Venäjän, Intian, Iranin ja yleisesti globaalien etelän (Aasia, Afrikka, Etelä-Amerikka) nousu on vienyt maailmaa uuteen asentoon. Yhdysvallat ei katso hyvällä tätä muutosta. Petrodollarin asema on heikentynyt, Kiinan juanin syrjäytettyä monin paikoin dollarin maailmanvaluuttana.

Yhdysvaltojen strategiaan on kuulunut, ettei se ole sallinut muiden nousta sille haastajiksi ja kilpailijoiksi maailmanvallasta. Muutos yksinapaisuudesta moninapaisuuteen on kuitenkin väistämätöntä. Kiinan valtava kehitys sekä Venäjän, Intian, Iranin ja yleisesti globaalien etelän (Aasia, Afrikka, Etelä-Amerikka) nousu on vienyt maailmaa uuteen asentoon. Yhdysvallat ei katso hyvällä tätä muutosta. Petrodollarin asema on heikentynyt, Kiinan juanin syrjäytettyä monin paikoin dollarin maailmanvaluuttana.

Iranin kyky vastustaa Yhdysvaltojen imperialismia ja sotilaallista voimaa on herättänyt ihailua edistyskellisten voimien piirissä ympäri maailmaa. Yhdysvaltojen kolonialistinen valta Lähi-idässä on heikentynyt huomattavasti epäonnistuneen hyökkäyksen seurauksena. Yhdysvaltojen vasallit Persianlahdella ovat alkaneet miettiä uusia suhteita isäntänsä, kun amerikkalaistukikohta toisensa jälkeen on tuhoutunut tai vaurioitunut käyttökelvottomaksi Iranin iskujen seurauksena. Samaa uudelleenarviointiin pitäisi ryhtyä myös Suomessa ja Euroopassa laajemminkin.

Asema Yhdysvaltojen vasallina on ajanut Euroopan katastrofin partaalle. Ukrainaa alustana käyttäen on ryhdytty sotaan Venäjää vastaan, ja on asetettu talouspakotteita. Yhdysvallat haluaa heikentää Venäjää ja lopulta asettaa "oman miehensä" Venäjän johtoon. Näin se pystyisi paremmin kontrolloimaan pahinta kilpailijansa Kiinaa. Venäjän vastainen sota ja pakotteet ovat olleet Euroopan taloudelle myrkyä. Suomi Venäjän naapurina on kärsinyt erityisen paljon suhteiden katkaisusta, ja itärajan sulku on pahentanut tilannetta entisestään.

Suomi on asettautunut väärälle puolelle rintamalinjaa nykyisessä tilanteessa. Olemme hirttäytyneet sotilaallisesti Yhdysvaltojen ja Naton varaan, sekä talouden osalta yleisemmin lännen varaan. Olemme sulkenet oven meille luonnollisimman kauppakumppanin, Venäjän, nenän edessä. Seurauksena on ollut suurtyöttömyys sekä taloudellinen ahdinko.

Suunnanmuutos on välttämätön maamme pelastamiseksi talouden romahtamiselta ja sodalta. Venäjä ei loputtomiin katsele vierestä vihamielisten sotavoimien ja jopa mahdollisten ydinaseiden tunkeutumista maaperällemme. Itäraja on avattava viipymättä talouden elvyttämiseksi.

Tolmituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanäänen

Taloudellisten syiden vuoksi siirryimme painetusta lehdestä postijakelun sijaan sähköisen PDF-version jakeluun. Tilauksmaksujen yms. korottaminen ei ratkaise tätä tilannetta. Kansan äänen toimittamista emme lopeta, vaan siitä tulemme edelleen kehittämään.

Kansan ääni toimitetaan entisessä ulkoosassa. Lähetämme lehden PDF-muotoisen aidon näköversion lehden ilmestyttyä kaikille tilaajille. Niille, joilla ei ole PDF-tiedoston lukemiseen tarvittavaa laitteistoa, tietokonetta, S-postia yms. lähetämme yksinkertaisen paperikopion.

Toimi näin: Kun haluat, että lähetämme sinulle aina lehden ilmestyttyä KÄ:n PDF-muotoisen näköislehden sähköpostiin, laita meille sähköpostitietosi seuraavaan osoitteeseen: heikki.mannikko@pp1.inet.fi. p. 0440103450 tai sähköpostiosoitteeseen: tilaukset.kansanaani@gmail.com. Jos haluat, että lähetämme sinulle lehden paperikopion, ilmoita siitä sekä myös osoitetietosi em. osoitteisiin.

Tilauksmaksua emme peri. Sen sijaan pyydämme osoittamaan tukimaksua (omantunnon mukaan) kansanrintaman tilille: Osuuspankki FI08 5541 1420 0279 66 sekä laittamaan lehteen vappu- ja uudenvuoden tervehdykset ym. Kaikki runsaan 20 vuoden aikana ilmestyneet numerot ovat lukijoiden/tilaajien käytössä Kansan äänen verkkojulkaisuissa osoitteessa www.kansanaani.org.

Onko Venäjä imperialistinen (2)?

Edellisessä Kansan äänen numerossa käsitelimme kysymystä: "Onko Venäjä imperialistinen". Kirjoitimme, että mikäli Venäjä katsotaan imperialistiseksi voimaksi, johtaa se tieteellisen marxilaisen yhteiskuntateorian suhteen kestävämpään päätteeseen, koska sitten myös Kiina ja BRICS hyväksyisivät imperialismin. Silloin myös marxilaisen arvion rakentaminen työväenluokan kapitalismin vastaisen luokkataistelun strategiasta ja taktiikasta kohtaisi umpikujan.

Edelliseen artikkeliin palautuksemme on kerrattava, että esimerkiksi SKP:n näkemyksen mukaan "Venäjä on kapitalistinen sekä myös imperialistinen suurvalta, eikä sen sotilaallisia toimia voida puolustaa, sillä nämä toimet aiheuttavat kärsimystä sekä Ukrainan että Venäjän työläisille."Tässä yhteydessä on vielä kerran muistutettava, miten Venäjä esitti USA/EU/Nato koaliitille neuvotteluja sopimuksiksi, jolla pysäytetään Naton laajeneminen Ukrainaan ja Georgiaan. Tämä ei lännelle eikä edes Suomelle sopinut. Länsi myös esti jo sovittu Istanbulin sopimuksen sekä Minskin sopimukset, jotka toteutettuina olisivat säilyttäneet Ukrainan alueellisen kokonaisuuden.

Periaatteellisia kysymyksiä

Niiltä, jotka eivät hyväksy Venäjän toimia, on edelleen kysyttävä: mikä vaihtoehto Venäjällä olisi ollut? Olisiko sen pitänyt hyväksyä, että tehtyjen sopimusten vastaisesti Nato ympäröi Venäjän, sallii banderilaisten sotilaskaappauksen ja Ukrainan aseistamisen Venäjän vastaiseen hyökkäykseen? Olemme kuulleet väitettävän, että Venäjän olisi pitänyt neuvotella "maailman tapin saakka", kunnes sopimus syntyi. Mutta entä jos toinen osapuoli ei neuvottelee? Olisiko Venäjän vain pitänyt jäädä odottamaan lännen hyökkäystä?

Talvella 2022 näytti siltä, että Venäjän erikoisoperaatio tuli monille tovereille yllätyksenä. Meille Kansan äänen piirissä asia ei tullut yllätyksenä, koska seurasimme reaaliaikaisesti asioiden kulku. Olimme tarkkana selvillä siitä, että kyse on ennen kaikkea Venäjän turvallisuudesta ja olemassaolosta. Kyllä sota tuottaa Venäjän ja Ukrainan väestölle suuria kärsimyksiä. Tiedämme myös, että mikäli rauhansopimusta, joka takaa myös Venäjän turvallisuuden, ei saada aikaan, Venäjän on edettävä Ukrainan länsirajalle saakka. Ne, jotka sanovat näitä imperialismin tunnusmerkeiksi, erehtyvät pahasti, eivätkä ymmärrä muodon ja sisällön kategorioita, sekoittavat ne toisiinsa.

Marxilainen liike ei ole vielä selvinnyt krapulastaan

Marxilaisen liikkeen ongelma tänään on siinä, että Neuvostoliiton ja sosialistisen maailmanjärjestelmän hajoamisen jälkeen maailmassa ei ole ideologisesti yhtenäistä marxilaista liikettä. On kyllä kokouksia, joissa keskustellaan asioista ja kuullaan muiden mielipiteitä. Esimerkiksi Kreikan kommunistinen puolue koordinoi kansainvälistä kommunististen ja työväenpuolueiden kokousta (IMCWP), jossa kuullaan osanottajien puheenvuoroja, mutta ei neuvotella yhteisestä marxilaisesta kapitalismin vastaisen luokkataistelun strategiasta ja taktiikasta se-

kä marxilaisen maailmankatsomuksen kehittämiseksi.

Miksi tämä on välttämätöntä? Neuvostoliiton ja sosialistisen maailmanjärjestelmän hajoamista ei ole tutkittu ja analysoitu riittävästi, vaikka kyse oli historiallisesta murroksesta, joka vai-

Kuva: Leena Hietanen

Moskovassa 24.-26.6.2026 järjestetty antifasistinen järjestöjen tapaaminen. Edustajia oli yli sadasta maasta sekä 80 delegaatiota. Tuskin ainakaan nämä delegaattit ajattelivat Venäjää imperialistisena maana.

kuuttu maailman kehitykseen enemmän kuin mikään muu tapahtuma viime vuosikymmeninä. Usein aihe sivuutetaan leimaamalla se Gorban ja Jeltsinin petokseksi tai sosialismin epäonnistumisiksi. Katsottiin myös, että kyse oli sosialismin idean haak-sirikosta ja epäonnistumisesta. Tänä nään monet marxilaiset ryhmät ja pikkupuolueet hakevat keinoa palauttaa realsosialismia edeltänyt aika tai jopa Neuvostoliitto. Voimistuvat myös erilaiset epätieteelliset anarkistiset, -maolaiset tai -trotskilaist maailmanparannusopit.

Shokeeraava hyppy uuteen aikaan

Välttämättä eri toimijoiden, myös kommunistien, päätelmät sosialismin hajoamisen vaiheessa olivat hyvin monenkirjavia. Kapitalistien piireissä nousi jopa vallitsevana esiin ajatus "historian lopusta". Siinä yhdysvaltalainen valtiotieteilijä Francis Fukuyama katsoi, että Hitler-Saksan ja Neuvostoliiton kaatumisen jälkeen kapitalistinen demokratia ja markkinatalous osoittautuivat ainoaksi yhteiskuntakehityksen yleispäteväksi malliksi. Monet uskoivatkin ihmiskunnan saavuttaneen poliittisen kehityksen päätteen.

Me Kansan äänen järjestöissä paneuduiimme tähän kysymykseen jo ollessamme mukana Kommunistisen työväenpuolueen (KTP) toiminnassa. Meille oli selvää, että marxilainen maailmankatsomus on ainoa oikea tie yhteiskuntakehityksen lainalaisuuksista ja siitä sosialismin vaikeuksiin tulee hakea marxilaisen arvion kautta. Kommunistien liiton ja Kansan äänen järjestöjen piirissä olemme arvioineet asiaa edelleen lähiaikoina ilmestyvässä historiallisesta materialismista käsittelevässä kirjassamme.

Uusi vaihe globaalissa yhteiskuntakehityksessä?

Varsinkin Neuvostoliiton ja Euroopan sosialismia kehittävien maiden osalta kyse oli välttämättä hyvin kielteisestä ja yllättävästä historiallisesta tapahtumasta ja siksi sen välittömän dialektisen arviointi oli hyvin vaikeaa. Tänä päivänä voimme tehdä päätelmän, että tapahtuma muodosti globaalissa yhteiskuntakehityksessä välttämättömän vaiheen (hyppyn), mutta jotta oli lähes mahdoton ennakoita. Dialektinen materialismi ja myös emergentti materialismi perustelevat, että kehitys tuottaa uusia lainalaisuuksia, joita ei voida ennakoida havaita tutkimalla niiden pienempiä osia. Dialektisessa materialismissa käytämme tällaisesta tapahtumasta ilmaisua laadullinen muutos.

Realsosialismin hajoannus oli tällainen vaihe. Tämä kypsyi, kun Neuvostoliitto ei omassa ke-

hityksessään kynnyn löytämään edistymisen mahdollisuuksia ja länsi omaksui keynesiläisyyden tilalle monetarismia/uusliberalismin sekä alkoi sijoittaa pääomia kolmansiin maihin. Imperialismin alistamisen kansojen kesken vallitsi hajaannus ja myös Kiina sekä Venäjä olivat etäällä toisistaan. On merkittävää, että ensimmäisellä BRICS maila oli potentiaalinen tarve yhteistyöhön jo varhain. Ne kävivät poliittista vuoropuhelua ja toimivat yhteistyössä mm. YK:ssa ja monilla kansainvälisillä foorumeilla, aloittivat yhteydenpidon v. 2006 ja pitivät ensimmäisen huippukokouksensa v. 2009. Kiina, Venäjä ja Intia kävivät poliittista vuoropuhelua jo 1990-luvun lopulta lähtien ja keskustelivat mm. kansainvälisestä politiikasta ja moninapaisesta maailmanjärjestyksestä. On myös huomion arvoista se, että näiden kehittyvien maiden vuoropuhelu ja yhteistyö kehittyi samaan aikaan kun USA/EU/Nato aloittaa uuden laajenemisen ja omaksuu selkeän hyökkäävän taktiikan Venäjää kohtaan.

BRICS on imperialismien keskeisin vastavoima maailmassa

Jokaisen tulisi huomata, että Imperialismi ei millään muotoa sovi BRICS-koalition näkemykseen uudeksi maailmanjärjestykseksi. Neuvostoliiton ja realsosialismin taantuminen tulee nähdä historian hypäksellisenä muutoksena, joka muodostaa perustan uudelle yhteiskuntakehitykselle. Vaikka sosialismin kehitys koki välittömän takaperonaisen liikkeen, muodostaa tämä vaihe perustaa uudelle laajemmalle edistyskielellylle yhteiskuntakehitykselle. Se muodosti isoista kehityksistä valitaitia yhdenvertaisia, joiden piirissä poliittinen perinne ja arvokäsitykset pohjautuivat sosialismin ajan parhaisiin kokemuksiin. Se ilmenee myös heidän eri yhteyksissään ilmaistuissa tavoitteissaan.

BRICS-yhteisön tavoitteita ovat kaupan, investointien ja rahoitusjärjestelmien kehittäminen osallistujamaiden kesken. Halutaan tukea monenvälistä kauppaa sekä vastustaa protektionismia. Suuntaudutaan teknologian, digitalisaation ja elämäntalouden kehittämiseen. Yhteistyössä pyritään torjumaan ilmastomuutosta sekä vahvistamaan infrastruktuuria ja ruokaturvaa. Uusliberalistinen länsi on huolissaan yhteisön tavoitteesta kehittää yhteisen maksujärjestelmää, joka syrjäyttäisi dollarin aseman. BRICS jäsenmaat korostavat edelleen YK:n roolia globaalissa kehityksessä ja turvallisuudessa sekä avoimuutta tiedon jakamisessa ja päätöksenteossa. BRICS painottaa moninapaisen ta-

Jatkua sivulla 19

Hallituksen linja pitää

Valtiovarainministeri Rikka Purra julkisti elokuussa esityksensä valtion tulo- ja menoarvioiksi tulevalle vuodelle. Orpo-Purran hallituksen viimeinen budjettiesitys osoittaa, että hallituksen keskeiset lupaukset eivät ole toteutumassa. Työllisyys ei ole vahvistunut, valtion velka on jatkanut kasvuaan, eikä julkinen talous ole tasapainottunut.

Alkaa näyttämään selvältä, että mitkään vuoden 2023 eduskuntavaaleissa voiton taanneista lupauksista ja hallitusohjelmaan kirjautuista hyvistä aikeista eivät ole toteutumassa. Minkäänlaisesta loppuristuksesta ei viimeisessä budjetissä näy jälkeäkään. Tuli niin sanottu vaalibudjetti. Sitä "sopeuttamisen" taakkaa vyörytetään seuraavalle hallitukselle.

Luvuttujen uusien työpaikkojen määrät 100 000 taisi olla niin sanottu stetosonin menetelmän tuotos eli pelkästään hatusta vetäistä luku, minkä ei ollut tarkoitukseen perustua minkäänlaiseen selvitykseen tai toteutettavaan suunnitelmaan.

Tosi elämässä työttömyys on lisääntynyt. Sanna Marinin hallituskauden lopussa työttömien määrä oli hieman alle 200 000. Tällä hetkellä tuo työtön vailla olevien lukumäärä on yli 300 000. Tämä on EU:n korkein työttömyysaste. Pitkäaikaistyttö-

mä on nyt enemmän kuin 1990-luvun laman aikaan.

Valtion velka on kasvanut, vaikka hallituksen lupauksen mukaan velan kasvu piti pysäyttää ja tehdä "tiekartta", jolla velan määrä käännettäisiin laskuun. On kuitenkin käynyt niin, että velkaa on kertynyt lisää lähes 60 miljardia euroa. Lisävelkaa hallitus ottaa vielä viimeisessäkin budjetissä enemmän, kuin edellinen hallitus yhtenäkkään vallassaolon vuosina.

Julkinen talous ei ole lähellekään tasapainottunut, vaan hallitus on luonut lisärasitteita sille sektorille alentamalla yritysten ja hyväntuloisten verotusta.

Sekä pää- että valtiovarainministeri ovat kysyttäessä selittäneet hallitusohjelman lupauksen ja toteutuneen välistä ristiriitaa aina joillakin ulkoisilla tekijöillä ja vaihtajilla. Kaikkien hyvien tarkoitus-

ten vesittymisen vakio selitykseksi on riittänyt Venäjän hyökkäys Ukrainaan tai EU:n keskuspankin (EKP) korkopoliittika tai ainakin joku, mihin hallitus ei voi vaikuttaa.

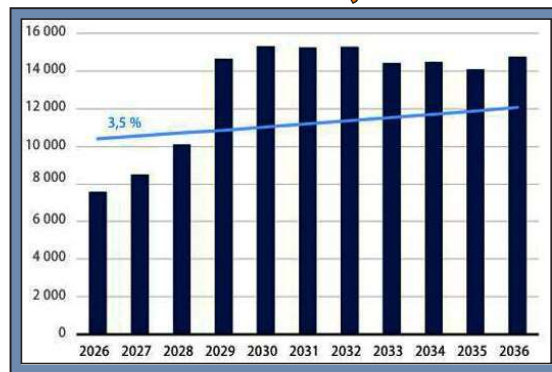
Verotus

Valitus korkeasta verotuksesta on ollut kautta aikain kokoomuksen politiikanteon keskeistä sisältöä. Hallituksen veropoliittika on ollut linjakasta; hyväntuloiset ja yritykset ovat kauttaaltaan hyötynyt. Linja pitää loppuun asti. Ensi vuodelle on tulossa lisää verohelpotuksia yrityksille. Perussuomalaiset ovat luonteavasti synkronoineet omat talouspoliittiset linjauksensa toisen suuren hallituspuolueen kanssa, kunhan ovat saaneet ajettua läpi omia ksenofobisia, muukalaispelkoisia ja -vihaisia pyrkimyksiä ja muita harhaisia opinkappaleita.

On kuitenkin niin, että hyvinvointiyhteiskunta vaatii toimiakseen kohtuullisen korkeaa verorastetta. Ei voi vedota siihen, että meillä on eurooppalaisittain, puhumattakaan globaalitasosta "sietämättömän korkea verotus". Pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta on aikanaan rakennettu sen varaan, että kaikki osallistuvat sen rahoitukseen. Kokoomuksen pitkän linjan pyrkö veropolitiikassa on ollut tuloverojen alentaminen, ja siirtymisen aina vaan enemmän erilaisten väillisten verojen suuntaan. Kuntaloudessa kiinteistövero muodostaa merkittävän rahoituselementin. Sitten on vielä koko joukko erilaisia pitiolveroja. Nykyään on muotia puhua myös kulutus- ja haittaveroista.

Oleellinen ilmentymä tässä verotuksen rakenteen kehityksessä on ollut, että on siirrytty ja edelleen siirrytään kaikenlaisiin muihin veromuotoihin kuin tuloveroon. Tämä merkitsee, että on siirrytty koko ajan enemmän tasaveron suuntaan. Tästä veromuodosta puuttuu se tar-

Puolustusmenojen resurssitarpeet verrattuna Nato-tavoitteeseen 3,5 % BKT:stä

Graafi osoittaa asemäärärahojen kaksinkertaistuvan vuosikymmenen aikana. Kuva: Puolustusministeriö, Maanpuolustuksen kehittämis- ja resurssitarpeet 2030-luvulla (2026), Kuva 7, lisenssi CC BY 4.0. Luvut vasemmalla pystysuoralla akselilla esittävät miljoonia.

keä solidaarisuuselementti eli progressio, mikä nähtiin takavuosikymmeninä yhteisvastuun, demokratian ja yhteiskuntarauhan näkökulmasta positiivisena asiana.

Puolustusmäärärahat

Ukrainan ikävien tapahtumien aletua, silloinen pääministeri Sanna Marin sanoi oman hallituksensa viimeisessä budjettikeskustelussa, että elämme sotatalousa. Ajalle leimallista on, että tuon jälkeen eduskunnan keskusteluissa ei kukaan – paria vasemmistolaiton edustajaa lukuunottamatta – ole sanonut ai-noatakaan poikkipuolista sanaa armeijan rahoituksesta.

Ukrainan sotilaallisesta tukemisesta ja Suomen oman puolustuksen vahvistamisesta sanotaan – jos näistä yleensäkin mitään kukaan sanoo – olevan yksimielisyyden, eikä sitä harmoniaa sovi häiritä. Korkeat päättäjämme tuntuvat tosiaankin elävän jonkinlaisessa sotatalousa, jolloin sotakoneiston

ylläpitäminen ja vahvistaminen ovat aina ensisijaisia ja kaikki muut yhteiskuntapolitiikan lohkot ovat tälle alisteisia.

Sitä taloudelle lankeavaa rasitetta, minkä meidän kaksi viimeistä hallitusta ovat meille järjestäneet, eli kalliiden hävittäjien hankkiminen ja liittyminen sotaliitto Natoon, ei tunnu mikään korkea taho uskaltavan ainakaan kansalle kertoa.

Kenraalien toiveiden mukainen Suomen puolustusmäärärahojen tuleva kasvua kuvaava grafiikka (kuva) osoittaa, että maamme sotakoneiston vaatima panostus tulee noin kaksinkertaistumaan vielä tämän vuosikymmenen aikana. Tuollaisten rahoitus suunnitelmien edessä voivat niin kärsivät ikäihmiset kuin onnettomat nuoretkin, me kaikki vain nöyryä – ja ehkä vähän ihmetellä tätä sotaisaa menoa.

Unto Nikula
Rovaniemi

Hallituksen kehysriihen yhteydessä Säätytalolla sadat järjestöt vaativat leikkausten perumista. Miljardien militarisoitua vastusti vain yksi järjestö. Monet kysyivät, että missä ovat työttömien järjestöt?

Venäjä-myönteisyyden huippuhetkiä

Venäjä-myönteisyys on pahasta. Alkoon kukaan sitä epäillä. Ko-keeksi tutkittakoon minkälainen kapitalistisen tunnenyrskyn aiheuttaa Pyhän Johannes Kronstadtilaisen elämäkerran lukeminen – venäjäksi. Kysymys on perimmäinen: kenelle kuulemme kuulua?

Suomen televisiokanavilla on näinä päivinä pyörinyt palkittu elokuva Kaunis mieli, jossa Russell Crowe näyttelee vainoharhaiseksi tullutta matikanerona John Nash. Vainoharhaisuus ilmenee työhuoneen seinälle liimattuina sanomajaksia aikakauslehtileikkienä, joista Nash tapaa salattuja koodeja.

Miten hyvin Crowe kuvaakaan Suomen nykykuntoa. Työhuoneen täyteen liisteröimiseksi riittävät jo yhden viikon aikakauslehdet eikä koodeja tarvitse edes etsiä, kun ne on laitettu jo lööppihin. Yhtenä päivänä ilmestyi uutinen siitä, että Putinin kädessä oli nähty outo läiskä. Oliko se nyt viime viikolla? Sitä ennenhän brittilehdistä löytynyt koodi oli se, että Putin olikin oma kaksoisolentonsa. Oliko Moskovassa juuri vuorillaista Steve Witkoffia ja Jared Kushe-ria varoitettu tästä vaarasta? Ainakin yksi TV-juontaja oli huolissaan siitä, että nämä voivat olla Putinin viestintuojia.

Tähän liittyy jotenkin tuo

AfD:n äskeinen voitto. Siihen taas liittyy jotenkin entisen itä-Saksan alueella, jossa tuo voittokin tapahtui, aikaisemmin vierailut väitettiin venäläisrooni. Tästä jälkimmäisestä taas versoi Jukka Savolaisen hyväksymä kanta, että Saksa ottaa nyt homman hankkumaan Venäjää vastaan. Savolainen vieraili TV:n jututettavana päivää ennen, kuin uutinen Putinin oudosta läiskästä levisi julkisuuteen. Jo vuosia aikaisemmin Savolainen oli esittänyt kantanaan, että Val-ko-Venäjäni tulleet pakolaiset, jotka nähtävästi pakenivat Afganistanista sen jälkeen, kun USA vetäytyi sieltä, olivat takuulla osa jotakin isompaa juonta. Siis Putinin juonta, ei kenenkään muun.

Kukaan ei voi moittia tämän maailmankatsomuksen vastustajia siitä, etteivät he ole tutkineet oman kantansa toista puolta. Sitähän tulee joka saavista kuin kaatamalla. Venäjän hyökkäys, joka oli vielä 2022 niin uhkaava, että Suomi piti väkisin saada Natoon, odottaa vielä tulooan neljä vuotta myöhemmin. Tämän tiedämme juuri ilta-päivälehtien lööpeistä. Ihan varmasti se kuitenkin tapahtuu. Ja outo läiskä liittyy juuri siihen.

Provosoimatonta provosointia

Provosoimattomiksi Venäjän toimia myös väitetään. Onkohan inkään? Suomella on tässä nimittäin se ikävä

asema, että Suomen toimia toisessa maailmansodassa ei ehkä ole unohdettu Venäjällä kuten Suomessa. Eikä Suomessa itsessäänkään vielä jokunen vuosi sitten. Leningradin piirityksestä ja Suomen osuudesta siihen kertoi vielä avoimesti Markku Kangaspuro esipuheessaan, jonka hän kirjoitti Lena Muhinan Piirityspäiväkirjaan 2013. Tuskin Kangaspuroa kukaan muistaa. Hän oli tuolloin Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutin tutkimusjohtaja. Hän on instituutissa edelleenkin – johtajana. Tosin kirja itse löytyi kirjaston poistokirjojen joukosta. Hyvä, että joku sen sieltä keksi.

Joka tapauksessa Suomella on tuota vasten hyvin vähän varaa pullistella, ilman että sen Venäjä katsoo provosoinniksi. Vielä syvällisemmin asiaan käsitte Pentti Linkola, joka 1960-luvulla ilmestyneessä pamflettissaan Isänmaan ja ihmisen puolesta vetosi kulkemakseen vaittämänsä lauseeseen, että ilman puolustajaa ei ala sotaakaan. Tämä on hyvä muistaa Naton kutsuessa itseään puolustusliitoksi. Puolustuksen ja hyökkäyksen rajat ovat aina olleet häilyvät, ja näin on erityisesti näinä aikoina, kun sodan ja rauhan itsensä raja on vielä häilyvämpi, sotaa lietsovan Trumpin vaatiesi itselleen Nobelin rauhanpalkintoa.

Hyvää tuossa Linkolan pamfletissa oli monikin asia, vaikka se

tietysti on osin vanhentunut. Paras osa on ehkä tuo kirjan nimi: Isänmaan puolesta. Vaikka hän käsittelee isänmaaa siinä suosiin, perustuu se, että se, mitä nyt nämä hullut kutsuvat Venäjä-myönteisyydeksi, on lopulta isänmaan puolesta tehtävää työtä jo senkin takia, että kollektiivisesta mielisairaudesta isänmaamme vapauttaminen on sekin isänmaallinen teko. Se, että tässä saa kuulla olevansa sitä tai tätä, ei ole ihmeteltävää. Saihan elokuvassakin psykiatri kuulla olevansa Venäjän agentti.

Linkola oli vielä harvinaisen selväpiirteinen selittäessään, miksi rauhanliike tahtoo hiipua. Hän selitti – ja selitys sopii hyvin tämänhetkiseen tilanteeseen – että rauhanliikkeellä on kannattajia vain niin kauan kuin oma maa ei ole uhattuna. Tuo "uhattuna" tietysti pitää laittaa lainausmerkkeihin. Edellisenkin perusteella Suomi tuntuisi olevan Venäjälle ilman ydinaseitakin suurempi uhka kuin toisin päin, jos tuosta Leningradin piirityksestä historiaa tarkastellaan. Ehkä ei saa. Eihän nykyään saa sanoa sitäkään, että puna-armeija vapautti Berliiniä, ettei kukaan nimittelle kommunistiksi.

Vallankumouksellisuus onkin kommunismia?

Muuten, äskettäisen mielipidemittauksen mukaan Kanadan nuoris-

ta aikuisista melkein neljännes suhtautuu kommunismiin myönteisesti. Demokraattiseen sosialismiin melkein puolet. Vanhemmissa ikäluokissa positiivinen suhtautuminen kommunismiin hiipuu 20%:iin. Tietysti tällä on painoa, kun ikäluokat Suomessakin vanhenevat, jos tuo sama linja on nähtävissä Suomessakin. Eikä kukaan kai nuoria voi syyttää, kun kommunismin vastaisuus nykyään kohdistuu jo Venäjään, joka ei nimenomaan ole kommunistinen.

Sitä paitsi vallankumouksellisuus on tehty helpoksi tänä päivänä. Venäjä-myönteisyys kun on kamala asia, vallankumoukselliseksi teoksi riittää jo venäjän kielen opiskelu. Itse aloin kartuttaa venäjän taitojani lukemalla Johannes Kronstadtilaisen elämäkerran, joka on kirjoitettu vanhalla venäjällä vuonna 1909 ennen kommunismin voittoa Venäjällä. Tällä ei ole tietenkään mitään merkitystä. Niin kommunisminvastainen kuin tuo kirja tietysti onkin, jo pelkkä Venäjä-myönteisyys riittää kommunistiksi nimitellyn. Näin ollen – ihan arvostelijoiden mieliksi – olen siis kommunisti. Ja vallankumouksellinen vielä, kun venäjän kieli itsessään on vallankumouksellinen teko. Hullujenkin suusta voi kuulla totuuden. Kiitos hulluille.

Jonathan Widell

Uusliberalismin rantautuminen Suomeen – avausta keskustelun virikkeeksi

Mitä on uusliberalismi? Se korvasi 1980-luvun alussa Thatcherin ja Reaganin kausilla talouden suhdanteiden tasaamiseen perustuvaa keynesiläisyyttä, joka sai alkunsa 1930-luvun laman kokemuksista. Hyvinvointiyhteiskunnaksi kutsutun mallin rakenteet ovat sen veran vahvat, että se ei ole Suomessa korvautunut uusliberalistisella mallilla.

Orpon hallituksen ohjelmassa ja kaudella on kuitenkin tapahtunut aiempaa suoraviisaisempi käännös uusliberalismin suuntaan. Tässä kirjoituksessa käsitellään sitä, miten uusliberalismi ilmenee hallituksen perusteluissa, toimitissa ja jatkosuunnitelmissa.

Jatkon osalta peruskysymys on, upotaanko entistä syvemmälle uusliberalismin suuntaan. Mureneeko se malli, jota on totuttu kutsumaan hyvinvointivalttioksi? Ratkaistava asia on, ettei menetetä sitä, mitä vuosikymmenten mittaan on saatu aikaan.

Puhdasoppinen uusliberalismi loppuun asti vietyä tarkoitetaan, että kaikki on markkinatalouden varassa. Valtion, kuntien ja kansalaisyhteiskunnan merkitys on kuitistettu minimiin. Valtio hoitaa ainoastaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden eli poliisin ja armeijan ja oikeuslaitoksen sekä paikallishallinnon, palo- ja pelastuslaitoksen, kaiken tämän vain osittain. Osittain siksi, että voidaan käyttää yksityisiä turvallisuusyhtiöitä ja armeijoita, vaikka onkin olemassa valtion sota-voimat, joista yleisesti käytetään nimitystä puolustusvoimat. Oikeus-

laitokssakin käytetään apuna yksityisiä asiantuntijoita ja oikeutta saa paremmin, kun on varakkuutta.

Puhdasoppinen uusliberalismi perustuu siihen, että markkinavoimat hoitavat talouden. Sen keskeiset piirteet voidaan luokitella seuraavasti.

I Talouden hoito rajoitetaan rahan määrän säätämiseen

Uusliberalismissa valtio pitää rahapolitiikan itsellään, käytännössä keskuspankilla kuitenkin rajattuna niin, että ei harjoiteta rahapolitiikkaa. Ainoa tehtävä uusliberalistisen rahapolitiikan hoidossa on varmistaa, että rahan määrän kasvu vastaa talouden nimellistä kasvua (reaalikasvu lisätyn inflaatiolla). Jos rahan määrän katsotaan kasvavan liikaa, nostettaisiin korkoa luoton kysynnän ja sitä kautta rahan määrän kasvun vähentämiseksi. Jos rahan määrä kasvais liian vähän, korkoa alennettaisiin luoton kysynnän lisäämiseksi ja rahan määrän kasvun lisäämiseksi. Tätä ajattelua on kutsuttu monetarismiksi. Muuta talouspolitiikkaa uusliberalismissa ei ole kuin tämän rahan määrän kasvun vaihtaminen.

Pekka Tiainen
Valt. tohtori, kansantaloustiede
19.8.2026

II Minimialiset verot

Veronalennusten perusteluna on käytetty ns. Lafferin käyrää, kun verotus on perusteluiden mukaan niin korkea, että alentamalla verotusta verotulot lisääntyvät. Käytännössä Reaganin kaudella alennettiin eniten suurimpien tulojen ja omaisuuksien verotusta. Tämä käynnisti tuloja varallisuuserojen valtaisan kasvun, joka jatkuu edelleen.

Thatcherin alensi eniten suurimpien tulojen ja omaisuuksien verotusta, mutta kattoi tätä arvonnäköveron korotuksilla. Ne lisäävät eniten pieni- ja keskituloisten verotusta, koska kulutuksen osuus tuloista on suuri verrattuna suurituloisiin.

Orpon hallitus toimi samalla tavoin kuin Thatcher. Verotusta alennettiin suurituloisimmilta. Muilla tulovero alennettiin olemattomasti ja arvonnäköverotuksen (ALV) noston vuoksi muilla kokonaisverotus kiristyi, koska ALV maksetaan hinnoissa ja asumiskustannuksissa.

Erona on kuitenkin se, että Thatcherin uusliberalismissa Isonsa-Britanniassa suurin osa joukkoli-

Kuva: Heikki Mänttö

Tapahtumassa 9.9.2006 jo tiesimme, että pääomapiirin kohteena oli palvelujen yksityistäminen ja siirtäminen yksityisten terveysalan ym. firmojen bisneksen välineeksi. Tämä on viimeisimpiä alueita, joita pääomapiirit eivät vielä kokonaisuudessaan ole kyenneet kaappaamaan. Tämän torjumiseksi tarvitaan edelleen iso joukkoliike.

kenteestä ja peruselintarvikkeista säilyi nollaverokannassa (ALV nol-la) ja on sitä edelleen. Yhdysvalloissa koko maan tasoisia ALV:ta ei edes ole. On osavaltiokohtainen sitä vastaava myyntivero vaihdellen 0%:sta 12 %:iin eri osavaltioissa.

III Julkisten menojen vähentäminen

Uusliberalistinen linja merkitsee, että verotus on mahdollisimman vähäistä ja julkiset menot ovat mahdollisimman pienet.

Uusliberalismissa koulutus, terveydenhoito ja vanhusten palvelut ovat yksityistä voittoja tavoittelevaa toimintaa tai omaiset hoitavat vanhuksat. Enintään saattaa olla julkista köyhäinhuoltoa ja mielisairaaloita, mutta niissäkin toimivat yksityiset yritykset. Jos on julkisrahoitteista koulutusta tai terveydenhoitoa, se perustuu setelimalleihin. Annetaan veroilla rahoitettu seteli, jolla ostetaan yksityinen palvelu. Vaikka on julkisen rahoitus, palvelun tuottaminen annetaan yksityisille.

Orpon hallituksen menoleikkaukset kohdistuivat juuri yhteiskunnallisiin palveluihin ja veivät uusliberalistisen mallin suuntaan. Kansalaisjärjestöt ovat järjestäneet paljon niitä palveluita, joita verovaroin ei ole järjestetty. Leikkaukset näiden tukiin ovat osa uusliberalistista suuntausta.

Seuraavalle hallituskaudelle ajetaan tämän jatkeeksi 8–11 miljardin niin sanottua sopeutusta,

jota uusliberalistisen mallin mukaisesti ei hoidettaisi veronkorotuksilla tai veronkorotuksia tehtäisiin hyvin vähän. Esimerkiksi yksi miljardi olisi verojen korotuksia ja loput 7–10 miljardia menoleikkauksia. Suurin osa menoleikkauksista olisi indeksiädytys, eli etuuksia ei korotettaisi korvaamaan hintojen nousua. Muut leikkaukset keskittyisivät vanhus- ja terveydenhoitoon, jota hyvinvointialueella toistaiseksi torjuttin. Hyvinvointialueella puutteita hyödynnetään perusteluna yksityistämiseksi. Edelleen suunnitellaan eläkeleikkauksia.

Julkisten palveluiden maksujen korotukset ovat olleet ja tulisivat olemaan listalla. Maksutonta toimintaa muutettaisiin maksulliseksi. Tästä on esimerkiksi yritys rakentaa maksullinen ohituskaista parempituloisille, jotka eivät läpäise oppilaitosten pääsykokeita. Tämä tehtäisiin siten, että tutkinnon voisi suorittaa maksullisen avoimen yliopiston kautta. Tämä ei ole vain erillinen asia, vaan askel tavoitteissa muuttaa korkeakouluopintoja maksullisiksi. Isonsa-Britanniassa julkisen terveydenhuolto on pääsääntöisesti maksutonta. Hoitoon pääsyn jonot ovat siellä kuitenkin suurongelma.

Jatkuu sivulla 5

DSL tiedottaa

Olemme mukana Maailmanparannuspäivillä 26.–27.9.

Lapinlahden Lähteellä, Helsingissä 26.–27.9. järjestettävät Maailmanparannuspäivät on Suomen Sosiaalifoorumin uusi tuleminen.

DSL:n opintokeskus järjestää Maailmanparannuspäivillä osatapahtuman yhteistyössä Debt for Climate, Talouskapin ja Spartacus-säätiön kanssa otsikolla "Järjestäytymällä kohti kestävää talousjärjestelmää". Osatapahtuma pidetään Lapinlahden Lähteen Aleksis Kiven juhlatilassa lauantaina 26.9. klo 12.00–13.30.

Olemme myös kansainvälisenä sunnuntaina 27.9. klo 12.00–13.45 pidettävässä "Sote-uudistuksen välitilinpäätös – mitä johtopäätöksiä?" -seminaarissa, jonka pääjärjestäjänä on Vapaus valita toisin ry.

Pidämme viikonloppun aikana esittelypöytää Lapinlahden Lähteellä. Katso koko Maailmanparannuspäivien ohjelma: sosiaalifoorum.fi/ohjelma

Antikapitalistinen foorumi Tampereella 14.11.

Seuraava Antikapitalistinen foorumi pidetään Tampereella. Laita jo kalenteriin 14. marraskuuta Kumppanuustalo Arttelissa!

Foorumin tarkoitus:

- Tutustutaan, verkostoidutaan, löydetään yhteistyökumppaneita.
- Opitaan järjestäytymisestä ja solidaarisesta ryhmässä toimimisesta jo valmisteluvaiheessa (ei vain tapahtumapäivänä).
- Keskustellaan ja innostutaan toisenlaisesta maailmasta.
- Foorumiin on tervetullut mukaan riippumatta taustasta tai kokemuksesta – tärkeintä on halu purkaa kapitalistista sortoa ja kuvitella sen tilalle jotain parempaa.

Me DSL:n opintokeskuksessa emme tee foorumia yksin, vaan yhteistyö ja verkostot Tampereella ovat idean ydin.

Oletko sinä tai yhteisösi kiinnostunut tulemaan järjestäjäksi tai tukijaksi? Ota meihin yhteyttä: jri.mantysalo@desili.fi

Kuuban edistyskäsikirja perhelaki

Sosialistisessa Kuubassa on maailman edistyskäsikirjaksi kuuluva uusi perhelaki. Erityisesti vähemmistöjen asema ja oikeudet ovat parantuneet uuden lain myötä. Kuuban uusi perhelaki hyväksyttiin kansanäänestyksessä syyskuussa 2022 demokraattisen ja osallistuvan prosessin jälkeen.

DSL:n materiaalipankissa julkaistulla videolla kerrotaan, millainen tuo demokraattinen prosessi oli ja mitä uusi perhelaki tarkoittaa käytännössä Kuuban yhteiskunnassa.

Videon alustaja Yamila González Ferrer on kuubalainen oikeustieteiden tohtori ja kuubalaisten perheoikeuteen ja tasa-arvoon keskittyvä asiantuntija.

Katso video DSL:n materiaalipankista: desili.fi/materiaalipankki

Tutustu osoitteessa www.desili.fi

YLE JA Henttusen lausunnot

Ylen Henttusen lausunnot uutisissa ovat melko lailla nurinkurisia. Hän väittää, että Venäjä tekee hybridi-iskuja pitkin Eurooppaa saadakseen ihmiset epäilemään ja vastustamaan Ukrainan sotilaallista ja taloudellista tukea.

Asia on päinvastainen. Käynnissä on lännen eliitin Venäjää demonisoiva propagandakampanja. Todisteetonta Venäjä-uhkaa Euroopassa kiihdytetään, koska Ukraina on häviämässä rintamalla. Rahahäviöt pyritään pitämään Kankkulan kaivon auki.

Euroopassa kansalaiset alkavat ymmärtää, että Ukrainan sodan tukeminen aseellisesti ja taloudellisesti on suoraan pois heidän omasta hyvinvoinnistaan. Ja aivan turhaan. Ukrainasta on kohtalajalla vain rippeet. Mitä kauemmin hulluutta jatketaan sitä vähemmän Ukrainasta jää jäljelle.

Mutta tätä Euroopan johtavat poliittiset kääpiöt eivät halua omen töppäystensä paljastamisen pelossa tunnustaa. Ukraina-projektia pidetään yllä. Vielä vaan toivotaan, että Venäjä antautuu lännen energiavarastoksi ja vaihtaa hallintonsa joukkoon länsioivaa. Siksi nämä ulostelevat uhoavia lausuntoja, joista ei jää muuta kuin ehkä paskan maku heidän omiin suihin.

Terho Laitila

P.s. CIA:n johtajan taannoisen Moskovan lennon tarkoituksin alkaa myös paljastua. Tämä joutui epämuikavalla sotilaslentokoneella noutamaan Ukrainassa kaatuneiden amerikkalaisten ruumiita pois, joita Venäläiset olivat kohtalasti säilöneet. Tämän USA yrittää salata loppuun asti muulta maailmalta.

Uusliberalismin rantautuminen Suomeen – avausta keskustelun virikkeeksi..

Jatkoa sivulta 4

Suunnitelluille 8–11 miljardin pääasiassa menoleikkauksiin keskittyville toimille ei vaalikaudella 2027–2031 ole perustetta. Siinä unohdetaan, että tulojen vähentäminen leikkauksilla vähentää myös verotuloja ja pitää työttömyyttä korkeampana aiheuttaen työttömyyden kustannusten nousua. Velan osuutta on syytä alentaa, mutta se on tehtävä pidemmän ajan, useamman vaalikauden valkeastrategialla, ettei aiheuteta vahinkoseuraamuksia ihmisille ja kansantaloudelle.

IV Yksityistäminen

Puhtaassa uusliberalismissa ei ole valtion tai kuntien yhtiöitä tai muita julkisomisteisia yhtiöitä. Myöskään elinkeinotukia ei ole ja joukkoliikenne on yksityistä. Thatcher laajalti yksityistyi valtion yhtiöitä.

Orpon hallituksen listalla oli valtion tuottavien yhtiöiden myyntiä. Taantuma ja osakkeiden halpuus esti tätä. Posti kuitenkin vietiin pörssiin ja osa siitä siirtyi yksityisille. Jatkossa valtio voi myydä osuuttaan enemmän. Sosiaali- ja terveyspalveluiden laajamittainen yksityistäminen on osa tätä uusliberalismia. Sitä toteutettaisiin valtion velkaan vedoten.

Kun myydään tuottavaa omaisuutta, menetetään tulevat tuotot ja ajan oloon enemmän kuin mitä on myynnit saatu. Siksi myynnit pitkän päälle lisäävät valtion velkaa. Ei ole mitään syytä, miksi valtion tai kuntien omistama yhtiö tai muu toiminta ei voisi kehittyä siinä kuin yksityistetty yhtiö, kun toimi hoideaan hyvin. Ja ylijäämät tulisivat valtiolle ja kunnille.

Energiaverkosto, raideverkosto ja liikenne sekä tieverkosto

to, tietoliikenneverokosto ja muita perusverkostoja pystytään julkiseen hoitamaan paremmin, koska ne voidaan rakentaa ilman päällekkäisyyksiä. Britanniassa junaliikenteen yksityistäminen on johtanut sekavuuteen. Kun on monia yhtiöitä, aikatauluja ei voida sovittaa yhteen ja tulee paljon päällekkäisyyttä ja silti liikenneyhteydet pysyvät huonoina.

V Työttömyys on uusliberalismissa vapaaehtoinen valinta

Työttömyyden katsotaan uusliberalismissa olevan työttömän vapaaehtoinen rationaalinen, järkipäinen, valinta. Valitaan työttömyys, kun se on työn ottamista edullisempaa. Katsotaan, että kaikki työttömyys on itse aiheutettua, johon talouspolitiikalla ja työllisyyden hoidolla ei voida vaikuttaa. Jos tätä yritetään, aiheutuu uusliberalismin mukaan haittaa, koska häiritään markkinoiden toimintaa.

Kun turvaa leikataan, palkan ja turvan ero kasvaa, niin mennään töihin ja valitaan työ. Tähän työttömyys- ja muun sosiaaliturvan leikkaamiseen perustuu Orpon hallituksen kannustamispolitiikka.

Entä kun työtä ei ole? Uusliberalistinen ratkaisu ovat alemmat palkat, jolloin työn kysyntä kasvaa. Entä kun alemmat palkat aiheuttavat, että palkan ja turvan ero pienenee? Ratkaisu on, että turvaa pitää leikata vielä enemmän.

Korkeat palkat vähentävät työn kysyntää ja lisäävät työn tarjontaa. Palkka ajautuu tasolle, jossa työnantajat eivät halua maksaa enempää, mutta työttömät eivät pidä palkkaa riittävänä ja valitsevat työttömyyden. Työttömyys asettuu tälle tasolle, jota kuvataan luonnolliseksi työttömyysasteeksi.

Leikkaamalla työttömyys- ja muuta sosiaaliturvaa ajetaan ihmisiä hakeutumaan töihin alemmilla palkoilla. Tällä tavalla yrittään alentaa tätä luonnollista työttömyysastetta. Ammattiliitojen heikentämisellä, työntämisellä syrjään, estetään, etteivät ne voi estää palkkojen painumista alas. Kannustaminen on väärä sana tässä yhteydessä, koska kyseessä on keppi.

Orpon hallituksen turvan leikkaamisen perustelu oli, että työttömyys on työttömien oma valinta

Orpon hallitus leikkasi työttömyysturvaa 1,5 miljardilla laskettuna nykyisen työttömyyden tason mukaan. Perusteluna oli, että sillä tavoin viidennen työttömistä työllistyy, koska työttömyysturvan alentaminen tekee työn teon kannattavaksi (kannustaminen) ja valitaan työ. Tämäkään viidennestä ei kuitenkaan ole työllistynyt. Muilta on leikattu vain etuutta ostovoimaa alentavasti. Se on vähentänyt työllisyyttä ja lisännyt työttömyyttä. Sosiaaliturvaa leikataan kuvitelmalla, että kun on haettava työtä, työllistytään. Ihmisiä kuitenkin ajetaan pienituloisuuden loukkuaan haattaseuramukseen.

Tämä on uusliberalistista perustelua, jossa sivuutetaan, että työttömille ei ole työtä. Päin vastoin työttömyys ei ole vapaaehtoinen valinta, vaan tullaan pakotetuksi työttömyyteen, työttömyys on pakotilla, pakollista, tahatonta. Sosiaaliturvan saaneiden siirtyminen työnhakijoiksi kasvattaa työttömyyttä, kun työtä ei ole.

Miksi ei ole töitä, jos kerran palkkoja alentamalla ja työehtoja heikentämällä työn kysyntä kasvaa? Syy on periaatteessa kahdenlaisen.

Kun palkkoja ja sosiaaliturvaa alennetaan, ostovoima vähenee, työn kysyntä alenee ja työttömyys kasvaa. Palkkoja pitäisi alentaa ja työttömyys- ja muuta sosiaaliturvaa leikata vielä lisää, että työttömyys alenisi. Tästä syntyy negatiiv-

Kuva: Heikki Mämmikkö

Sote-järjestöt vastustivat voimakkaasti ns. Stea-rahoituksen leikkauksia, jolla järjestöt hoitavat sosiaali- ja terveysalan tehtäviä. Helsingissä sadat mielenosoittajat, Sote-järjestöt sekä alalla toimivat ammattiliitot kokoontuivat 21.4. protestiin Säätytalolle. Rahoitus ensi vuodelle päätettiin pudottaa 274 miljoonasta 190 miljoonaan euroon. Leikkaus ensi vuodelle 84 milj. €. Kaikkiaan vuosina 2027–30 julkisen talouden rahoitusta leikataan 520 milj. €. Kuitenkin sotakassa saa 2027–30 1,13 mrd lisärahaa.

vinen kierre, jossa keppikannustamisen seuraukset kumoavat hyödyt.

Tämä on mekanismi, jolla Orpon hallitus on pahentanut taantumaa ja työttömyyttä verrattuna siihen, mitä kansainväliset suhdanteet ja Venäjä-viennin lasku aiheuttivat.

Työttömyys keinona estää palkkojen liian nousua keynesläinen perustelu

Usein sanotaan, että työttömyys pidetään korkeana palkkojen nousun estämiseksi. Tämä liittyy keynesläisyyteen, ei uusliberalismiin.

Keyneslääisyydessä, jos työttömyys alenee liikaa, kiihtyy palkkojen ja hintojen nousu. Siitä tulee ilmaisu inflaatiota kiihdyttävä työttömyysaste (eri kuin uusliberalismin luonnollinen työttömyysaste). Silloin tulee leikata kysyntää.

Jos taas työttömyys nousee liikaa (keynesläinen työttömyys), palkat ja hinnat alenevat tai niiden nousu ainakin hiipuu ja tulee lisätä kysyntää.

Uusliberalismissa työttömyyden ja inflaation välillä ei ole tällaista yhteyttä, jossa alhainen työttömyys aiheuttaisi korkean inflaation ja korkea työttömyys alhaisen palkkojen nousun ja inflaation tai

hintojen laskun. Palkkojen nousu aiheuttaa, että valitaan työ ja palkkojen lasku, että valitaan työttömyys. Työttömyyden taso ei ole syy, vaan seuraus. Talouspolitiikalla tähän ei voi vaikuttaa.

Inflaatiota ei määrää työttömyys, vaan rahan määrän kasvu. Jos se ylittää talouden nimellisen kasvuvauhdin, kiihtyy inflaatio. Jos se alittaa talouden nimellisen kasvuvauhdin, hintojen nousu hiipuu tai laskee: syntyy deflaatiota.

Lian kireällä rahapolitiikalla (liian korkeat korot) voidaan aiheuttaa deflaatio ja lama. Lian löysällä rahapolitiikalla (liian alhaiset korot) voidaan aiheuttaa inflaation kiihtyminen.

Julkisia menoja ja veroja tulee uusliberalismissa alentaa. Samaan aikaan ei voida toteuttaa liian kireää rahapolitiikkaa. Meillä on nykytaantumassa ollut tilanne, että samaan aikaan kun hallitus on leikannut julkisia menoja, EKP on pitänyt Suomen hintojen nousuun ja talouden kasvuun nähden liian korkeaa korkoa. Tämä on uusliberalismissaakin kritisoitu menettely.

Osa 2 seuraavassa numerossa. Kirjoitus KÄ:n verkkolehdestä

Erotaan Natosta Emme kuulu sinne

Karkasko poliisilta "mopo käsistä"?

Tuusulan Hyrylän teollisuusalueen syrjäiselle, päättävälle kadunpätkälle kokoontui la. 15.8.2026 nuoria mopoilijoita "mopomiittiin". Näissä kokoontumisissa nuoret esittävät ajotaitojaan: keulitaan, poltetaan kumia, tehdään piruetteja eli "donitseja" ym. Pidetään hauskaa, seurustellaan ja vertaillaan mopoja, kuinka ne on "tuunattu" ja niin edelleen – reipasta nuorisotoimintaa.

Näiden kokoontumisten varjopuoli on, että mopot ovat aika äänekkäitä. Kuminpolto aiheuttaa savu- ja hajuhaittoja ja mahdolliset ylinopeudet ym. ovat ongelmakohtia, jotka ovat saaneet osan ihmisistä suhtautumaan kielteisesti tähän harrastukseen.

Poliisit ovat myös kiinnostu-

neet näistä, kun asukkaat valittavat mölystä ja häiriöistä, vaikka nämä kokoontumispaikat ovat teollisuusalueiden takanurkkia, joissa iltaisin ei ole liikennettä eikä asumuksia lähimaailakaan.

Toisaalta on hyvä, että poliisi valvoo ja noukkii porukasta liikkainnustun, puhuttelee ja sa-

kottaa niitä, jotka selkeästi rikkovat sääntöjä.

Hyrylän tapauksessa, jossa mopopoika loukkaantui poliisin kieltäessään hänet ojaan panssariverkkoaitaan vasten, syynä olleisin toimenpiteeseen kerrotaan olevan ylinopeus.

Onko ylinopeus syy tieltä kiilaamiseen, jossa mopoliijan henki on vaarassa?

Ylinopeus sinänsä on aika yleinen rikos tieliikenteessä. Nopeaa ajoa ovat harrastaneet ministerit, kansanedustajat, julkikset ja tavalliset tallaajat lehtiartikkelien valossa. Itsellenikin muutama rikesakko on vuosien varrella tullut. Moottoripyöräilyn aloitin vuonna 1959 250cc Jawalla.

Hyrylän tapauksessa on syytä tutkia poliisin ylmitoitettua toiminta hyvin tarkkaan, koska laki ei anna tuollaisia valtuuksia poliisille rikoksen laatuun nähden.

Tässäkin tapauksessa nuorten aktiivisuus toi asian julkisuuteen, jota poliisin johto yritti siirtää mopoliijan syyksi koko homman osalta. Julkisuus ja julkaistut videot ovat dokumentoineet tapauksen useista suunnista, joten dokumenttiaineisto on vahva.

Seppo Aaltonen tarkastelee haveripaikkaa ja arvelee panssariaidan pelastaneen mopoliijan hengen

Satuin perjantaina 14.8 iltapäivällä paikalle, niin silloin tehtiin vasta rikospaikkatutkimusta. Varmasti kaikki jälkitodisteet olivat jo häipyneet, koska paikalla on käynyt satoja, ehkä tuhansia ihmisiä, joten varma todiste on vain aita, joka on vaurioitunut törmäyksestä.

Uskon, että aita pelasti pojan hengen pehmittäen törmäystä.

Myös poliisin toiminta jälkitilanteessa oli vastoin kaikkia ohjeita: rautohin laittaminen ilman lääkinnällistä tutkimusta. Sisäiset vauriot ovat näissä yleisiä, joita amatöörin on mahdoton todeta.

Itselläni on ollut sydänpussin

repeytymä törmäyksen seurauksena. Näkyvät vammat olivat pari mitätöntä naarmua – siis hengenvaarallinen tila ilman seurantaa ja hoitoa.

Mikä on vaihtoehto nuorille mopoliijoille? Notkuminen kadulla huumeissa pahaa tehden ja häiriten rauhallisia asukkaita? Näistä vaihtoehtoista on näyttänyt Hyrylässä riittävästi, joten annetaan mopoliijoiden harrastaa kokoontumisiaan, koska tutkimusten mukaan nuorena moottoripyöräilleistä tulee keskimäärin parempia autokuskeja liikenteeseen.

Seppo Aaltonen
Tuusula

Kuva: Heikki Mämmikkö

Mopoilevat nuoret järjestivät ison tapahtuman 15.8.2026 Kansalaistorilla kiinnittääkseen huomiota mopoliijoiden liikenneturvallisuuteen

Suurlähettiläs Pavel Kuznetsov Ukrainasta: Venäjä on valmis pikaiseen rauhaan

Venäjä on suurlähettiläs Pavel Kuznetsovin mukaan kiinnostunut mahdollisimman pikaisesta Ukrainan konfliktin ratkaisemisesta. Hän muistutti samalla Venäjän aina olleen ja olevan yhä valmiina ratkaisuun. "Paras vaihtoehto Ukrainan konfliktille olisi poliittisdiplomaattinen ratkaisu", totesi suurlähettiläs puhuessaan lauantaina Naaapuriseuran kesä-tapahtumassa Karkkilassa.

Kuznetsov muistutti myös siitä, että osapuolet ovat useampaan kertaan olleet matkalla kohti konfliktin rauhanoimista ratkaisua. "Ensiksi olivat Minskin sopimukset. Sittenkin kuitenkin Ukrainan, Saksan ja Ranskan tuolloiset johtajat myönsivät julkisesti, ettei kukaan ollut aikonutkaan noudattaa näitä sopimuksia".

Suurlähettilään mukaan Ukrainan, Saksan ja Ranskan johtajat tarvitsivat Minskin sopimuksia vain voittaakseen aikaa Ukrainan armeijan uudelleen varustamiseksi ja sotateimien jatkamiseksi.

"Sitten tulivat sopimukset, joihin päästiin Istanbulissa huh-tikuussa 2022", sanoi Kuznetsov to-deten Euroopan Britannian silloisen pääministerin Boris Johnsonin edustamana kuitenkin saaneen Kio-vaan hallinnon luopumaan sopimusten allekirjoittamisesta.

Venäjän suurlähettiläs kertoi myös, että viime vuoden elokuussa, ennen presidenttien Vladimir Putinin ja Donald Trumpin tapaa-mista Anchoragesta, amerikkalaiset tekivät oman ratkaisuehdotuk-sensa. "Se perustui yleisesti ottaen niihin periaatteisiin, joista olemme aikoinaan sopineet ukrainalaisten kanssa Istanbulissa. Hyväksyimme tämän ehdotuksen".

"Sen jälkeen kuitenkin joukko eurooppalaisia johtajia, mu-kana oli myös Suomen presidentti, kiirehti Washingtoniin suostuttele-maan Valkoisen talon edustajia luopu-maan omista ehdotuksistaan", to-tesi Kuznetsov.

"EU-maiden kanta on suu-rin este rauhalle Ukrainas-sa"

"Euroopan unionin jäsenmaiden kanta on käytännössä suurin este rauhan saavuttamiselle Ukrainassa",

totesi suurlähettiläs

EU-maiden johtajat ovat Kuz-netsovin mukaan alkaneet jälleen puhua Venäjän strategisesta kukis-tamisesta. Hän totesi aseiden ja ra-han syöttämisen Kiovalle jatkuvan siinä toivossa, että Ukrainan armei-ja onnistuisi saavuttamaan edes jon-kilaista menestystä. "Tämä on jär-jetöntä itsensä pettämistä. Älkää us-koko väitteitä ukrainalaisten niin sa-notuista "menestyksistä" rintamalla. Niitä ei ole".

Kuznetsov korosti sitä, että Ve-näjä on kiinnostunut Ukrainan kon-fliktin kokonaisvaltaisesta ratkai-semisesta ja sen perimmäisten syiden poistamisesta, ei väliaikaisesta ase-lelvosta. "Nyky Eurooppa ehdottaa tu-litaukua eli pysähtymistä kosketus-linjalle ilman pitkäaikaista rauhaa. Samalla todetaan, ettei Eurooppa eikä Ukraina tämän jälkeen tunnus-ta Venäjän hallitsemaa aluetta Venä-jän federaation valtionalueeksi".

Suurlähettiläs totesi Euroo-pan johtajien sanovan, että on päästävä tulitaukoon ja sen jälkeen palautettava rauhanomaisen kei-noin Ukrainan vuoden 1991 rajat. "Samaan aikaan Kiovan hallitsemil-le alueille sijoitettaisiin Euroopan maista niin sanottuja "vakautusso-tilasjoukkoja".

"On selvää, että tällainen vaihtoehto ei sovi meille. Se ei joh-da konfliktin ratkaisemiseen, vaan sen pitkittymiseen ja mahdolliseen eskalaatioon koko Euroopassa", to-teea Venäjän suurlähettiläs.

Ukraina mainostaa iskuja syvälle Venäjälle – Euroo-pan johtajat tukevat iskuja

Kuznetsov totesi Zelenskyn hallin-non ryhtyneen epätoivoisesti avoi-mesti terroristiseen toimintaan. Suurlähettilään mukaan Kiovan hal-linto mainostaa kaukoiskuja Venä-jän siviili-infrastruktuuria vastaan "käännekohtaksi" taisteluissa. "Yh-täältä on olemassa keinotekoisesti luotu mediakuva ja toisaalta on ole-massa todellisuus, jossa ukrainalaisten tilanne rintamalla ei ole parantu-nut lainkaan".

Kuznetsov muistutti Kiovan iskeneen opiskelija-asuntolaan, jonka seurauksena kuoli 21 nuor-

ta. Myös lapsia kuljettavaa bussia vastaan on isketty. Se vei neljän lap-sen ja heidän mukanaan olleen nai-sen hengen. "On isketty uimaran-nalle. Iskussa kuoli kolme lasta. Tätä kauhistuttavaa luetteloa voisi vali-tettavasti jatkaa pitkään", sanoi suurlähettiläs.

Kuznetsov totesi eurooppa-laisten johtajien, mukaan lukien Suomen presidentin, kehottavan Zelenskylä tehostamaan iskuja Venä-jän siviilikohotteisiin ja siviiliväestöön. "Toistan sen, mitä sanon jokaisessa tapaamisessamme. Venäjälle ei ole mahdollista aiheuttaa "strategista tappiota". Eikä Venäjän kansaa ole mahdollista pelotella edes avoimel-la terrorilla".

"Lännen hybridisota Venä-jää vastaan on yhdistänyt venäläistä yhteiskuntaa"

Venäjän suurlähettiläs totesi lännen Venäjää vastaan käymän "hybridiso-dan", jossa Ukrainan kansaa käyte-tään sotilaallisena murtovarasena, yhdistäen venäläistä yhteiskun-taa. "Suurin osa kansalaisistamme ymmärtää hyvin, mistä Venäjä eri-tyisoperaatioista taistelee. Kyse on turvallisuudesta, suvereenisuudesta ja itsenäisyydestä".

Kuznetsovin mukaan sama pätee myös Venäjän talouteen. "On jo aika myöntää, että 12 vuotta sen jälkeen, kun ensimmäiset Venä-jään kohdistuvat pakotteet otettiin käyttöön vuonna 2014, ne eivät ole tuottaneet vastustajiemme odotta-mia tuloksia".

Kuznetsov mainitsi, että nyk-yaikään pakotteita on jo kertynyt yli 35 000. "Epäilemättä tilanne ei ole meille helppo. Mutta ulospäysyt tästä vaikeasta tilanteesta on löy-detty. Nojaamme omiin voimava-roihimme ja luotettaviin kumppa-neihimme vankkaan tukeen".

Venäjän suurlähettiläs totesi Venäjän talouskasvun jatkuvan lännen ponnisteluista huolimatta jopa nopeampana kuin Euroopas-sa. "Nämä eivät ole meidän, kuten täällä on tapana sanoa "propagan-distisia" lausuntoja, vaan Maailman-pankin julkaisemia tilastoja", muis-tutti Kuznetsov kertoessaan talous-kasvusta.

Kuva: Leena Hietanen

Venäjän Suomen suurlähettiläs Pavel Kuznetsov: "Maailma on astunut syvien muutosten aikakauteen, koska maailman väestön enemmistö haluaa oikeudenmukaisempaa maailmanjärjestystä."

"Kehotan teitä olemaan usko-matta näitä suomalaisia niin kutsut-tuja "asiantuntijoita" ja poliitikkoja, jotka yrittävät saada teidät vakuut-tuneiksi siitä, että Venäjän talous on romahduksen partaalla". Sama kos-kee myös väitteitä muka Venäjäl-lä kasvavasta tyytymättömyydestä maan johdon politiikkaan. Kuznet-sovin mukaan kyse on vilpillisestä propagandasta ja yrityksestä esi-tää toiveet todellisuina.

"Maailma elää syvien mul-listusten aikakautta"

Venäjän suurlähettiläs muistutti, et-tä aiemmissa tapaamisissa on pu-huttu siitä, että "maailma on astu-nut syvien mullistusten aikakauteen". "Tämä johtuu siitä, että maail-man väestön enemmistö haluaa oi-keudenmukaisempaa maailmanjär-jestystä. Niin sanottu "kultainen mil-jardi" ei halua luopua vuosisatoja kestäneestä hegemoniastaan maail-massa. Tämä prosessi voi kestää vuosikymmeniä, totesi Kuznetsov.

Suurlähettilään mukaan Eu-raasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maat etsivät oikeuden-mukaisuutta ja ne kehittävät myös yhä aktiivisemmin uusia verkosto-rakenteita, jotka ovat vapaita län-nen sanelusta. Uusien rakenteiden joukossa ovat Kuznetsovin mukaan BRICS ja Shanghaiin yhteistyöjär-jestö, joihin maailman enemmistön johtavat taloudet kuuluvat.

"Näissä yhteisöissä asiat rat-kaistaan toisin kuin esimerkiksi Natossa, missä Yhdysvallat määrää. Tai Euroopan unionissa, missä Brys-selin virakoneisto on anastanut kansallisten hallitusten oikeudet".

BRICS:ssä eikä myöskään Shanghaiin yhteistyöjärjestössä ole Kuznetsovin mukaan näyttöä siitä, että jokin suu-ri maa olisi ajanut läpi oman kantan-sa ottamatta muita jäsenmaita huo-mioon.

"Neuvottelut ovat aina avoi-mia ja toisia kunnioittavia, ja niiden tavoitteena on kompromissin saavuttaminen. Ja mikä tärkeintä, tavoitteena on todellisten ongel-mien ratkaiseminen, joita maailmas-sa on paljon".

Kuznetsov viittasi myös syys-kuun alussa Kirgisian Biškekissä pi-dettävään Shanghaiin yhteistyöjär-jestön huippukokoukseen. "Järjes-töön kuuluu yli 40 prosenttia maail-man väestöstä. Huippukokouksessa on esillä uusia haasteita ja uhkia kä-sittelevän torjuntakeskuksen sekä huumerikollisuuden torjuntakes-kuksen perustaminen. Tarkoitukse-na on myös allekirjoittaa ydinturvallisuutta koskeva julistus".

Venäjän suurlähettiläs muis-tutti, että Intian New Delhis-sä syyskuussa pidettävä BRICS:n huippukokous keskittyy erityisesti kansallisten maksujärjestelmien vä-lisiin yhteistyömekanismeihin. "Ne ovat erittäin tärkeitä aiheita kaikil-le maille. Olisi loogista ja hedelmäl-listä etsiä yhteisiä ratkaisuja maail-manlaajuisiin haasteisiin avoimen ja tasavertaisen vuoropuhelun kautta. Tämä koskee myös tarvetta aloittaa työt uuden turvallisuusarkkitehtuurin rakentamiseksi Euraasian man-tereella". "Ikävä kyllä länsi ei ole tä-hän valmis", totesi suurlähettiläs Pa-vel Kuznetsov.

Naapuriseuran Sanomat Toimitus / 1.9.2026

Naapuriseuran perustaja Mauno Saari palkittiin Venäjän ulkoministeriön ansiomerkillä

Naapuriseuran kesäjuhlassa jaettiin harvinainen kunniamerkki ja pu-huttiin Suomen syvästä ulkopoliittisesta kriisistä. "Mitä niin pahaa Venäjä on Suomelle tehnyt, että koko Suomi on yhdistynyt aiheu-tamaan strategisen tappion Venäjälle", Venäjän suurlähettiläs Pavel Kuznetsov ihmetteli Naapuriseuran kesäjuhlassa Karkkilassa lau-antaina.

Hänen kysymyksensä on varsin ai-heellinen. Sitä kyselevät myös run-saslukuiset venäläiset toimittajat, jotka haluavat tentata lähettilästä siitä, miten suomalainen yhteiskun-ta on niin läpikotaisin venäläisvihan vallassa?

Suomi on Kuznetsovin mu-kaan katkaisut kaikki yhtey-det Venäjään. Käynnissä on hilli-tön militarisointi. Maassa lietsotaan sotahysteriaa, jonka varjolla leika-taan sosiaalisektoria. Raja-aitakin on pystytetty. "Venäjä kyllä selviää. Suomen kansalaisten on päätettäv-ä, miten Suomi selviää tästä", Kuz-netsov sanoi.

Lavrovin palkinto Mauno Saarelle

Vaikka suomalainen yhteiskunta on tällä hetkellä rufosfobinen, joukos-

sa on kuitenkin poikkeuksia. Pavel Kuznetsov kiitteli Naapuriseuraa si-tä, että jokin osa Suomea pitää vie-lä yhteyksiä venäläisiin. Tunnustuk-sena siitä Venäjän ulkoministeri **Sergei Lavrov** myönsi Naapuriseuran perustajalle ja kunniapuheenjohta-jalle **Mauno Saarelle** ansiomerkin naapurisuhteiden edistämisestä ja kansainvälisen yhteistyön kehittä-misestä. Saari on paitsi Venäjän ys-tävä, hän on myös suomalainen pat-riootti, Kuznetsov korosti.

Kiitospuheessaan Mauno Sa-ari piti tärkeänä Suomen itsenäisyy-den takaisin saamista ja vapautu-mista Yhdysvaltain miehityksestä. Hänen mielestään Suomi on mars-silla kohti sotaa. Vaikka Naapurise-uran on vapaa puoluepolitiikasta, se on hänen mielestään nykytilantees-sa vastarintaliike.

Naapuriseuran puheenjohtaja Jauri Varvikko haluaa diplomaatti-suhteita myös itään.

Realismia Ukraina-keskus-teluun

Eurooppalaiset johtajat ja heidän mukanaan Suomen presidentti **Aleksander Stubb** puhuivat Kuz-netsovin mukaan Yhdysvaltojen presidentti **Donald Trumpin** ympä-ri ja saivat hänet luopumaan Alas-kan tapaamisesta sovittusta Venäjän ja Ukrainan sodan ratkaisusta.

Ukraina haluaa edelleen vuo-den 1991 rajoja. Se ei ole millään tavalla realistista yhtä vähän kuin, että Ukraina voittaisi sodan, Kuz-netsov muistutti. "Venäjää ei voi pe-lotella avoimella terrorilla. Onneton Ukrainan kansa on joutunut lännen vararaksi", Kuznetsov jatkoi.

Hän piti täysin epäonnistu-neena retorikkaa, että länsi avaa Venäjän kanssa keskusteluyhtey-den, kunhan Venäjä kantaa vastuun Ukrainasta. "Näillä eväillä ei vuoro-

Naapuriseuran kunniapuheenjohtaja Mauno Saari saa Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrovin myöntämän an-siomerkkin Venäjän suurlähettiläs Pavel Kuznetsovilta.

puhelua lännen ja Venäjän välille synny", hän sanoi.

Suomi maksaa turvata-kuista?

Naapuriseuran puheenjohtaja Jauri Varvikko epäili Suomen ajautuvan nykyisellä yksipuolisella ulkopoliiti-kalla Euroopan periferiaksi. Puolus-tuspoliittinen selonteko lupasi Suo-

melle myös epä-vauden aika-ja. Hän arvost-teli president-ti Stubbista siitä, että hän haluaa Suomen maksi-moivan vaiku-tusvallan vain länsirakenteissa, EU:ssa, NATO:ssa ja YK:ssa.

"S u o m e n on hoidettava myös itäsuhteita", hän sanoi. Hän peräänkuu-lutti uusia tur-pallisuusratkaisuja, jotka vähentää vastakkainasettelua.

Naapuriseuran Sanomien pää-toimittaja Jaakko Laakso puoles-taan säikäytti kuulijoita esittämällä epäilyn, että Yhdysvaltojen 15 DCA-tukikohtaa eivät ole ilmaista hu-

Jatkos sivulla 7

Sanna ja Alex – kuin kaksi marjaa

Kirjallisuusarvostelu:
Essee, Janne Saarikivi. Muovisia lauseita ja narsistisia sankaritarinoita poliittisten johtajien uutuusteoksissa

Marinin ja Stubbin kirjat paljastuvat narsismia tiheviksi sisällyksettömien fraasien luetteloksi

Saarikiven essee löytyy erillisjulkaisuna Kirjallisuus ja kulttuurivihdystä Särö/sarolehti.net, sekä Saarikiven esseekirjasta nimeltä Kieli vie (Teos, 2026)

Kielentutkija, esseisti Janne Saarikivi on kirjoittanut terävän sarkastisen analyysin Suomen ja Euroopan poliittisen eliitin supertähtien ex-pääministeri Sanna Marinin ja presidentti Alexander Stubbin syksyllä 2025 ilmestyneiden kirjojen poliittisesta retorikasta. Saarikivi on rohkea mies, sillä jo esseen nimi "Muovisia lauseita ja narsistisia sankaritarinoita poliittisten johtajien uutuusteoksissa" sisällystää puhumattakaan takaa sen, että mitään hehkuja Janne Saarikiven on tästä turha odottaa, ei ainakaan jos hän sattuu liikkumaan Helsingin yliopiston Metsätalon neljännen kerroksen käytävillä. Saarikivi kertoo kritisoineensa eri poliitikkoja eri medioissa jo toistakymmentä vuotta, mutta kenenkään muun poliitikon kritisointi ei ole herättänyt yhtä paljon vihaa ja vastalauseita kuin Sanna Marinin kritisointi. Tätä valheellista kertomusta rakennettiin systemaattisesti siten, että valta-mediaan marssitettiin "asiantuntijoita" ja dosenteja hokemaan, että "media kohteli Sanna Marinia huonosti, koska hän oli nuori nainen" ja niin edelleen. Saarikiven mukaan tätä väitettä Marin itsekin toistelee tiuhaan tahtiin myös kirjassaan.

Mutta vihaa ja vastalauseita

Stubbin kirja Vallan kolmio osoittaa, että hänellä positiivisuus ei pääse unohtumaan ja vastoinkäymiset voitetaan aina suu leveässä hymyssä. Hän ei aivan vielä ymmärrä, että suuri osa maailmasta (Kiina, Venäjä, Intia, Afrikka mm.) poikkeaa hänen ajattelumallistaan ratkaisevasti. Kuva: The White House, Wikimedia Commons (PD-USGov-PATOUS)

Naapuriseuran perustaja Manne Saari poliittisiin

Jatkoa sivulta 6

via suomalaisille. "Pannaanko Suomi maksamaan turvallisuustakuisia jossain vaiheessa", Laakso kysyi.

Hän arvosteli valtemediala siitä, että se on vaimennut NATO-kriittiset puheenvuorot täysin. Hän arvosteli myös presidentti Stubbia siitä, että hän haluaa jatkaa Ukrainan sotaa. Naapuriseuran Sanomien päätoimittaja Jaakko Laakso epäilee Yhdysvaltojen lähettävän laskun turvatakuista.

Vaaleihin valmistaudutaan

Kesäjuhlassa oli lähes 200 vierasta. Joukossa oli myös Vapauden liiton riveissä esiintyneet, Brysselin kak-sikko Sakari Linden ja Olli Kotro. Kotro ei vielä ole päättännyt, lähteekö hän vaaleihin mukaan, sillä hänellä on vielä niin monta muuttujaa auki. Hän oli sen sijaan iloinen, että

Saarikivi ei näytä pelkäävän nytkään. Eikä hän olekaan mikään sen kaltainen Firenze "professori" kuin esimerkiksi Alexander Stubb esittämässään. Saarikivi on intellektuellinen Georg Henrik von Wrightin määrittelemässä mielessä. Tämä tarkoittaa sitä, että Saarikivi pysyy suhteellisen tiukasti oman kompetenssialueensa kielen piirissä. "Politiikkahan on ensi sijassa kielistä ja kommunikaatiota" kirjoittaa Saarikivi ja jatkaa kysyen "Mihin poliittinen retoriikka siis pyrkii? Tietenkin vaikuttamaan, luomaan mielikuvia ja saamaan aikaan yhteiskunnallisia muutoksia". Tästä on hyvä jatkaa ja lähteä tekemään pientä diskursusanalyysiä Saarikiven tapaan kysyen, mitä merkitystä on sillä, jos poliittiset johtajat puhuvat pekkillä itsestäänselvyksillä ja fraaseilla? Sillä näin surkeasti näyttää olevan asian laita ex-pääministeri Sanna Marinin teoksen Toivo on tekoja (Gummerus, 2025) ja presidentti Alexander Stubbin teoksen Vallan kolmio (Otava, 2025) kohdalla.

Amerikkalaisia ajatuksia kirjoitetaan englanniksi

Janne Saarikivi tarttuu esseessään ensimmäisenä siis kiinni kieleen, nimittäin englannin kieleen, jolla se-

kä Marinin että Stubbin teokset on alun perin kirjoitettu. Kustannusyhdistys Gummerus maksoi Saarikiven mukaan maamme historian suurimman käännösoikeudesta maksetun summan Sanna Marinin kirjasta siitä huolimatta, että sen kirjoittaja osaisi todennäköisesti itsekin suomea. Epäilemättä tämä raha oli pois monien muiden teosten käännösoikeuksiin varatuista varoista. Saarikivi lähtee pohtimaan miksi "maamme asioita ohjaava eliitti tuottaa ajatuksensa mieluiten englannin kielellä" – ehkä heillä on mielessä enemmänkin kansainvälinen asema ja ehkä he suuntaavat ajatuksensa ihan johdonkin muualle kuin suomalaisille.

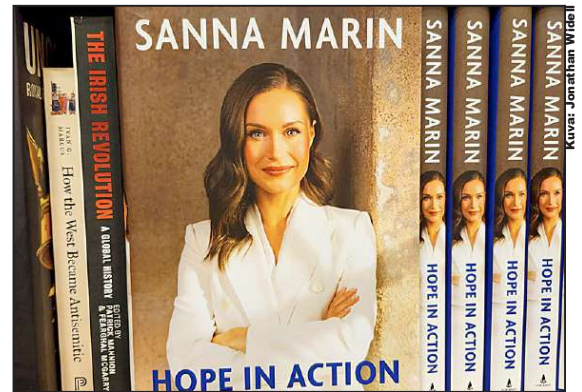
Saarikiven mukaan Marinin ja Stubbin kielivalinta kertoo heidän luku- ja ajattelutottumuksistaan, sikäli kuin heillä on aikaa lukea ja ajatella. Saarikiven pohdinnasta voidaan johtaa lause - koska Marin ja Stubb kirjoittavat ajatuksensa englannin kielellä, on heidän ajatuksensaakin jo alun perin tuotettu englannin kielellä ja hyvin todennäköisesti ne on tuotettu jossakin englanninkielisessä maassa. Mieleen tulee heti esimerkiksi Yhdysvallat, jossa Marinin ja Stubbin esittämien ajatusten kaltaisia ajatuksia tuotetaan ideologiseen käyttöön jatkuvalla syötöllä. Saarikivi tosin epäilee lopulta jopa sitä, että onko Marinin ja Stubbin kirjoissa esitetyissä "ajatuksissa" kyse ajatuksista lainkaan, sillä "Ajatukset", joiden mukaan maailmanlaajuiset haasteet ovat globaali ongelma, uusia ovia avataksaan vanhoja pitää sulkea tai, että jokaisella on oikeus olla oma itsensä, ovat sillä rajalla, voiko niitä kutsua edes ajatuksiksi? "Lukija voisi olla huolestunut, millä järjellä, tarkkuudella ja herkkyydellä meitä tässä johdetaan" toteaa Saarikivi.

Hollywood-Sannan sankarillisen narsismin diskurssi

Maailmanhistorian yhden pahimman sotarikollisen, Britannian ex-pääministeri Tony Blairin palkkiloilla nykyisin olevan ex-pääministerimme Sanna Marinin teoksessa Toivo on tekoja käytetyt puheet ja ideologiat nousevat esiin Saarikiven omintakeisen diskursusanalyysin avulla. Nämä Marinin kirjassaan toistamat diskursiiviset rakenteet Saarikivi nimeää narsismin diskurssiksi, vauhdin diskurssiksi ja helposti sulavien fraasien diskurssiksi. Marinin kirjassa toistuvat "arkityypit", suoraan sanottuna tai hollywood-maiset kuvaukset, joissa päähenkilö selittää oman epävarmuutensa. Minä, rohkeus ja ylpeys ovat Marinin toistuvasti käyttämiä avainsanoja, joihin hän liittää kuvauksia "tunteiden autenttisuudesta" siinä määrin tiheästi, että Saarikivi on valmis pitämään Sanna Marinin kuvauksia "amerikkalaisina narsistisina kasvutarinoina, jotka muodostavat oman ongelmajätteen lajinsa".

Mikä Marinin Nato-kanta olikaan ja milloin?

Erittäin osuva on Saarikiven huomio Sanna Marinin "vauhdin diskurssin" yhteydessä esiintyvistä ikäänkuin reaali-politiisista tai realistisista puhetavasta nimeltä "vaihtoehtomuuden diskurssi". Kun minäkertoja Sanna elää vauhdin diskurssia hän joutuu lennosta tekemään "rohkeita ratkaisuja", kun on "pakko liittyä Natoon" ja kun mitään muita "vaihto-

Kuva: Jonathan Wilde

Uusliberalismin aikakaudella on monissa länsimaissa syntynyt saman maailmankuvan jakava eliitti, jonka euroeliitin ytimeen Sanna Marin ja Alexander Stubb kuuluvat.

ehtoja ei ole". Saarikiven mukaan tämä "vaihtoehtomuuden diskurssi" on mielenkiintoisessa ristiriidassa kirjan "rohkean" ja "itsenäisen" sankaritarinan kanssa, joka ei pelkää herättää tunteita.

Sanna Marin on sekä aiemmin muualla julkisuudessa, että nyt tässä kirjassaan kuvannut Natomakansa muutoksia sekavasti ja ristiriitaisesti. Mitenkään ei voi välttyä siltä mahdolliselta johtopäätöksestä, että Marinin Nato-kantaa ei ole todellisuudessa ollut ehkä olemassaakaan, vaan ulkoapäin hänelle on kaiken aikaa syötetty näitä diskursseja. Sen jälkeen hän on niitä täysin itsekään ymmärtämättä suoltanut ulospäin. Tämä saattaa olla juuri sitä itsenäisen ja rohkean sankaritarinan toimintaa. Valitettavasti kaiken riskin ja seurauksen tästä sankaruudesta joutuu aikanaan kantamaan Suomen kansa. Saarikivi kirjoittaa, että "ainoastaan Nato-kannan suhteen saamme kuulla hänen mielensä muuttuneen vähtelein. Tämä puolestaan on ristiriidassa sen kanssa, miten Marin vietti vuoden 2022 tammikuussa ilmoitti lehtihaastattelussa, että hänen hallituksensa ei tule viemään Suomea natoon. Jäsenyyshakemus jätettiin toukokuussa 2022, jolloin Marin muisti kertoa julkisuudelle kannattaneensa Nato-jäsenyyttä jo vuosia".

Stubb - eliittigolfaaja

Presidentti Alexander Stubbin kirjassa Vallan kolmio "narsismin diskurssi" vasta voimakkaana ilmeneekin, eikä päähenkilön toimekas vauhdin ja positiivisuus pääse unohtumaan. Vastoinkäymiset voitetaan aina suu leveässä hymyssä. Saarikiven mukaan voisi "Alexander Stubbin maailmanpoliittisia ajatuksia kuvata ikänsä länsimaalaisten eliittien parissa aikaa viettäneen menestyvän oppimisprosessina. 57-vuotiaana presidenttinä hän on ikään kuin havahduttamaisillaan siihen tosiasiaan, että suurin osa maailmaa ei koekaan asioita aivan samaan tapaan kuin länsimaiset golfaajat, joilla on hyvät hampaat. Hän on juuri ymmärtämässä, että Kiina, Venäjä, Afrikka ja Intia ovat todellakin Euroopasta ja Yhdysvalloista eroavia alueita paitsi poliittiselta myös kulttuuriselta olemukseltaan". Mutta heräämistä ei valitettavasti silti tapahdu.

Saarikiven mukaan sekä Sanna Marinin, että Alexander Stubbin teoksista löytyy "yllin kyllin elämäniänselustelua, jota ei parhaalla mahdollakaan voi pitää kovin tyylikkää-

nä itseilmaisuna". Marinin kirja vaikuttaa lähinnä self help-oppaista kopioidulta fraasikokoelmalta täynnä naistenlehtien temppipuhetta. Stubbin kirja taas on löysien itsestäänselvyksien kokoelma. Ainoana hyvänä asiana on Saarikiven mukaan se, että nämäkin puhetyylit ovat sentään parempia, kuin sellainen puhetyyli, jota Yhdysvaltain presidentti Donald Trump viljelee.

Stubb vai Marin? Ihan sama

Globaalin kapitalismin ja uusliberalismin aikakaudella on lähes kaikissa ns. länsimaissa syntynyt samat arvot ja maailmankuvan jakava kosmopoliittisesti orientoitunut eliitti, jonka euroeliitin ytimeen Sanna Marin ja Alexander Stubb kuuluvat. Samalla sen kaltaiset 1900-luvun kategoriat, kuten vasemmistolainen, oikeistolainen, kansallinen, yhteisöllinen, paikallinen, pysyvä, alkuperäinen jne. ovat menettäneet merkityksensä. Jatkuva muutos tähän suuntaan on alkanut jo viimeistään 1980-luvulla ja nyt ollaan tilanteessa, jossa on ihan sama, onko kyseessä kokoomus vai demarit, sininen vai punainen, Stubb vai Marin. Mielestäni tämän muutoksen tuloksena syntyneen ihmistyyppin kuvaus, josta Sanna Marin ja Alexander Stubb ovat paradigmaattisia esimerkkejä, on Saarikiven esseen hienoin kohta "merkittävämmältä tuntuu kuitenkin, että heidän edustamansa ihmistyyppi, silloin kun se riisutaan poliittisista tunnuksista, on melko lailla identtinen. Sitä luonnehtii oman kilpailun individualismi, koska itseään referoiva narsismi, toksinen positiivisuus ja pinnallisuus tai suoraan välinpitämättömyys suhteessa ympäristönsä suomalaisen kulttuuritraditioon".

Yhteenvetona voisi lopuksi mainita Saarikiven esiin nostaman Harry G. Frankfurtin esseeteoksessa Paskapuhetta (suom. Antti Nylén, Johnny Kniha, 2012) kuvatuksi ilmiön, jonka mukaan "nykyaikallisen tyypillinen vaikuttamaan pyrkivä teksti ei ole edes valelta, vaan totuuden suhteen täysin välinpitämättömyyden, toisin sanoen, paskaa". Janne Saarikiven mainion esseen luettuaan olen valmis uskomaan, että sekä Sanna Marinin teos Toivo on tekoja, että Alexander Stubbin teos Vallan kolmio ovat ääriään myöten täynnä tätä ruskeaa ainetta.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna 19.8.2026
Naapuriseuran Sanomat 24.8.-26

Leena Hietanen
Toimittaja, Helsinki

Olisiko Suomen Homeros itse Runeberg ja miten se historialliseen materialismiin liittyy?

Tänä kesänä on hehkutettu vuoden kuuminta Homeros-aiheista leffaa, jonka nimi oli The Odyssey. En itse sitä katsonut, mutta olen seurannut peräti valtointa keskustelua siitä varsinkin jenkkihdistössä. Sen sijaan luin kyllä Sakari Topeliuksen Välskärin kertomukset ja Runebergin Hirvenhiitäjät. Jälkimmäinen hätkähdytti loppusuorittomalla heksametrillään ja jatkuvasti henkilön nimen eteen tökättyillä epiteeteillään, kuten mielevä Pekka. Nämä ovat Homerosia.

Ja sitten ero Homerokseen onkin selvä. Tässä ei puhuta sankareista, mutta kuin hirvenmetsästyksestä, jota itseään ei edes pitemmältä kuvata. Eikä siinä ole naishahmo Hedda samanlaisessa eepissä osassa kuin Helena Homeroksessa, vaikka avainasemassa onkin. Homeroksen ja Runebergin yhtäläisyydet tuovat siis samalla esiin heidän väliset erons, joiden taustaa vastaan Runeberg näyttäytyy seuraavasti: Runeberg on kiinnostunut kansasta; toki Runeberg kertoo heistä idyllinä ja runomuodossa, mutta tarinan lopulla tarinan väki itsekin yhtyy karkeloon, eihän eittämättä karusta olosta vastavasti viihdykettä puutu. Ja onhan tuollainen kansankulttuuri joskus nostettu myös vasemmiston kansanläheisyyden keskiön esimerkiksi 1960-luvulla.

Kansa on tässä ymmärrettävä toisellakin tavalla, nimittäin yksi kansa ei ole toinen kansa. Tässä piilee Runebegin suloinen oveluus. Vaikka runo on kirjoitettu ruotsiksi, se ei seuraa riikinruotsalaisia malleja, jotka eivät suosineet loppusuorittomaa heksametriä ja epiteettejä, vaan ruotsin kielen vääntyi jotenkin suomenruotsalaiseksi. Tässä Runebergin apuna olivatkin saksalaiset esikuvat kuten Voss idyllineen nimeltä Luise (kirjana 1795) ja Vossin jälkeen tullut hengen jättiläinen Goethe, jonka Hermann und Dorothea (1797) vei saman heksametri-idyllin saksalaisiksi kansallismuodoksi. Saksan tuollaisen ja myöhemmän kulttuurin perustalle leimallista oli – tunnetusti – kansallishengen nostattaminen, joka sitten päättyi Suomenkin rannoille.

Mutta tuo Topeliuksen Välskärin kertomukset asettavat tämän historiallisen yhteyteensä. Hänen kuvaa kansan elämää nimenomaan talonpoikaissuvun näkökulmasta. Hän tarjoaa kuitenkin kertomuksessaan elävästi tapahtumien taloudellisen taustan, joka tietysti historiallista materialismia kiinnostaa. Pori, Oulu, Vaasa ja Kokkola saivat täydet tulpoikeudet 1765–66, kun Pohjanmaan kauppapakkoo hölennettiin. Ensimmäisen luokan tapuleita olivat tosin olleet jo 1600-luvulla Turku ja Viipuri, mutta Viipuri menetetettiin Venäjälle 1721. Mutta ei Venäjä niin paha olut, ettei jotakin hyväkin. Itse asiassa Pietarin perustaminen pakotti suomalaisetkin kauppiat haluamaan kääntää kauppavarojensa virtaa enemmän suoraan Pietarin syleiyllyyn, tarvitsematta keskittää kauppaansa Tukholman tai edes Turun kautta tullimaksuineen ja mahdollisine ”pakotteineen”.

Suomen taloudelliset edut itse kävivät siis noin sata vuotta kulttuurien edellä. Taloudellista kertoo Topelius, jälkimmäiset ruumillista Runeberg. Tämän minun tarinani pointti on se, että niin pitkät jäljet kuin ryssä vihalla onkin, kääntäminen pois pelkästä Tukholman väylästä oli taloudellisen vaatimus välttämättömyyksiä jo sanottuna vuonna 1765. Ja taloudellisesti pohjallehan myöhemmät aatevirtaukset sitten rakentuivat vajaat 70 vuotta myöhemmin.

Jonathan Widell

Pääomasta pääomaan, Marxista Pikettyyn

Marx epäilemättä muutti maailmaa Pääoma-teoksillaan, jotka olivat aikanaan maailman kääntämyimpiä ja luetuimpia teoksia/tutkimuksia. Pystyykö Piketty samaan teoksillaan ”Pääoma 2000-luvulla” ja ”Pääoma ja ideologia”? Molemman ovat Marxin sanojen mukaan toimintaan kehoittavia, ”meidän ei tule selittää maailmaa vaan muuttaa sitä”. Kumminkin ovat esittäneet mahdollisuuksia muuttaa maailmaa oikeuden mukaisempaan, tasa-arvoisempaan suuntaan. Marx 1800-luvulla nojaa enemmän pääoman teoreettiseen kasautumiseen, työvoiman riistoon, kun taas Pikettyllä on 2000-luvulla käytettävissään valtava dokumentaarinen ja historiallinen aineisto pääomien kasautumisesta yhä harvempiin käsiin.

Pikettyyn kulminaatiopisteet kehityksessä ovat Maailmansodat, jotka ovat käynnistäneet kehityskulkuja tasa-arvoisempaan maailmaan veroprogressioiden avulla. Nämä progressioiden tuomat tulo- ja varallisuuserojen kaventumiset läntisessä maailmassa päättyivät 70- ja 80-luvuilla, liikkeenä kohti tasaveroja, perintö- ja lahjaverojen kevennyksiin, valtioiden verokilpailuna, pääomatulojen verojen alennuksina. Tämä näkyy käytännössä työttömyyden ja syrjäytymisen kasvuna, SOTE-palvelujen maksullisuutena, koulutuksen suuntautumisena varakkaille sekä siirtymänä välillisiin veroihin, jotka kohdistuvat kasvavasti vähävaraisiin.

Marx näki aikanaan muutoksen voiman sosialismissa ja kommunismissa, joista ei vielä kehittyvässä kapitalismissa ollut mitään kokemuksia. Piketty näkee tulevaisuuden ”osallistavassa sosialismissa”, jonka keskeinen ajatus pohjautuu kansainväliseen verojen progressiivisuuteen, niin omaisuuden kuin tulojenkin verotuksessa sekä ympäristöä ja ilmastoa huomioivassa progressiivisessä ”hiiliverossa”. Osallisuutta hän tehostaisi ”osallisuustelillä”, joka annettaisiin kaikille kansalaisille ja jonka kukin voisi antaa puolueelle, joka vastaa omaa maailmankuvaa. Kaikki muu puolue- ja ehdokasrahoitus kiellettäisiin.

Piketty teokset ovat saaneet jo omaisuuksia ja omistusta suojaavat vastavoimat liikkeelle ”pyhän” markkinavetoisen eriarvoisuuden nimissä. Globalisaatio on repinyt vasemmistoa kahteen suuntaan, hyvinvoinnin nationalistiin perinteisiin ja liberaalisiin kansainvälisyyteen, joka on osaltaan aiheuttanut kyvyttömyyden vastata taloudellisen eriarvoisuuden kasvuun jo yli 40 vuoden ajan. Suomessaakin. Kuinka suuren sodan maailma tarvitsee taas ”kulminaatiopisteekseen”, että maailma, EU ja Suomi lähtisivät taloudellisesti kulkemaan oikeudenmukaisempaan, tasa-arvoisempaan suuntaan?

Hannu Ikonen
Liekka

Huutolaisyhteiskunnan paluu

Arvokas vanhuus myytiin, kun hallitus päätti säästää vanhusten laitoshoidosta. Samalla tuhannet vanhuksat aloittivat kodeissaan kirjaamalla elinkautisen suorittamisen. Vain kelloin hiljainen rakastu seuranan he liittyivät niiden syrjäytettyjen joukkoon, jotka laskevat kotonaan niitä vähäi ropojaan jännityksellä, syödaänkö tulevana viikkoina ihan oikeaa ruokaa, jota ehkä ruokajonosta on herunut ja vieläpä kera lääkkeiden, joita lääkäri on määrännyt, sillä edellytyksellä, että jos nyt lääkäriin on päässyt sehän ei ole suinkaan ilmaista, kun olet pudonnut työelämästä. Sama rautalangasta nyt on ihmisiä, joilla ei ole varaa käydä edes lääkärissä!

Tämä vanhusten ja vähäosaisten koitiin vangitseminen on tarkoituksellisen toimenpide, jotta palvelut saadaan myytyä liike-elämälle ja ideologisesti kaikki yhteinen hyvä hävitettyä.

Useita vuosia koulutetut lähi- ja sairaanhoitajat ovat useilla paikakunnilla joutuneet omaksumaan uuden ammatin: vartijan roolin laitoksissa ja kotihoidossa. He joutuvat huutamaan vanhuksille saman kuin vanginvartijat vankiloissa tiettyinä kelloin aikoina: Lääkkeet! Tosin vankiloissa ne tullevat hyvin säännöllisesti, mutta varsinkin ne, joiden koti muuttui vankilaksi, saattavat saada lääkkeitä hyvin epäsäännöllisesti, ”hoidosta” on tehty bisnes, jossa halvin tarjous voittaa.

Valitettavasti näyttää, että vanhusten olot alkavat muistut-

Rollaattorimarssilla 8.5.2026 muistutettiin seniorien ihmisoikeuksista

taa enemmänkin eristystä ”rundia” (vankila vankilassa), jossa sielläkin on kuitenkin oikeus tunnin ulkoiluun joka päivä. Herääkin kysymys, mikä vanhuksen rikos onkaan.

Yhtäläisyyden rakentamista hoitopaikan, kodin ja vankilan kanssa pitäisi välttää, mutta yhtymäkohtia löytyy paljon, ja jostain syystä vankiloitten hyväksi. Vanhuksen oikeus riittävään ulkoiluun ja liikuntaan ympäri vuoden koskee myös laitoshoidossa olevaa. Olettais, että myös kotiinsa vangitulle vanhukselle tämä sama oikeus kuuluu, elämehän sivistysvaltiossa?

Vanhuspalvelulaki onkin täysin torso tai sitä ei enää ole olemassa lainkaan, sillä sanktiot puuttuvat edelleen. On olemassa vain kosmeettinen paperi, joka ei sido ketään.

Tässä tehdään nyt vanhuksille sama kuin 90-luvun alussa mielisairaaloille, kun ne ajettiin alas ja sairaat ihmiset jätettiin kotiin oman onnensa nojaan. Näin saatiin hyvä säästö, kun huomattava määrä potilasta jäi heitteille ja päätyi lopulta pahimmillaan itsemurhaan. Tilastot olivat kivemman näköiset.

Sen jälkeen tehtiin varsinainen rahastus yksityisillä mie-

lenterveyspotilaiden asumispalveluilla, joka on tänä päivänä kova bisnes hoivayrityksille. Toisen sairaudella rahastaminen on täysin moraalitonta, mutta tähän on kova kapitalismi hoivapalvelutkin ajanut.

Tietenkin kotona asuminen on ideana hyvä, suorastaan loistava, mutta se vaatii kotiin palveluita, jotta siellä selvitään. Nyt luotetaan siihen, että omaiset hoitavat tai ostavat palveluita kotiin erilaisilla yrityksillä. Ruoka ostetaan sieltä mistä se halvimalla tuodaan, siivouksen voi ostaa siivousfirmalta ja hoidot työtarpeineen yrityksiltä. Ravinon lähteenä osoitetaan, nöyryyttävää leipäjonoa jopa tuntien jonotusta.

Tämä kirjoitus ei ole osoitettu hoitohenkilökunnalle vastaan, vaan myös heitä puolustamaan. Toki on tahoja mm: poliitikko sekä virkamieskunnassa, joissa tämä leimataan sellaiseksi, muistojen kätkestä. Muistan omaishoitajajaukelta (20 v) tilanteita, joissa kuuli vihaavaa hoitohenkilökuntaa tai jopa naisia, kun puolusti omaa läheistään. Hän eli Äitini muuten oli nainen ja omaisena oli tietenkin velvollisuus häntä puolustaa. Vastakkainasettelu on päättäjien ase hankalissa tilanteissa, ja sen aika ei valitettavasti ole ohi, vaikka toista होताan, jopa presidentti tahon ihmisiltä.

Tämä kaikki ei ole suinkaan kehitystä vaan paluuta historian rommukopalle, jonka ”korkeimpana” aseteena on paluu huutolaisyhteiskuntaan. Historia muistaa nämä päättäjät aikoina ja välinpitämättöminä pyrkineinä, jotka myivät hyvän ja arvokkaan vanhuuden tai pikemminkin ihmisyyden rahasta kuin Juudas Jeesuksen.

Jorma Talikka
Janakkala.

Ihmis- ja perusoikeudet kuuluvat kaikille, myös iäkkäille ihmisille.

Hyvinvointialueiden on lisättävä hoivakotipaikkoja ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi. Nyt palvelupaikkoja kuitenkin lopetetaan eri puolilla maata säästösyistä. Iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen ongelmista on uutisoitu paljon viime aikoina. Kaikkein iäkkäimpien määrä on kasvanut nopeasti ja sen myötä myös ympärivuorokautista hoitoa saa määrällisesti yhä suurempi joukko iäkkäitä.

Palveluasumisen paikkamäärää ei kuitenkaan ole kasvatettu tarpeeksi, jotta se vastaisi iäkkäiden tarpeita. Onkin välttämätöntä lisätä hyvinvointialueilla hoivakotien paikkamäärää, jotta ihmisarvoisen vanhuuden edellytykset voidaan turvata.

Perustuslaki turvaa jokaiselle oikeuden välttämättömään huolenpitoon. Siitä huolimatta yhä useampi paljon apua tarvitseva iäkäs ihminen on jätetty väliä ympärivuorokautista palvelua ja turvattomaan kotiin riittämättömien kotihoidon palvelujen väliin. Myös kotihoitoa saa entistä pienempi osuus iäkkäistä ja heidänkin avustajien osuus on usein suuri. Kotihoidon käynnin ovat usein lyhytävät eivätkä ne riittä, jos iäkkään ihmisen avustajia on jätetty.

Tällä hetkellä vain kuusi prosenttia yli 75-vuotiaista asuu hoivakodeissa ja lähes osuus on pienentynyt vuosi vuodelta. Palveluasumisen pääseminen on entisenä vaikeutunut ja sinne muutetaan entistä huonokuntoisempaan. Hoivakotien asukkaiden toimintaky-

Rollaattorimarssija ”Hyvän ja arvokkaan vanhuuden puolesta” 8.5.-26 järjestettiin 20 paikkakunnalla. Omaishoitajat olivat mukana Helsingin kansalaistorilla.

ky ei yleensä riitä siihen, että he pystyisivät itse vaatimaan apua ja laadukasta hoitoa.

Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tarvitaan myös enemmän työntekijöitä. Niissä työskentelevien ammattilaisten määrä on THL:n tietojen mukaan laskenut seitsemällä prosentilla vuodesta 2024 vuoteen 2025, vaikka asukasmäärä ei ole vähentynyt. Asukkaista moni tarvitsee kahden työntekijän apua päivittäisissä toimissaan. Työntekijöiden vähäyden vuoksi moni iäkäs joutuu odottamaan apua kauan, eikä ulkoilua tai muuta virkistystä järjestetä, yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen ei löydy aikaa ja lisäksi työntekijät turvaantuvat erilaisiin asukkaiden rajoitustoimenpiteisiin. Ihmis- ja perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Iäkkäiden asukkaiden liikku- misen ja muun toiminnan rajoittaminen on samalla heidän perusoi-

keuksiensa rajoittamista. Tällaisen rajoittamisen pitäisi aina olla aivan viimesijainen toimi. Ennen kuin seläiseen turvaututaan, tulisi kokeilla kaikkia muita keinoja, joilla voidaan vastata iäkkäiden asukkaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Rajoittamista ei myöskään saisi käyttää keinona silloin, kun todellinen ongelma on henkilöstön vähäisyys.

Perusoikeuksien rajoittaminen pitäisi aina perustua lakiin, mutta palveluasumisesta puuttuu kokonaan asukkaiden itsemääräämisoikeutta turvaava lainsäädäntö. Laki on ollut monen hallituksen ohjelmassa, myös nykyinen. Tällä hallituskaudella sen toteuttamiseen ei myönnetty resursseja. Oma lakia tarvitaan kiireellisesti parantamaan hoidon laatua ja estämään vahingollinen ja turha asukkaiden toiminnan rajoittaminen hoivakodeissa.

Viljo Lehmusketo
Raahe

Ceutan kiemurainen kriisi

Espanjaan kuuluva Ceuta erillisalueella Pohjois-Afrikassa tulvi heinäkuun lopulla Marokosta kymmeniä tuhansia ihmisiä. Espanjalaisilla on kaksi autonomista kaupunkia - Ceuta ja Melilla - Pohjois-Afrikassa. Niiden ja Marokon väliset rajat ovat EU:n ainoat merkittävät maaraajat Afrikan mantereella. Ceutassa asuu kristittyjä ja muslimeja, espanjalaisia ja marokkolaisia asukkaita ja päivätyöläisiä. Marokko ei virallisesti tunnusta Ceutaa ja Melillaa Espanjan alueiksi vaan pitää niitä miehitettyinä alueina. Toisaalta taas marokkolaiset muodostavat Espanjassa maahanmuuttajien suurimman väestöryhmän.

Ceuta on ikivanha kauppapaikka Gibraltarin salmen rannalla. Espanja otti sen haltuunsa v. 1580. Melilla puolestaan sijaitsee Ceutasta itään Cabo Tres Forcasin niemimaalla itäraannikolla. Berberien hallitsema kaupunki päättyi Espanjalle jo v. 1497.

UPL:n Tutkija Salla Heinikoski totesi Yleessä 31.7.2026 syynä voivan olla Espanjan (kaikkien paperittomien maahanmuuttajien) laillistamiskampanja tai Espanjan kiistaiset suhteet Marokkoon. Taustalla voivat olla myös hänen mukaansa valtiolliset toimijat, jotka haluavat epävaikuttaa Eurooppaa.

Motiivia etsimässä

Marokon rajavalvonta petti, jotta Espanjaan haluavat marokkolaiset voisivat siirtyä esteittä Euroopan unionin alueelle Ceutaan. Ceutaan lähteneet ihmiset tarttuivat poikkeukselliseen tilaisuuteen päästä EU-alueelle. Ceutan raja oli hetken lähes auki. Rytinän aikana kuoli 152 ihmistä. Eurooppaan pyrkijöitä ohjasi halu parempaan ja turvallisempaan elämään sekä käsitys, että Espanjan oikeusratkaisut ja keskustelu kaikkien paperittomien laillistamisesta voisivat helpottaa sinne jäämistä. Sosiaalinen media ja ihmisalakuljetajat madalsivat kynnystä. Kymmenet tuhannet päättivät riskeerata elämänsä.

Marokolla on toimivat diplomaattisuhteet USA:n ja Israelin kanssa. Kiitokseksi Yhdysvallat on tunnustanut Marokon Länsi-Saharan osaksi Marokkoa (entinen Espanjan Sahara). Marokko avusti

USA:n johtamaa liittoutumaa Persianlahden sodassa. Sotilaallinen yhteistyö alkoi jo 1960-luvulla. Marokko sijaitsee strategisesti Välimeren suulla. USA on aseistanut Marokkoa Polisarin vastaisessa sodassa. Marokko on miehittänyt v. 1975 Länsi-Saharassa sijaitsevaa Saharan demokraattista arabisavallata YK:n ja kansainvälisen tuomioistuinten päätösten vastaisesti.

Länsi-Sahara – viimeinen siirtomaa

Länsi-Saharan konflikti juontaa juurensa niihin mahtipontisiin kädenpuristuksiin, joilla eurooppalaiset siirtomaavallat onnitelivat toisiaan Berliinissä v. 1884. Tuolloin Afrikan mantere jaettiin karttapöydän äärellä, ja Länsi-Sahara kauppattiin Espanjalle. Konflikti perustuu myös v. 1974 sopimukseen, jolla kenraali **Franco** siirsi miehitysvallan sitä hamunneille Marokolle ja Mauritaniale. (**Henri Onodera** SRP, 19.4.2004)

Kolmikantasopimus allekirjoitettiin 14.11.1975 Madridissa Espanjan, Marokon ja Mauritanian kesken. Marokko ja Mauritania miehittävät alueen. Länsisaharalaiset pakenivat aluksi alueen itäosiin ja sitten Algeriaan. Polisario perusti 27.2.1976 Saharan demokraattisen arabisavallan (SADR). Mauritania luopui v. 1979 kaudesta aluevaatimuksistaan Länsi-Saharassa. Marokko keskittyi valtaamaan koko Länsi-Saharan. Marokon armeijan ja Polisarin (Länsi-Saharan vastarintaliike) välillä sodittiin v. 1979–1991. Vuonna 1981 Marokko aloitti miinoitetun ja tarkasti vartioidun puolustusmuurin rakentamisen. Hiekkamuuria saartaa 2/3 Länsi-Saharasta. Länsi-Sahara sijaitsee Atlantin rannalla Marokon, Mauritanian ja Algerian naapurina. Sen pinta-ala on noin 266 000 neliökilometriä ja

väkiluku 610 000 asukasta. Marokko pitää Länsi-Saharaa erottamattomana osana ”Suur-Marokkoa”. Se hallitsee nykyään noin 80 % alueesta (mukaan lukien rannikon ja arvokkaat fosfaattikaivokset).

Tekikö Marokon itsevaltiats Kuningas Mohamed VI vastapalveluksen Yhdysvalloille Espanjan hallituksen kurittamiseksi ja horjuttamiseksi sallimalla marokkolaisien rynnistyksen Ceutaan? Koko Länsi-Saharan tilanne on todellinen geopolittinen miinakenttä, joka kytkeytyy suoraan Espanjan, Marokon, Algerian ja Yhdysvaltojen valtapiireihin. Espanja sekoitti kuvioita v. 2022. Pääministeri **Pedro Sánchez** teki tuolloin kiistellyn poliittisen täyskäännöksen ilmoittamalla Espanjan tukevan Marokon Länsi-Saharan autonomiasuunnitelmaa (eli käytännössä Marokon kantaa).

Geopolittisia paineita

”Espanja ja muut Etelä-Euroopan rajamaat (kuten Italia ja Kreikka) kantavat rakenteellista taakkaa, joka tekee niiden asemasta geopolittisesta paineesta äärimmäisen vaikean. Etelä-Euroopan maat ovat fyysisesti lähellä Afrikan mantereita. Tämä tekee niistä luontevia kohteita naapurimaiden poliittiselle kiristykselle. Marokko voi käyttää Espanjaa suoranäköisenä, koska enklavaat (Ceuta ja Melilla) ovat käden ulottuvilla, eivätkä ne kuulu tavanomaiseen Schengen-alueeseen samalla tavalla kuin Manner-Espanja.” (**Juhani Similä** FB 3.8.2026: Ceutan kriisi, hybridisota ja eurooppalaisen politiikan umpikuja)

”Ceutan rajatapauhtumat eivät ole yksittäinen humanitaarinen hätätila tai hallitsematon siirtolaivastus, vaan kylmä, laskelmointu geopolitiikka. Kun kymmenet tuhannet ihmiset ohjataan Marokosta rajan yli koordinoitujen logististen turvin, kyseessä on hybridivaikutus. Ihmisistä on tehty pelinappuloita ja poliittista valuuttaa laajamman tason valtapelissä, jossa riisteävät Länsi-Saharan asema, Algerian kaasuhanat ja suurvaltojen salaiset sopimukset.” (**Juhani Similä** 3.8.2026 FB: Ceutan kriisi, hybridisota ja eurooppalaisen politiikan umpikuja)

Marokon rajanaapuri Algeria on Polisarin pääasiallinen poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen tukija. Algeria ja Marokko ovat alueellisia arkkivihollisia, joiden väliset rajat on suljettu ja diplomaattisuhteet katkaistu. Algeria käyttää

Espanja: Hallituksen puheenjohtaja Pedro Sánchez valtion turvallisuusjoukkojen ja -joukkojen edustajien kanssa Tarajalin rajalla (Ceuta). Kuva: Wikimedia Commons, Pool Moncloa / Borja Puig de la Bellacasa.

Polisaria välineenä heikentääkseen Marokon valta-asemaa Pohjois-Afrikassa.

Espanjan ja Yhdysvaltojen tulehtuneet suhteet

Yhdysvaltain asevoimien ylipäällikkö, presidentti **Donald Trump** ilmoitti v. 2025 olevansa valmis hylkäämään ne liittolaiset, jotka eivät yllä Naton sotilasmenotavoitteisiin. Espanjan pääministeri **Pedro Sánchez** selvitteyksen mukaan Espanja sai Natolta poikkeusluvan jäädä tämän tavoitteen ulkopuolelle. Espanjassa merkittävä osa väestöstä vastustaa Natoa.

Espanjan pääministeri, sosialisti Pedro Sánchez on rauhan mies. Hän on tuominut Gazan kansanmurhan, Yhdysvaltojen hyökkäyssodan Iraniin ja Kuuban kuritustoimet. Hän ei suostu Naton pelinappulaksi. Hän ei nyrssi tuomaan maansa sote-järjestelmää sijoittamalla verovaroina 5 % Espanjan BKT:stä natovarusteluun.

Espanjassa merkittävä osa väestöstä vastustaa sotilasliitto Natoa. Espanjan väestöstä vain 47 % kannattaa Nato-jäsenyyttä. Espanjassa on vallassa vähemmistöhallitus, jossa sosialistien hallituksen tukena on sekä hallituksen sisällä etlinappuloita ja poliittista valuuttaa laajamman tason valtapelissä, jossa riisteävät Länsi-Saharan asema, Algerian kaasuhanat ja suurvaltojen salaiset sopimukset.” (**Juhani Similä** 3.8.2026 FB: Ceutan kriisi, hybridisota ja eurooppalaisen politiikan umpikuja)

Espanja tuomitsi EU:n hyökkäyssodan Iraniin

”Espanjan pääministeri **Pedro Sánchez** pakotti aristelevan Euroopan asettumaan sodanvastaiseen rintamaan. Ennen 19.–20.3.2026 pidettyä EU-huippukokousta näytti siltä, et-

tä Sánchez saapuisi neuvottelupöydään eristettynä. Todellisuudessa kävi päinvastoin. Sánchez toimi ”ukkonjohtajana”. Sánchezin ottaessa vastaan Trumpin pahimmat iskut ja vihan, muut EU-maat saattoivat piiloutua hänen selkäänsä taakse. Kun muut johtajat huomasivat, että joku uskaltaa sanoa ääneen sen, mitä he kaikki hiljaisesti ajattelivat (Iranin sota on taloudellinen ja geopolittinen katastrofi), he alkoivat kääntäytyä Sánchezin linjan taakse.”

”Kokouksessa kävi ilmi, ettei yksikään johtaja (ei edes Trumpin ydinliittolainen Viktor Orbán) suosunut puolustamaan Washingtonin hyökkäystä Iraniin. EU:n loppulausemaan sorvattiin vaatimus eskalaation purkamisesta. Sánchez voitti diplomaattisen pelin. Hän pakotti aristelevan Euroopan asettumaan sodanvastaiseen rintamaan.” (Lähde: Juhani Similä, Malaga)

Käytännössä tämä tarkoitti, ettei Espanja sallinut USA:n käyttäen oman maansa kahta sotilastukikohtaa, Rotaa Cadizissa ja Morón de la Fronteraa Sevillassa Iranin hyökkäyssodassa. Pääministeri Sánchez osoitti puheessaan solidaarisuutta Iranin kansalle ja muistutti siviiliuhrien suuresta määrästä sekä kansainvälisen oikeuden noudattamisesta.

Kysymyksiä, joita ei esitetä ja joihin ei vastata

Oliko Ceutan kriisin todellinen syy Yhdysvaltojen johtaman sotilasliiton Naton Marokon myötävaikutuksella toteutettu sisäinen kurinpalautus, jolla pyritään horjuttamaan Espanjan sosialistista hallitusta? Oliko se varoitusta siitä, kuinka käy, jos Naton jäsenvaltio heittäytyy liian itsenäiseksi?

Matti Laitinen 8.8.2026 vanhukainen ja rauhaveteraani

Tangerin katumaisemia naapurimaassa Marokossa

Sodanvastaisen kansanrintaman suunnittelutyö käynnistyi

Pienpuolueet ja rauhanystävät kiinnostuneet kansanliikkeet pohtivat viime keskiviikkona Helsingissä sodanvastaisen kansanrintaman perustamista ensi vuoden huhtikuun eduskuntavaaleihin. Päämääränä on sodanvastaisen kansanrintaman avulla tehdä pienpuolueista vaihtoehto eduskuntapuolueille, jotka kaikki ovat sotapuolueita.

”Sellaista maailmansotaa ei ole keksittykään, johon Suomi ei väenväkisin haluaisi mukaan. Suomen johto vie Suomea sotaan, mutta koko kansa ei ole hankkeen takana”, idean kehittäjä SFT:n edustaja Petri Krohn sanoo. Hän on Sodan ja fasismin vastainen työ (SFT) ry:n hallituksen jäsen. Järjestö toimii kokouksen koolle kutsujana.

Paikalla olivat pienpuolueista Vapauden liitto ja Kristallipuolue. Kansalaisjärjestöistä paikalla olivat Rajat auki, Uusi rauhanliike, Naapuriseura, Naiset rauhan puolesta ja Suomen uusi strategia. Suo-

men kommunistinen puolue SKP ei lähettänyt edustajaansa kokoukseen, koska puolue ei ole kiinnostunut yhteistyöstä muiden pienpuolueiden kanssa.

Suomi joutumassa sotaan lähivuosina

Kokouksen aluksi kuultiin **Petri Krohnin** alustus siitä, miten Suomi on joutumassa lähivuosina sotaan. Hän löysi viisi syytä, jotka vievät Suomea tuhon tielle: Yhdysvaltain sota Kiinaa vastaan, EU:n sota Venäjää vastaan, eurooppalaiset arvot eli Venäjä-viha, informaatio-

ja uusi pohjoinen rintama.

EU:sta on tullut sotaprojekti, joka tähtää suursotaan Venäjän kanssa vuonna 2030. Sodasta on tullut EU:n keskeinen tehtävä, jonka takia kaikki resurssit käytetään sotaan ja kaikki valta keskitetään Brysseliin. EU:ssa on vallalla 1930-luvun oikeistopoliittika ”Köyhät kyykkyy ja rautaa rajalle!”

Ironisesti Petri Krohn katsoi, että sodanvastainen kansanrintama tarvitaan taistelemaan eurooppalaisia arvoja vastaan. Sen olisi kyettävä vaikuttamaan yleiseen ilmiapiiriin siten, että Suomessa yhä useammat ryhtyisivät vaatimaan Suomen irtautumista Ukrainan sodasta.

”Se on jo hävitty sota. Ei viimeisen ukrainalaiseen eikä viimeiseen suomalaiseseen”, Krohn kiteytti.

Kuva: Leena Hietanen

Sodanvastaista kansanrintamaa olivat kehittämässä vas. Taina Alanen Kristallipuolueesta, Ossi Tiuhonen Vapauden Liitosta, keskellä Petri Krohn SFT:stä, Ivan Devjatkin Rajat auki-seurasta ja Aki Nummelin Uudesta rauhanliikkeestä. kansanrintama

Kansanrintama tarvitaan

Kokouksessa pohdittiin kansanrintaman merkitystä pienpuolueille. Sen uskotaan parantavan niiden menestymisen mahdollisuuksia vaaleissa. Tärkein seikka on kuitenkin se, että Suomessa on suuri joukko ihmisiä, joilla ei ole ehdokasta tai puoluet-

ta, mitä äänestää. Sodanvastainen kansanrintama voisi tarjota tähän oman ratkaisunsa.

Myös Valtuustoon kuuluu kansalle ja Granitipuolue harjoittavat mukitavista muuttamista. Sodanvastainen kansanrintama voisi tarjota tähän oman ratkaisunsa. Myös Valtuustoon kuuluu kansalle ja Granitipuolue harjoittavat mukitavista muuttamista. Sodanvastainen kansanrintama voisi tarjota tähän oman ratkaisunsa.

Leena Hietanen Toimittaja Helsinki

"Vältä kaikkea matkustamista" - Matkaraportti Valko-Venäjältä

Ulkoministeriö on kiristyneen turvallisuustilanteen vuoksi jo pitkään kehottanut välttämään kaikkea matkustamista Valko-Venäjälle. Myös mediassa ja matkailupiiressä matkustamista sinne on kritisoitu. Länsimaiden negatiivinen asenne ja pelottelut eivät uponneet minuun, vaan yritin matkustaa Minskiin syksyllä 2025. Bussiyhteydet kuitenkin katkesivat hetkeksi. Uusi yritys koitti heinäkuussa 2026, ja tällä kertaa matka sujui ongelmitta.

Tieto on mustavalkeaa

Valko-Venäjälle matkustamisesta on ollut hankala löytää relevanttia tietoa viime vuosina, sillä tieto on ollut pääasiassa demonisoivaa ja hyvin mustavalkeaa. Suomalainen media on referoinut jutuissaan lähinnä Valko-Venäjän opposition näkemyksiä. Keskustelupalstoilla kovinta ääntä ovat pitäneet ne, joiden omakohtaiset kokemukset Valko-Venäjälle matkustamisesta lähentelevät pyöreää nollaa. Näiden tietojen perusteella kaikki Valko-Venäjälle matkustavat joutuvat mitä todennäköisimmin mielivaltaisesti pidätetyksi tai vähintään KGB:n manipuloiminn ja painostuksen kohteeksi, pankkikortit eivät toimi, internet ja sosiaalinen media eivät toimi - yksinkertaisesti kukaan ei tule apuun, jos joudut ongelmiin.

Matkatuttavissani on kuitenkin kasvava määrä Minskiin hiljattain uskaltautuneita, joilta sain arvokasta ensikäden tietoa. Onnistuin myös löytämään netistä joitain Valko-Venäjällä asuvia, joiden kautta sain vihrää valoa sille, että kuitumaan päässyt turismi olisi maalle enemmän kuin tervetullutta. Olen matkustanut yleisestä vastustuksesta huolimatta myös esimerkiksi Palestiinaan ja Transnistriaan (Pridnestrovia moldovalainen tasavalta), koska palan halusta nähdä asiat omin silmin ja muodostaa omat näkemykseni tilanteista, riskit tiedostaen. Olen käynyt noin 70 maassa, monissa niistä lukuisia kertoja, ja mitä enemmän matkustan, sitä useammin totean, että totuudella on niin monta kulmaa kuin sillä on kokijaa.

En kiistä, etteikö Valko-Venäjälläkin olisi ongelmansa, ja turistina maassa vierailleva varmasti kokee erilaisen todellisuuden kuin osa maan kansalaisista. Uskallan silti väittää, että Valko-Venäjälle matkustaminen tavallisena suomalaisena turistina on lähtökohtaisesti yhtä turvallista kuin mihin tahansa nykypäivänä - kunhan pitää maalaisjärjen päässä.

Miten rajamuodollisuudet sitten sujuivat?

Valko-Venäjälle pääsee tällä hetkellä ainoastaan bussilla Puolan Terespolin tai Liettuan Medininkain rajapisteiden kautta. Puolan raja on koko ajan tukossa, joten matkustin itsekin Vilnasta. Bussilippuja voi ostaa Ecolinesin, Eurolinesin ja Minsktransin kautta. Menopaluulippu maksaa noin 140 euroa. Omalla autolla ajaminen on nihkeää, eikä vakuutukset ole voimassa. Lentäen pääsee vain EU:n ulkopuolelta, vaikkapa Istanbulista. Valko-Venäjä vaatii teoriasa paikallisen matkavakuutuksen, mutta en tiedä, että sitä olisi keltään kysytty. Ostin kuitenkin reilun viitosen maksaneen vakuutuksen Belgosstrakhin sivuilta. Viisumivapaus on voimassa ainakin tämän vuoden loppuun.

Rajamuodollisuuksissa oli vielä viime vuonna aivan järjettömät ruuhkat, ja bussilastillisen läpimeno saattoi kestää jopa 15 tuntia. Kesällä 2026 jonot ovat olleet muutaman tunnin mittaisia. Meidänkin täydellä bussilla meni vain kolme tuntia, paluumatkalla kaksi. Liettuan viranomaiset eivät kyselleet mitään, vaikkeivat he kovin mielisään noudattamaan Valko-Venäjälle suuntaavista eurooppalaisista turisteista. Nuivien ilmeiden lisäksi rajalla on suuri kyltti, joka varoittaa matkustamisesta.

Valko-Venäjän puolella virkailijat halusivat tietää tarkan matkakohteen, matkan tarkoituksen ja keston. Tämän jälkeen tavarat läpivalaistiin ja tiedusteltiin vielä lähtöisen ja mahdollisen tupakan määrää. Kannansi samassa bussissa matkustaneet isä ja poika Norjasta, virolaiset naiset sekä sveitsiläiset ja italialaiset kaverukset pääsivät myös läpi ilman ongelmia. Suurin osa bussimatkustajista oli valkovenäläisiä ja venäläisiä. Tummaihoisen poika oli ainoa, joka joutui kuulusteluihin.

EU kiristää jatkuvasti Valko-Venäjää koskevia sanktioita, ja sallittu maahan vietävän valuutan määrä on hiljattain kutistunut 60

GUM oli Minskin ensimmäinen valtiollinen tavaratalo

euroon. EU:n ulkorajajoja vartioivilla viranomaisilla on lupa takavarikoida ylimenevät eurot, mutta en ole kuullut, että kenenkään rahapussia olisi pengottu. On kuitenkin suositeltavaa viedä ennemmin Yhdysvaltojen dollareita, jotka voi vaihtaa heti Minskin bussiasemalla Valko-Venäjän rupliksi. Majoituslustoista Hotels.com toimii edelleen maassaan, toisin kuin sanktioita noudattavat Booking.com ja Airbnb.

Ihmiset ovat ihmisiä kaikkialla

Bussin kuulutukset tulivat pelkääntään venäjäksi, ja vieressäni matkannut englannintaitoinen venäläismies piti minut koko ajan tilanteen tasalla. Hän oli muutenkin ystävällinen ja tiedusteli Minskiin saavuttuamme, voisiko auttaa vielä jotenkin. Mietin jälkepäin tätä kohtaamista ja hostellissa huonekaverinani ollut venäläistä naista, jonka kanssa jututtelin pitkät tovit. Euroopassa maalailaan venäläisistä kuvaa aikamme pahimpana vihollisena, mutta todellisuudessa ihmiset ovat ihmisiä kaikkialla - vaikka poliittisella kentällä tapahtuisi mitä, haluavat tavalliset ihmiset vain elää omaa arkeaan. Maat voivat olla valtiotasolla vihollisia, mutta ihmisten välinen ystävyys ja inhimillisuus säilyvät usein muuttumattomana.

Olin tutustunut netissä etukä-

teen kolmekymppiseen valkovenäläiseen naiseen, jonka tapasin paikan päällä. Kävimme syömässä ja vain kuljeskelimme ympäriinsä juttellen kaikesta maan ja taivaan välillä. Mediassa on varoiteltu usein, ettei Valko-Venäjällä ole minkäänlaisia sananvapautta, eivätkä kansalaiset uskalla puhua lainkaan kriittisistä aiheista tai edes käyttäa englannin kieltä julkisilla paikoilla. Tämäkin väite paljastui vahvasti väritetyksi. Ihmiset olivat muutenkin pääasiassa ystävällisiä ja erittäin mielisään turisteista. Jopa Valko-Venäjän oppositio on todennut, ettei tavallisten valkovenäläisten ja eurooppalaisten välille saisi nousta uutta rautasijppua ja että rauhoonjuuritason kohtaamiset ovat tervetulleita. Mielestäni tämä itsessään on jo tarpeeksi hyvä syy matkustaa.

Todellisuus alkaa valjeta

Varoitteluista huolimatta pankkikorttini toimi monessa paikassa, mobiilidata toimi Telian reissupaketilla, sosiaaliset mediat toimivat ilman VPN:ää, ja kaikki vaikutti muutenkin hyvin normaalilta. On totta, että bussiyhteydet saattavat loppua yhtäkkiä eikä pankkikortti välttämättä toimi ihan jokaisessa ravintolassa. Nettiliikennettä ja sosiaalista mediaa varmasti seurataan samalla tavalla kuin vaikkapa Kiinassa ja Arabimiraateissa. On myös totta,

että muutama ulkomaalainen turisti on joutunut Valko-Venäjällä pidätetyksi, koska he kuvasivat rautateitä. Infrastruktuurin kuvaaminen on kiellettyä, samoin kuin viranomaisten ja tiettyjen valtion rakennusten, kuten KGB:n päämajan. Eräs tuttavani oli viipynyt liian pitkään hallituksen rakennuksen edessä Leninin patsasta kuvaillen, jolloin vartija oli tullut hätistelemään hänet pois. Sain itse Vietnamsissa noottia sotilailta järjestelmäkameran käytöstä. Siitä viisastuneena kuvailin Minskissä vain puhelimella.

Minsk on erinomaisesti organisoitu ja siisti kaupunki, jossa myös liikennesääntöjä noudatetaan sääntillisesti. Patsasta kuvaillut tuttavani oli ylittynyt autotien kohdasta, jossa ei ollut suojatietä, jolloin miliisi pysäytti hänet. Median lupailmien mojovien sakkojen sijaan hän sai suullisen huomautuksen. Toinen tuttavani oli joutunut rajalla kuulusteluihin ja puhelimen syynäykseen passin leimojen vuoksi, mutta tämäkään ei estänyt matkan jatkumista normaalista. Kaikkien muiden tuttavien matkat ovat sujuuneet ilman koettelemuksia.

Muutama täsmävinkki

Vehreiden kaupunkipuistojen ja jokivarren lisäksi suosittelen käymään

Jatkuu sivulla 11

Aamuostoksilla Komarovskyn kauppahallissa

Amerikkalainen KFC ja solidaarisuus-reliefi luovat kontrastia

Nuoria Lyakhovkan tehdasalueen kahvilassa

"Vältä kaikkea matkustamista" - Matkaraportti Valko-Venäjältä ...

Jatkoa sivulta 10

Minskin upeassa kasvitieteellisessä puutarhassa, joka on laajuudessaan omaa luokkaansa. Neuvostoi-kainen arkkitehtuuri on myös kiehtovaa, piti sitten stalinistisesta mah-piontisuudesta kuten Minskin kaup-pungintorista tai pääpostista, tai pelkistetyimmästä betonibrutalis-mista. Esimerkkejä jälkimmäises-tä ovat muun muassa Komarovs-kyn kauppahalli, Moskova- ja Auro-ra-elokuvateatterit, Belarus-hotel-

li ja lähiöissä levittyvät valtavat ker-rostaloblokkit. Aikakauden parhaiten säilyneitä kohteita ovat myös kauniit metroasemat ja koko monumentaa-linen keskusta. Voiton aukion alla si-jaitsevassa metrotunnelissa on toi-sen maailmansodan muistonäytte-ly. Räikein kontrasti lieenee yhdys-valtalaisen KFC-ketjuravintolan lo-got massiivisen sosialistista realis-mia huokuvan reliefin alapuolella.

Katutaiteesta ja rosoisem-masta tunnelmasta kiinnostu-

neet viihtyvät Lyakhovkan entisel-lä tehdasalueella, josta löytyy vä-rikkäitä muraaleja, trendikkäitä ra-vintoloita ja pieniä putiikkeja. Os-toksia taas voi tehdä niin länkkäri-kauppoja pursuavissa ostoskeskuk-sissa kuin valtion perinteisemmissä tavarataloissa, kuten Stoltitsassa ja GUMissa. Syömässä kannattaa käy-dä ainakin neuvostoaikaisessa työ-läiskanttiini Centralnyssa, pelmeni-ravintola Gurmanissa ja aamiaisra-vintola Zavtrakissa. Myös paikalli-nen McDonald's eli Mak.by oli ihan

Kuva: Cilla Maria

Stalinistista tyyliä edustava Minskin kaupunginportti

hauskaa vaihtelua. Kahvilaketjuista etenkin Coffee Embassy nousi yh-deksi suosikiksi. Venäjän alkeista tai vähintään kyrillisten kirjainten osaa-misesta on hyötyä.

Kävellessäni Minskiä ristiin rastiin 60 000 askeleen verran mietin bussissa lukemaani iltpäivä-lehden juttua. Tuore artikkeli kertoi, kuinka Minsk on niin ahdistava paikka, että kaikki nuoret ovat paenneet sieltä ulkomaille. Katselin kahvilois-sa aikaansa viettäviä kaveriporukoita, puistoissa kaulailevia pariskuntia, skuuuteilla ajelevia nuoria ja puhelin-

taan metrossa tuijottavia teinejä - eivät he ainakaan olleet mihinkään kadonneet. Mietin, kuinka erilaisissa todellisuuksissa lopulta elämme. Jos keskittyy näkemään ympärillään pelkkää pahuutta, ahdistusta, kont-rolia ja vainoa, ei pian enää kykene näkemään mitään positiivista. Tämä jos mikä on toinen pätevä syy mat-kustella ja muodostaa itse omat nä-kökulmat maailmasta ja täällä kulke-vista ihmisistä.

Cilla Maria

Matkabloggaaja ja vastuullisen matkailun restonomi

Kuva: Cilla Maria

Kerrostaloblokeissa on hienoja seinämuraaleja

Kuva: Cilla Maria

Plošča Lienina on Minskin tärkeimpiä metroasemia

KIVIMIESTEN JA SPORIEN PRAHASSA

Bunkkaamme tällä kertaa Prahan toisessa kaupunginosassa. Olen asunut kuuden vuosikymmenen aikana hiton monessa mestassa ympäri Prahaa: kämpppäreillä, privaateissa, opiskelija-asuntoissa, hostelleissa, hotskuissa ja pitempiä jaksoja täysin varustetuissa loma-kämpissä. Asuinbyggamme on osa v. 2021 täysin remontoitua 197 kämpän asuintalokokonaisuutta. Vastaantulevat tyytit eivät muistuta konttorirottia, dumareita, insesjä, bisnesukkoja, vallanpitäjiä tai julkiksia. Kuntosalinkin löytyy.

Luukkumme sijaitsee mäen päällä Vinohradysssa. Dallatessamme aamupäivisin mäkeä alas kohti sporapysäkkiä stoge kolistelee lähistöl-lä kohti Prahan päästeissä. Kapean kadun kummallekin puolelle levit-täytyy Komwagin jäte- ja kiinteis-töhuollon varikko ja jäteasema. Aidan takana seisoo vielä joitain si-nioransseja jätetoja, kadunlakai-sukoneita, huoltopakujia ja kuork-iksia venttaamassa duunien alkua. Muutama firmanväreissä kulkeva kadunlakaisija työntyy kärryineen kohti Kiesomyslovaa. Pari roskakus-kia dallaa kohti duunimestaa. Kun-deilla näyttäa olevan hauskaa. Kesäi-nen suulis helottaa.

Kadun vasemmalla puolella

kohooa ruohoisa Grébovkan puis-to. Piskit kirmaavat puiston rinteil-lä. Kukut kukkivat nurmella ja puis-sa. Puiden varjoissa goisaa pari vä-synnyttä matkamiestä. Nuori mimmi näppäilee läppäriään. Lenkkeilijät hölkkäävät kapeilla käytävillä kuu-lokenapit korvissaan. Vanhukset kä-velysauvoineen ja tsepoineen vetä-vät happea kiduksiinsa kapeilla puu-penkeillä. Nuorta jengiä reppuineen ja lippikineen kiittää skoleen. Puis-toon olisi mukava jämähtää lipittä-mään purkki Tsekin tasavallan omis-taman panimon huurteista Budweiser Budvaria. Kännnykän mitsku täyt-tyy askelista, elämä on yhtä dallaa-mista kohdusta skrubuun.

Ylitämme Perucka-kadun. Bi-

likoijat suovat meidän mennä. Ali-tamme stogeradan. Suuntaamme kohti sporapysäkkiä. Jalkis on rem-passa. Cafe, kaunistamo, hotelli Otakar ja pizza- ja sushimesta skulaavat. Kremyslovan toisella puolelta töllöt-tää valtava muraali. Oikeassa keuh-koussissa starbuli könyää köynöstä pitkin ylöspäin kohti henkitorven päätä, jossa on fogelin pesä. Entises-tä Tsekkoslovakista on jäljellä enää kansallinen koruna.

Pysäkillä kulminen spuge käy pummaamassa meiltä fyrrkkaa. Tsittaamme penkille venttaamaan seiskaa. Kutonen stoppaa eteemme. Se tsöraa I.P. Pavlovan metrosteissil-le ja jatkaa Vavlaske Namestillä ja Jindriskan kautta joen toiselle rant-sulle. Matkanteko julkisilla on mak-sutonta meille tuotanto- ja suori-tuseläimen elämästä vapautuneille.

Risteyksessä jyrää sporia ti-heästi neljään suuntaan. Skodan eri vuosikymmenten raitsikkamallit lipuvat ohitsemme - pitkiä nelitelisiä matoja, kulmikkaita nivelikkäitä ja

Vltava-joen ylittävä Kaarlen ("Kallen") silta on Prahan merkittävimpiä nähtävyyksiä. Kivisilta on 517 m pitkä ja 10 metriä leveä.. Sitä alettiin rakentaa v. 1357. Nykyään silta on sallittu vain jalankulkijoille

gamloja perävaunullisia punavalkoi-sia. Joidenkin gamlojen skurujen ve-tovaunussa on keskellä madallettu lattia. Me suositimme nykyisin pitkiä matoja Arskan huonon tasapainoi-lun sekä mutsin ja fajian kasvavan kömpelyyden vuoksi. Hyppäämme seiskan sporaan. Meille luovutetaan istumamest. Nelitelinen kääntyy oikealle Belehradskalle. Mosa suri-see, laulaa. Virroitin hinkkaa ilma-piuhan pintaa. Hospodan kantapi-vola vilahtaa fönäriissä.

Seiskalla pääsee Jaromirovaa pitkin skujaten Vltavan rantsuun ja Jiraskuvin sillan viereen. Kauka-na edessä vasemmalla kohooa Prahan linna ja Pyhän Vitutuksen kate-draali. Spora ylittää kivisillan siirtyen Smichoviin. Lähellä Legii-siltaa Malá Stranassa sijaitsee kantakunuski, jos-sa olemme käyneet skruudaamassa parikymmentä vuotta.

Praha koostuu vuosisatojen aika-na prahalaisten duunarien hak-kaamista katukivistä ja jalkisten snadeista stebarikutoista, heidän muuraamistaan ja rappamistaan komeista byggista sekä heidän val-mistamistaan Vltavan ylittävistä sil-

loista. Eri huudeja yhdistävät spora-kiskot ja Skodan jyrisävät sporat. Hi-keä on valunut ja pivoa on kulunut satoja millioonia litroja. Ilman am-mattitaitoisia työläisiä ja työläisten arvoa tuottavaa työtä arkkitehtien piirustukset jäisivät laudoille, insi-nöörien suunnittelemaat sporat ei-vät liikkuisi ja sillat eivät ylittäisi jo-kea. Olutkin jäisi panematta ilman työväenluokkaa.

Työläiset ovat rakentaneet vuosituhansien aikana kaikki ih-miskunnan yhteiskunnat ja niiden infrastruktuurit. Hallitsevalla yhteis-kuntaluokalla ei ole tapana paskoa handujaan. Jokaisen kelpo perus-turva ja ihmisarvoineen elämä ovat heille yhä kirsanoja. He pitävät so-timisesta, etenkin hyökkäyssodis-ta, joissa työläiset ja heidän skidin-sa delaaavat eliitin puolesta. Jaroslav Hasek kuvaa oivaltavasti tätä glo-baalia järjettömyyttä ja nautamais-ta teurastusta teoksessaan "Kunnon sotamies Svejkin seikkailut maail-mansodassa".

Matti Laitinen
vanhukainen ja rauhaveteraani
24.5.2026 Praha

Felix Dzeržinskin kuolemasta 100 vuotta

Merkittävä vallankumouksellinen ja valtiomies Felix Edmundovitšin kuoleman 100-vuotismuistopäivänä NKP:n ja Työssäkävien eläkeläisten yleisvenäläisen ammat-tiliiton aktivistit lasivat kukkia hänen haudalleen.

Puheessaan NKP:n keskuskomitean ensimmäinen sihteeri **Sergei Skvortsov** totesi, että Felix Edmundovitš Dzeržinski oli merkit-tävä hahmo. Puolalaisen aristokra-tian jälkeläisenä hän omisti koko elä-mäns työväestön etujen puolusta-miseen sekä ennen vallankumousta että sen jälkeen ja osoittautui lois-tavaksi organisaattoriksi ja teoreeti-

koksi monilla eri aloilla. Tähän sisäl-tyy paitsi Tseka-OGPU, myös katu-lasten hoito, rautatieliikenteen pa-lauttaminen ja koko talouden jäl-leenrakentaminen. Hän johti kansantalouden korkeinta neuvostoa, joka nykystandardien mukaan vas-taa pääministerin tehtävää. Kaikissa näissä tehtävissä Dzeržinski saavut-ti suuria asioita ja maa ja sen kansa ovat hänelle paljon velkaa.

Maamme tarvitsee kipeästi tällaisia valtiomiehiä – epätsek-käitä, päteviä, rehellisiä ja periaat-teellisia. Ei ole yllätys, että Dzeržinski oli ja on edelleen ihanne sekä joille-kin lainvalvontaviranomaisille että

Kuva Dzeržinskistä paraatissa pu-naisella torilla vuonna 1936

monille kansalaisillemme ja tänään, Felix Edmundovitšin kuoleman sata-vuotismuistopäivänä, kunnioitam-me hänen muistoaan.

Sergei Skvortsov

BRICS-maiden yhteistyöllä kohti kestäväää maataloutta

Intian Indoren kaupungissa kesäkuussa pidetty BRICS-maiden maatalousministerien kokous hyväksyi yksimielisesti ns. Indoren julistukseen, jota voidaan pitää tärkeänä virstanpylväänä maailmanlaajuisessa maatalousyhteistyössä. Julistuksessa ehdotetaan useita merkittäviä päätöksiä, joilla pyritään vahvistamaan ruokaturvaa, viljelijöiden hyvinvointia, ilmastomuutoksen kestäväää maataloutta, maatalouskauppaa ja digitaalista maataloutta.

Lehdistötilaisuudessa Intian maatalousministeri **Shri Shivraj Singh Chouhan** totesi BRICS-kokouksen lähettäneen globaalin kriisin ja epävarmuuden aikana maailmalle vahvan viestin toivosta, luottamuksesta ja kollektiivisesta vastuusta. Indoren julistusta voidaan pitää myös symbolina BRICS-maiden kollektiivisesta tahdosta, jaetusta vastuusta ja sitoutumisesta rakentaa turvallisempi, vauraampi ja kestävämpi tulevaisuus maatalouden avulla", sanoi ministeri.

Shri Chouhan mukaan jäsenmaat ovat sopineet työskentelevänsä yhdessä ja jatkuvasti sen varmistamiseksi, että julistuksessa esitetyt aloitteet toteutetaan tehokkaasti ja että ne hyödyttävät konkreettisesti maanviljelijöitä, maaseutuyhteisöjä ja ruokajärjestelmiä.

Neljä tärkeää "koria"

Indoren julistuksessa on neljä "koria", jotka konkretisoivat BRICS-maiden maataloudelle asettamia tavoitteita. Näistä ensimmäinen kos-

kee agroekologian ja regeneratiivisen maatalouden osaamiskeskusten verkoston perustamista. Niiden tehtävänä on edistää luonnonmukaista viljelyajattelua sekä viljelyä, joka ei ainoastaan vähennä haittoja, vaan myös parantaa maaperää, lisää luonnon monimuotoisuutta ja sitoo hiiltä.

Toinen "kori" koskee BRICS-maiden digitaalisen maatalousverkoston perustamista. Sillä haetaan uutta suuntaa yhteistyölle tekoälyn, paikkatietoteknologian, digitaalisen julkisen infrastruktuurin ja datapohjaisten maatalousratkaisujen aloilla. Ministeri Shri Chouhanin mukaan tämä verkosto toimii vahvana siltna modernin teknologian ja maatalouden innovaatioiden välillä ja mahdollistaa kehittyneiden teknologioiden vahvistamisen ja niiden viemisen suoraan viljelijöille.

Viljelijöiden oikeuksien puolesta

Indoren julistuksen kolmas tärkeä ilmoitus liittyy maanviljelijöiden oikeuksia käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin perustamiseen. Intian maatalousministerin mukaan sen tavoitteena on suojella maanviljelijöiden siemenioikeuksia, alkupeurien siementen monimuotoisuutta ja perinteistä tietämystä. Foorumi pyrkii myös varmistamaan, etteivät perinteiset siemenet kuo-

BRICS-maiden yhteistyöllä edetään kohti kestäväää maataloutta. Riisinkorjuu käynnissä. Kuva: Doaa Abel, Images from Wiki Loves Africa 2025, lähde: Wikimedia Commons, lisenssi CC-BY-SA-4.0

le sukupuuttoon, niiden saatavuus jatkuu, niiden rooli tunnustetaan ilmastomuutoksen ja ruokaturvan yhteydessä ja että viljelijöiden perinteinen tietämys säilyy myös tuleville sukupolville.

Neljäs "kori" sisältää jäsenmaiden tiedonvaihtoon liittyvän verkoston perustamisen. Sen tavoitteena on vahvistaa BRICS-maiden välistä yhteistyötä maatalouden tuotantopanosten, siementen ja geenivarojen aloilla. Samalla verkosto edistää tiedonvaihtoa, valmiuksien kehittämistä, teknistä yhteistyötä ja kumppanuuksia, jota tietoa eri maissa saatavilla olevista parhaista lajikkeista, geenivaroista ja tuotantopanoksista voidaan jakaa ja kehittää käytännön ratkaisuja. Tämä parantaa myös viljelijöiden

pääsyä tietoihin eri jäsenmaissa.

Indoren kokoukseen osallistui lähes 60 edustajaa BRICS:n jäsen- ja kumppanimaista sekä yhteensä noin sata edustajaa. Tämä kertoo siitä, että maat suhtautuvat vakavasti maatalous- ja elintarvikesyntymisen maailmanlaajuisiin haasteisiin. On huomattava, että BRICS-maat edustavat lähes puolta maailman väestöstä, joka omistaa noin 42 prosenttia maailman maatalousmaasta ja tuottaa lähes 42 prosenttia maailman ruokaviljan tuotannosta. Siksi niiden yhteinen ääni on noussut tehokkaaksi voimaksi globaalilla näyttämöllä.

Juha Halonen, 9.7.2026
Naapuriseuratan Sanomata

Tässä vehnän korjaaminen on menossa Melitopolin alueella v. 2022. Tähän siellä viljelijät markkinoivat viljan Venäjän markkinoille.

Monsanton perintö elää

Kun amerikkalainen jättiyritys Monsanto myytiin saksalaiselle Bayerille 63 miljardilla dollarilla vuonna 2018, niin se luultavasti johti sen kovin ikävistä menneisyydestä ja kasvavasta vastarinnasta ympäri koko maailmaa. Tämän maatalouden piirissä toimiva kemian yritys oli tullut jo kuuluisaksi Vietnamin sodasta, jossa amerikkalaiset levittivät Agent Orangea, tosi myrkyllistä kasvimyrkyä, valtavia määriä metsiin voidakseen pommikoneista paremmin nähdä lehtiväston alle, missä mahdollinen vihollinen olisi. Toinen Monsantoan suuri kyseenalainen tuote, joka oli jo paljon käytetty Roundup, joka johti suuriin oikeuskäytäntöihin sen syöpää aiheuttavasta glyfosaatista. Sen tuotteisiin kuuluu myös PCB, jota käytettiin rakennusmateriaaleissa, maaleissa ja sähkötuotteissa. Yhtä myrkyllinen aine. Myös DDT on Monsantoan tuote. Suuri kohu nousi myös GMO-tuotteista ja glyfosaatista, joka tappoi rikkaruohon, mutta siirtyi myös ruokiin ja aiheutti syöpää.

Seurauksia

On selvää, että nämä tuotteet ovat jättäneet lähtemättömät jäljet ihmisten ja eläinten terveyteen, maanviljelyyn ja ympäristöön maailmanlaajuisesti. Kun katselee Monsantoan aiheuttamia ongelmia, niin ihmettelee vain, kuinka se on mahdollista ja että kaikki vielä jatkua Bayerin toimesta. Vain tyylikkäämmiin ulospäin.

Agent Orangea levitettiin 4,5 miljoonan hehtaarin alueelle. Yli kolme miljoonaa vietnamilaista ja 200 000 amerikkalaista sotilasta joutui aineen kanssa kosketuksiin. Vietnamin seurauksena oli se, että suuri määrä vastasynty-

neitä sai vakavia kehitysvammoja. Amerikkalaiset lentäjät, jotka olivat käymässä sodan jälkeen maassa, itkivät nähtyään millaisia vammoja vastasyntyneet saivat. Amerikkalaiset sotilaat saivat itse myös kehitysvammaisia lapsia. Suuret maanviljelysalueet ovat vieläkin Vietnamin käyttämättömänä. Ja edelleen syntyy vammaisia lapsia.

PCB oli tavallisissa aineissa esiintyvää kloorattua fenolia. Sitä oli maaleissa, rakennustarvikkeissa ja erilaisissa sähkölaitteissa. Seurauksena oli erilaiset syöpsäisäurut, ja ympäristön saastumista. PCB levisi sateiden mukana vesistöihin ja saastuttivat kalat ja eliot tietyillä

alueilla. PCB on vielä monissa paikoissa rakennuksissa ja sitä on erilaissa yhdisteissä ja vaikeasti poistettavissa.

Maanviljelyyn on vaikuttanut ja vaikuttaa Monsantoan sopimukset maanviljelijöiden kanssa maailman viljely siementen moninaisuuteen negatiivisesti. Monsanto (Bayer) kontrolloi 80 % maailman siemen markkinasta ja uhkaa GMO-lajikkeilla tuhansia paikallisia lajikkeita. Siementen moninaisuus on vähentynyt 75 % vuodesta 1903. Vallinnan Mahdollisuus pienenee lajien hävitessä. Ilmastomuutokset vaikuttavat viljelijöiden satoon samalla, mutta et voi ostaa toisia muuttuneeseen tilanteeseen. Omat siemenet sosisivat paremmin niihin. Sopimukset ajoivat monet maanviljelijät konkurssiin. Maanviljelijöiden velat ovat nousseet 30 %, maanviljelijä ei saa säästää siemeniä ja hänen on ostettava yrityksen tiettyjä kasvisuujelmurkkyjä. Viljan hinnat pysyvät paikallaan ja seurauksena on konkurssi.

Glyfosaatti on johtanut siihen, että GMO-kasvien kohde rikkuruohojen vastustuskyky lisääntyy, mikä vaatii lisää voimakkaampia kemiallisia aineita. Viitisenkymmentä lajiketta ovat muuttuneet sellaisiksi super siemeniksi vuoden 2000 jälkeen. Amerikassa ovat myrkyt määrät lisääntyneet 15–20 kertaisesti. Tämä tietysti johtaa maaperän myrkyttymiseen. Samalla lisätään hyönteisten vastustuskykyä, joka vaatii myös lisää myrkyä. Edessä on oravanpyörä, mikä tulee vaikuttamaan puhtaan ruoan saamiseen. Jo nyt on keskustelu tiivistynyt siitä, millaiseksi tulevaisuuden ruoan tuottaminen tulee muuttumaan ja mitä pitäisi tehdä.

WHO:n Syöväntutkimuselin totesi 2015, että Roundup aiheutti maanviljelijöille 40 % suuremman riskin saada Non-Hodgkinin lymfooman. EU ja EPA, USA:n Ympäristön-

Greenpeace tiedusteli Itävallan kuntien kantaa glyfosaatin käyttöön maataloudessa. 472 kuntaa hylkäsi sen käytön. Mielenosoitus järjestettiin 2. helmikuuta 2017 Itä-vallan väliaikaisen parlamenttirakennuksen edessä Heldenplatzilla. Näytössä olevat 472 kylttiä edustivat yksittäisiä kuntia. Kuva: Arquus / Wikimedia Commons (CC BY-SA 4.0)

suojeluvirasto olivat eri mieltä vaarallisuudesta. Greenpeace taas on sitä mieltä, että maanviljely voidaan suorittaa ilman Roundupia. Glyfosaatin osalta on päätetty, että siihen tarvitaan aikarajoituksia, jolloin lupa sen käyttämiseen tarkistetaan 10 vuoden välein. 2023 EU hyväksyi Roundupin käytön 10 vuodeksi.

Tänään

Voi vain todeta, että Monsanto teki patenttisysteemillään hallaa tavalliseen maanviljelylle ja se on muuttanut maanviljelyn GMO-tekniikallaan toisenlaiseksi. Kysymys on vain voiko tällaisen maanviljelyn ylipäätään hyväksyä. Varsinkin kun seuraukset ovat olleet terveydelle vaaralliset. Se että valtavat yritykset pystyvät lobbaamalla saamaan yllötteen päättäjistä on suoraan sanoen päin seiniä. Monsanto lobbaa 100 miljoonalla dollarilla vuosittain ja selvisi pitkälle, kunnes seinä tuli vastaan. Jos kysyt tavalliselta ihmiseltä näistä menettelyistä, niin lähes kaikki pitäisivät niitä haitallisina ja vaarallisina jopa.

Voitto näille yrityksille on selvästi tärkeämpää kuin kansalaisten hyvinvointi. Bayer, Blackrock ja Vanguard ovat esimerkkejä, kuinka keskitetään poliittisella toiminnalla mahdollisuuksia ostaa muiden maiden yrityksiä, pitää ne hallussaan ja kasvaa. Ukrainan pelloista ovat Gates ja kumppanit ostaneet 70 % maanviljelysalasta ja muuttaneet viljan GMO:ksi. Peltöjen ja metsien ostaminen on heille yksi tärkeimmistä tavoitteista. "Se joka hallitsee ruokaa, hallitsee maailmaa" oli Kissingerin yksi lausuma. Näillä yrityksillä on suuremmat budjetit kuin monella valtiolla. Ne pystyvät rahalla ostamaan kaiken tarvittavan: poliitikot, lobbaajat jne. Tulee vain mieleen Schwabin lausunto. "Meillä on kaikki henkilöt tarvittavilla paikoilla."

Globalismin lauseita: Ne kertovat, että ihmiset, ympäristö ja eläimet eivät ole merkittäviä heille. Valtat ja raha ovat. On otettava kaks askelta taaksepäin voidaksemme mennä jälleen eteenpäin.

Esa Salomaa
Kvissleby Ruotsi

Ruokaturva, viljelykasvien geneettinen manipuloiminen, rikkuruohomyrkytysten käyttö ym. ovat keskustelun kohteena. Myös Venäjä ja Kiina käyttävät rajoitettua GMO-viljelyä ja glyfosaattipohjaisia rikkuruohontorjunta-aineita. Kuvan vehnäpelto Kurskin-Voronezin alueelta.

Marine Le Pen nousi Ranskan presidenttipelin paalupaikalle/1

Ranskan kevään 2027 presidentinvaaleista on muodostumassa jännitysnyhtely, joka saatattaa johtaa Ranskaa ja sitä kautta myös Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisten linjausten jonkinasteiseen muutokseen. Ensimmäinen merkittävä presidentinvaaleihin vaikuttava päätös tuli heinäkuun alkupuolella pariisilaisesta vetomustuomioistuimesta. Se lyhensi laita-oikeiston kansallisen liittouman keulahahmon Marine Le Penin viime vuonna alemmassa oikeusasteessa saamaa vaalikieltoa EU-avustajien määrärahoihin liittyvissä oikeusvyyhdissä.

Tuomioistuimen päätös mahdollisti Le Penin nousun puolueen viralliseksi presidenttiehdokkaaksi. Samalla päättyivät spekulatiot puolueen puheenjohtajan Jordan Bardellin ehdokkuudesta. Marine Le Pen on mielipidetiedusteluissa vankeutunut asemaansa presidentinvaalien ylivoimaisena ennakkosuosikkina.

Marine Le Pen tuomittiin – mitä oikeus todella päätti?

Marine Le Pen tuomittiin maaliskuussa 2025 rikostuomioistuimessa ankiariin seuraamuksiin vuosia jatkuneesta EU-avustajien määrärahojen väitetyistä väärinkäytöistä. Le Pen sai neljä vuotta vankeutta, josta kaksi vuotta ehdotonta, sekä viiden vuoden vaalikiellon ja 100 000 euron sakot.

Syytteen mukaan europarlamentissa vuosina 2004-2017 istuneen ja puolueen puheenjohtajana vuosina 2011-2024 toimineen Le Penin tieteen olisi kierrätetty puolueen euroavustajille osoitettuja määrärahoja lähes puolettoista vuosikymmenen ajan noin 2,8 miljoonan euron arvosta puolueen toimihenkilöille, joista osa työskenteli vain hän ja osa ei lainkaan Brysselissä.

Le Penin puolustuksen mukaan kyse oli "kauutta aikojen europarlamentissa laajalti levinneestä käytännöstä, joka on europarlamentin hyväksymä". Lisäksi puolue on vedonnut siihen, että itse EU on ollut paljon vakavamman ja laajemman korruption näyttämönä. Siksi kyse on pääosin poliittisesti motivoitusta oikeusprosessista ja käytännössä ajorajista, jonka kohteeksi eurooliittiin kriittisesti suhtautuva kansallinen liittouma ja erityisesti Ranskan presidenttiä tavoitteleva Marine Le Pen on valittu.

Vetomustuomioistuimen totesi Le Penin syylliseksi, mutta lyhensi vankeustuomiota kolmeen vuoteen, josta kaksi vuotta ehdollista ja vuosijalkapannan kanssa. Tuomioistuimen kuitenkin palautti Marine Le Penin vaalikielloisuuden, sillä rangaistusten alkujankohdaksi todettiin 31.3

2025, jonka takia 15 kuukauden ehdoton vaalikielto katsottiin heinäkuussa 2026 päättyneeksi.

Heti päätöksen jälkeen Le Pen julistettiin viralliseksi presidenttiehdokkaaksi. Hän valitti myös vetomustuomioistuimen päätöksistä Ranskan korkeimpaan oikeuteen. Sen päätöstä odotetaan ensi vuoden alkupuolella eli juuri presidentinvaalikampanjan kiihkeimmässä vaiheessa.

Vaalien ensimmäinen kierros on 18. huhtikuuta ja toinen kierros 2. toukokuuta. Marine Le Penin valinta Ranskan presidentiksi lakkauttaisi oikeusprosessin ja kumoaisi tuomiot ainakin viideksi vuodeksi, mutta se pitäisi tapahtua ennen korkeimman oikeuden päätöstä. Mitä tahansa tapahtuikin, yleisesti pelätään, ettei Ranska voine ensi keväänä välttyä jonkinlaiselta poliittiselta kaaokselta.

Le Peniltä ristiriitaisia ulkopoliittisia lausuntoja

Le Penin omat ja puolueen hyväksymät ulkopoliittisia koskevat kannanotot ovat vuosien saatossa olleet ristiriitaisia. Kansallisen liittoutuman kannanottojen takaa voidaan kuitenkin löytää suhteellisen johdonmukainen geopolittinen maailmankatsomus. Sen kautta voitaneen arvioida, miten Le Penin mahdollinen voitto kevään 2027 presidentinvaaleissa voisi ehkä muuttaa Ranskan ja sen myötä ehkä myös EU:n ulkopoliittikkaa.

Ranskan valtiollisen France 5 kanavan suosituksessa ajankohtaista politiikkaa käsittelevässä keskusteluohjelmassa Le Pen tuomitsi kesäkuussa 2022 Venäjän aiemmin aloittaman Ukrainan "erikoisotilasoperaation". "Putin on väärässä, hän on ylittänyt punaisen linjan. Koska me olemme suverenisteja, puolustamme kaikkien maiden oikeutta suvereniteettiin ja omiin rajoihin. Tässä ei ole meille mitään epäselvyyttä", sanoi Le Pen.

Toisaalta vuoden 2023 maaliskuussa Ranskan kansalliskokouksessa pitämässään puheessaan Le

Pen näytti hyväksyvän Krimin 2014 kansanäänestyksen tuloksen sanoessaan, että "Krim on ollut venäläinen yli kaksi sataa vuotta ja ukrainalainen kuusikymmentä vuotta Neuvostoliiton päätöksen ansiosta. Katson, että Krimin asukkaat ovat vapaasti ilmaisseet mielipiteensä Venäjään liittymisestä".

Presidentti Emmanuel Macronin ympärille ryhmittyneet keskustaoikeiston liberaalipuolueet ja myös EU:n virallisilla Ukraina-kantoihin tukenet perinteisen oikeiston republikaanit, vasemmiston sosialistit ja vihreät ovat syyttäneet toistuvasti Le Peniä sekä europarlamentissa istuvaa Bardellaa "Putinin pussiin pelaamisesta".

"Macronistien" presidenttiehdokkuutta tavoitteleva entinen pääministeri Gabriel Attal syytti vuoden 2024 eurovaalien alla tiukkanaisesti Bardellaa siitä, että laita-oikeiston euroedustajat ovat Europarlamentissa äänestäneet "toistuvasti Kiova vastaan". Bardellan mukaan puolueen edustajat, jotka kuuluvat Euroopan patriottiseen ryhmään, ovat äänestäneet "kymmeniä kertoja" Ukrainan tuen puolesta, mutta "vastustavat kaikkia päätöksiä sodan eskaloimiseksi".

Kun Euroopassa pidettiin viime vuoden maaliskuussa kovaa ääntä Ranskan ja Britannian ympärille kyhätystä ns. halukaiden koaliitiosta, sen keskuksahomma toiminut presidentti Macron määritteli Venäjän "pahimmaksi uhaksi Euroopalle". Hän ryhtyi puheissaan myös hahmottelemaan jopa ranskalaissotilaiden lähettämistä Kiovan tueksi.

Le Pen teiäsi suurin sanoin Macronin näkemykset. Le Penin mukaan "Venäjä ei ole ilmoittanut hyökkäävänsä Ranskaan eikä venäläisiä panssariajoneuvoja ole näkynyt Champs-Élyséesillä, vaikka Macronin kuunnellessa niin voisi luulla". Le Pen nimesi Macronin sodanlietsojaksi.

Maaliskuussa 2026 Le Pen esitti kansalliskokouksen puheensa, että "Ukrainan liittymisen sekä Natoon että Euroopan unioniin on samaan aikaan sekä petos, että valtava riski rauhalli ja meidän (Ranskan) intresseillemme".

Mikä on Ranskan Nato-kanta jatkossa?

Vuonna 1966 Ranskan presidentti, kenraali Charles de Gaulle irrotti maansa Nato komentorakenteista

tyimisestä EU:iin ja Natoon. Tämä legitimeettivä ja sisäinen turvatoimisuus oli ratkaiseva syy maiden halun päästä Natoon. Samalla hyväksyttiin historian tulkinta, että puna-armeija oli miehittäjä ja Hitler vapauttaja. Baltiasta fasismin rehabilitointi levisi Ukrainaan, jossa riehunut banderalais-azovilainen fasistihallinto. Myös EU:n on vallannut revisionismi.

Navalnyi tärkeämpi kuin INF-sopimus

Kolmas presidentti Sauli Niinistö tunnetaan Suomen Natoon viejänä. Se ei ole parantanut kenenkään turvallisuutta, kaikkein vähiten Suomen. Niinistön perusvirhe on täydellinen ymmärtämättömyys Venäjän turvallisuushuolista. Esimerkiksi presidentti Putin kutsui itsensä kyllään elokuussa 2019, koska USA oli irtisanonut yksipuolisesti INF-sopimuksen 2.8.2019. Suomesta oli tul-

Marine Le Pen Madridissa espanjalaisen oikeistopopulistisen Vox-puolueen ja Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmän (ECR Party) isännöimässä kansainvälisessä suurtapahtumassa (VIVAEUROPA 19-5-2024), joka toimi heillä lähtölaukauksenäkökuuna 2024 eurovaalikampanjalle. Kuva: Vox España / Wikimedia Commons (CC0 1.0)

korostaen muutenkin Ranskan suvereniteettia maailmanpolitiikassa koko valtakautensa 1958-1969 ajan. Ranska liittyi takaisin Naton komentorakenteeseen vasta 43 vuoden kuluttua vuonna 2009 euroatlanttisesta orientoituneen presidentti Nicolas Sarkozyn kaudella.

Nato-maa Ranskassa ei edelleen ole ainuttakaan Yhdysvaltain sotilastukikohtaa. Myös Ranskan ydinasedoktriinissa korostetaan tiukasti yksinomaan kansallista päätöksentekoa. Macronin tämän vuoden kevättalvella tekemä avaus "edistyneestä ja eteentönnetystä ydinpelotteesta" eli Ranskan ydinpelotteen laajentamisesta kohti eurooppalaista ydinpelotetta sai ranskalaisten keskuudessa varsin viileän vastaanoton. Avausta kritisoivat näkyvimmistä poliitikoista voimakkaimmin kansallisen liittoutuman Le Pen ja Bardella.

Natoa koskevat Le Penin kannanotot ovat suhteellisen johdonmukaisesti koko kuluva vuosikymmenen noudattaneet samaa kaavaa. Jos hänet valitaan presidentiksi ja kun sota Ukrainassa päättyy, Ranskan pitää irtautua Naton komentorakenteista mahdollisimman nopeasti, mutta jäädä puolustusliiton jäseneksi. Sama näkemys kuittiin jo vuoden 2022 presidentinvaalikampanjan aikana.

Vaalien alla euroliberaali l'Express-lehti varoitteli, että "Le Penin vaalivoitto johtaisi välittömästi yhden ranskalaisen kenraalin ja sadan muun ranskalaisen sotilaan ulosheittämiseen maailman suurimmasta laivastotukikohtasta Virgi-

nian Norfolkista". "Mitä seurauksia tällä olisi Ranskalle ja koko läntiselle yhteistyölle" kauhaisi l'Express.

Viimeksi toukokuun lopulla belgialainen liberaali 21News-verkkokolehti julkaisi Le Penin kannanoton, jonka mukaan "Ranskan strategisen riippumattomuuden nimissä Ranskan tulee irrottautua Naton integroidusta komentorakenteesta... mukanaolo vähentää kansallista liikkumavaraa ja lisää Euroopan riippuvuutta Washingtonista". Le Pen piti kuitenkin mahdollisena löytää Ranskalle "sotilaallisen päätöksenteon autonomia säilyttämällä jäsenyyttä sotilasliitossa".

Bardellan esittämät näkemykset Natoasta ovat sisällöllisesti samankaltaisia kuin Le Penillä ja noudattavat samaa puolueen virallista linjaa. Bardella pyrkii kuitenkin ilmaisemaan näkemyksensä sanakääntein, jotka ovat "Nato-myönteisempiä".

Maaliskuussa 2024 kansallisen rintaman EU-vaalikampanjan avustilaisuudessa Marsaillesa Bardella sanoi, ettei Ranskan "pidä irtautua Naton komentorakenteista niin kauan kun sota Euroopassa on käynnissä". Bardella sanoi myös, ettei suhtaudu "täysin välihallinasti SCALP-ohjusten lähettämiseen Kiovan käyttöön puolustus-tarkoituksessa". Bardella on selkeästi jonkin verran Nato-, EU- ja länsimyönteisempi kuin Le Pen.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna 18.8.2026
Naapuriseurain Sanomat 8.8.-26

-jatkuu seuraavassa numerossa

Suomen presidenttien kootut möhläykset

Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen jokainen Suomen presidentti on vuorollaan heikentänyt Suomen, Baltian, Euroopan ja maailman turvallisuutta.

Presidentti Martti Ahtisaari osallistui Jugoslavian tuhoamiseen. Bill Clintonin varauksellisesti Strobe Tallbot kirjoittaa muistelmissaan "The Russia Hand", miten Venäjän pääministeri Viktor Tsernomyrdin ilahutui kuullessaan, että Amerikan ehdokas Jugoslavian kriisin ratkaisijaksi olisi Suomen presidentti Martti Ahtisaari. "Suomi on aina ymmärtänyt Venäjää", Tsernomyrdin toteui ja hyväksyi heti Ahtisaaren ehdokkuuden. Tallbot oli myhäillyt tyytyväisenä, sillä Tsernomyrdin ei tiennyt, että Ahtisaari oli "meidän mies". USA palkitsi myöhemmin Ahtisaaren Jugoslavian hajotustyöstä Nobelin

rauhanpalkinnolla vuonna 2008.

Serbikenraali Ratko Mladic menehtyi 27.8.2026 Haagissa. Hän joutui Ahtisaaren hajotustyön ja lännen ensimmäisen informaatiosodan uhriksi. Hänen kohtalonaan olisi pitänyt olla kuolema vankeudessa. Häpeä Ahtisaarelle.

Natolle aurattiin tie Baltiaan

Seuraava Suomen presidentti Tarja Halonen nauttii suurta arvonnantoa, mutta täysin perusteetta. Hänen aikanaan sementtoitiin Venäjän vihollisen, Naton pääsy Baltiaan ja Euroopan Unionin tuhon siemen, revisionistinen historiantulkinta. Halonen hyväksyi 1,2 miljoonan venäläisen kansalaisuuden riiston Virossa ja Latviassa "miehittäjinä". He eivät päässeet äänestämään maiden liit-

lut Euroopan Unionin puheenjohtajamaa ja Putin toivoi vain Niinistöltä, että Suomi olisi nostattanut Euroopassa huolta Yhdysvaltain yksipuolisista toimista tuoda takaisin keskipitkän matkan ohjukset Eurooppaan. Sauli Niinistö ei ymmärtänyt Putinin huolta vaan oli ainoastaan kiinnostunut siitä, miten Aleksei Navalny voi. Englannin tiedustelupalvelun agentti oli tärkeämpi kuin Euroopan turvallisuus. Ainoa Euroopassa, joka ymmärsi Putinin huolen, oli Saksan Sahra Wagenknecht. Hän paheksui sitä, että Yhdysvaltain toimet pakottivat Venäjän myös irtisanoutumaan INF-sopimuksesta ja Saksasta tuli ensi-iskujen kohde.

Laillistetaan ydinase ja sotarikokset

Istuva presidentti Alexander Stubb on sitten jo viimeinen naula Suomen arkkuun. Hän salli Suomen

maaperälle ydinaseen. Suomi ei ole enää uhka vain itselleen, naapureille ja Euroopalle vaan koko maailmalle. Hän on valmis toimittamaan koko ihmiskunnan manan majoille.

Hänen lausuntonsa Kiovasa Ukrainan fasishtilinnon uskollisimpina tukijana 23.-24.8.2026 olivat pöyristyttäviä. Hän kannusti Ukrainaa sotarikoksiin iskemällä pitkän matkan ohjuksilla Venäjän siviilikohteisiin kuten Wildberries'in varastoihin. Englanniksi tällaista toimintaa kutsutaan "death wish":in esittämiseksi – eli esitetään toive kuolla.

Suomi on jo menettänyt Venäjän. Yhteenvetona voi todeta, että Suomi olisi selvinnyt, jos Suomen presidentti ymmärtäisivät edes, mitä Venäjän presidentti sanoo. Toiseksi Suomen presidentti ei koskaan vie Suomea osalliseksi lännen rikoksiin Venäjää vastaan kukaan nyt on tehty.

Leena Hietanen 27.8.2026
Toimittaja Helsinki

Historiallisen materialismin perusteista (6/7/1)

KÄ:n numerosta 5/19 lähtien olemme julkaisseet artikkelisarjaa, joka muodostaa pohjan aineistoksi historiallisen materialismin perusteiden opiskeluun. Kirjoitukset perustuvat Kommunistien liiton ja DSL:n "Marxilaisen pyhäkoulun ja -lauantaitiimin alustuksiin." Saimme sen valmiiksi vuoden 2024 lopulla. Edelleen olemme jatkaneet toimitustyötä siten, että joistain osista olemme tuottaneet korjattuja versioita. KÄ5/19 ingressissä sanoimme työväenliikkeen hajaantumisen yhdeksi perussyysiksi, että meiltä puuttuu yhtenäinen suuntaa luova tieteellinen maailmankatsomus. Marxilaista maailmankatsomusta ei ole päivitetty vastaamaan tieteen uusiin saavutuksiin. KÄ 3/18 artikkelissa "On palattava Marxiin ja Leniniin" torjuimme väitteet, että materialistinen historiankäsitelmä olisi marxilaisuudelle vieras näkökanta. Tarvitsemme dialektisen ja historiallisen materialismin opintoaineiston, jossa huomioidaan tieteen saavutukset ja osoitetaan tieteellisen maailmankatsomuksen merkitys työkansalle. Nyt olemme julkaisseet luonnoksen koko aineistosta Kansan äänen verkkojulkaisussa kansanaani.org opintoaineistot osassa. Tämä oheinen kirjoitus on uusi versio luonnoksen osaan 6/7 "Venäjän kehitys feodaalivaltioksi".

6. Feodalistinen tuotantotapa

6/7/1 Venäjän muodostuminen ja kehitys feodalistiseksi valtioksi

Venäjän alueen väestön ja slaavilaisen asutuksen muotoutuminen

Ennen valtiollisen ajan alkua Venäjän tasangon alueella asui ja vaelsi erilaisia klaaneja ja heimoja. Näitä olivat itäslaavilaiset heimot, jotka asustivat alueen länsi- ja etelä osissa. Keski- ja Pohjois- Venäjällä asui suomalais-ugrilaisia kansanryhmiä ja alueen pohjoisella alueella lappalaisia ja samojejeja. Lounaassa asui balttilaista väestöä ja turkkilaisiranilaisia paimentolaisia etelä- ja kaakkoisalueilla.

Venäjän tasangon itäisessä osassa, Valko-Venäjän ja Ukrainan välisellä laajalla Polesian suo- ja metsäalueella alkoi paikallisista kansanryhmistä muodostua yhtenäisempi väestö. Alueelle asettuineet erilaiset sukuyhteisölliset metsästäjä- ja keräilijä väestöryhmät sekä alueelle muodostunut maanviljelijäväestö omaksuivat yhteisestä indoeurooppalaisesta kantakielestä muodostuneen kielen. Tälle väestölle kehittyi hiljalleen yhteinen-, myös aineellinen kulttuuri. Tämä liittyi elinkeinon kehittymisen siihen vaiheeseen, jossa lisätuotteen aikaansaamiseksi ihmisten välinen laaja kanssakäyminen kävi välttämättömäksi ja edulliseksi. Tämä slaavilaisen identiteetin muodostuminen tapahtui pääosin vuosien 400 eaa. ja 400 jaa. välisenä ajanjaksona. Kirjalliset merkinnät slaavilaista alkavat näkyä vuosituhannen ensimmäisellä vuosisadalla.

Ensimmäiset lyhyet maininnat slaaveista löytyvät mm. **Claudius Ptolemaius'n** kirjoituksista ensimmäisen vuosituhannen alusta (100-luvulla). Laajemmin slaaveista kirjoittaa **Jordanes** 500-luvulla. Itäiset slaavit elivät vielä 600–700

luvulla perheittäin, suvuittain tai heimokunnittain ja jopa kilpailivat tai taistelivat alueista keskenään. He viljelivät ohraa, ruista ja vehnää sekä kasvattivat mm. sikoja ja nautaeläimiä. Silloin Venäjän laakioille pyrki asettumaan edelleen vieraita heimoja, jotka hakivat uusia asumisalueita. Itäiset slaavit joutuivat hiljalleen vetäytymään pohjoiseen, itään ja koilliseen. Heitä asettui mm. Ilmajärven, Laatokan, Karjalan ja Baltian tuntumaan. Näissä oloissa eri slaavilaiset heimot alkoivat muodostaa nopeutetusti laajempia liittoja ja rakensivat suojakseen mm. yhteisiä mäkiliinnoituksia. Tätä heimojen yhdistymistä helpotti se, että vuosisatojen kuluessa heille oli muodostunut yhteinen indoeurooppalainen kieli ja kulttuurinen yhteys.

Itä-Slaavien asutus vahvistuu

Dnjeprin keskijuoksulle kasvoi Kiovan mäkiliinnoitus ja kauppapaikka, jonka laajaan ympäristöön asettui itäslaavilaisia heimoja. Samalla tavalla pohjoisemmaksi Dnjepr-joen varrelle (Viikinkien idäntie) kehittyi Smolenskin mäkiliinnoitus ja kauppapaikka, josta 1. kirjallinen maininta löytyy v. 863. Samoin Ilmajärvestä Laatokkaan laskevalle Olhava-joen varrelle, noin 20 km Laatokasta etelään, perustettiin 700-luvulla (753) Staraja Ladoka jokivarsiliinnoitus. Novgorod perustettiin myös Olhava joelle 9 km Ilmajärvestä pohjoiseen (Kronikka 859). Näihin aikoihin itäslaavien naapureina etelässä olivat Bysantin valtio (Itä Rooma) Mustan meren eteläpuolella ja kasaarien valtio t. Kasaarien Kaganatti Mustan meren, Kaukasuksen ja Kaspien meren välisellä alueella. 700-luvulla Bysantin ja Kaganatin valta alueella oli vakaampi ja tästä itäslaavit

hyötyivät kaupanteon kehittyessä. Samoihin aikoihin myös Varjagien retket alkoivat ulottua itäslaavien alueille, mikä lisäsi tavaravaihtoa.

Rurikin tarina ja Venäjän valtion synty

Keskiajalla itäslaavilaiset heimot pohjoisilla alueilla voimistuivat ja kamppailivat jopa keskenään alueiden ja kauppateiden hallinnasta. Vastaavassa historiallisessa vaiheessa tällainen ristiriita on ratkaistu heimojen tms. yhdistymisestä yhdeksi isommaksi valtioksi. Itäslaavien osalta kerrotaan (**Nestorin** kronikka) varjagien (viikinkien) osallisuudesta itäslaavien pohjoisten heimojen politiikkaan. Välittäjän ominaisuudessa kolme viikinki-veljestä asetettiin johtamaan itäslaavien heimoja. Veljeksistä **Rurik** asettui Novgorodiin, **Sineus** Belo zeroon ja **Tuvor** nykyisen Pihkovan lähelle Izborskiin. Nestorin mukaan Sineus ja Tuvor kuolivat muutama vuosi tämän jälkeen ja Rurik liitti heidän alueensa omaan valtapiiriinsä.

Kronikan tietojen todenperäisyydestä kiistellään tänään. Rurikista ja hänen veljistään ei ole historiallisia dokumentteja, vaan tiedot perustuvat 200 vuotta myöhemmin luolaluostarin munkkien kirjoittamaan Nestorin kronikkaan. Kuitenkin tiedetään, että Novgorod ja Venäjän valtio syntyi monikansallisel pohjalta ja pohjoisilla slaaveilla oli läheinen suhde skandinaavien ja karjalaisten kanssa. Historiallista todellisuutta vastannee näkemys, että Luoteis-Venäjän alueella oli 800-luvulla useita slaavien heimoja ja kauppapaikkoja. Niiden keskuksiksi alkoi muodostua Novgorodin ympärille valtarakenne, jossa skandinaavista alkuperää olevilla varjageliiteillä oli merkittävä rooli. Kirjallisten dokumenttien puuttuessa Kronikassa kuvattiin tämä kehitys Rurikin avulla.

Venäjän alku sijoittuu Kiovaan ja Novgorodiin

Kronikkatiedon mukaan Rurik asettui Novgorodin alueelle v. 862. Saatuaan hallintaansa myös veljensä Sineuksen ja Tuvorin alueet, hän vahvisti valtaansa Pohjoisen Venäjän alueella ja jakoi uskottuilleen hallittavaksi mm. Rostovin, Polotskin ja Beloozersin. Tässä heijastuu Novgorodin alueen kasvu. Rurikin kerrotaan kuolleen v. 879. Hänen poikansa Igor oli alaikäinen ja valta siirtyi hänen holhoojalleen, Rurikin uskotulle, **Olegille** (hallitsi 879–912). Kronikoiden mukaan jo Rurikin aikana varjagit, **Askold** ja **Dir**, saivat haltuunsa Kiovan mäkiliinnoituksen. Vuonna 882 Oleg valloitti heiltä Kiovan ja yhdisti Kiovan ja Novgorodin alueet yhdeksi valtioksi. Syntyi Kiovan Venäjä, joka loi perustan Venäjän, Ukrainan ja Valko-Venäjä syntymiselle. Venäjän syntymysvuotena pidetäänkin yleisesti vuotta 882. Perustamivuodeksi katsotaan myös 862, jolloin Rurikin katsotaan ottaneen haltuunsa Novgorodin ja josta lähtien lasketaan Venäjän hallitsijasukujen historia.

Igorin holhooja Oleg

Olegin hallinnon aikana Kiova vahvistui valtakunnan keskuksena, jolloin hallinto ulottui koko Dneprin reitille, joka yhdisti Itämeren ja Mustan meren. Kiova laajensi ja vahvisti valtaansa useiden slaavien heimojen alueille. Aiemmin monet slaavien heimot joutuivat suorittamaan veroa Kasaareille. Olegin aikana nämä osin ohjattiin ja pakotettiin suostumaan yhteistyöhön Kiovan kanssa. Edelleen Kiovan naapurina säilytti asemansa kasaarien valtio, jonka pääkaupunki oli Volgan suistossa Itil.

Staraja Ladoka Volhova-joella n. 15 km Laatokasta sisämaahan perustettiin v. 753 ja ensimmäinen puinen linnoitus rakennettiin 800-luvulla. Kilviliinnoitusta alettiin rakentaa 1116. Sitä uudistettiin 1400-luvun lopulla. Kuvassa Staraja Ladokan kilviliinnoitus ja näkymä nykyisestä asutuksesta. Kuva Lev Karavanov, CC BY-SA 4.0. Wikimedia Commons

vien heimot joutuivat suorittamaan veroa Kasaareille. Olegin aikana nämä osin ohjattiin ja pakotettiin suostumaan yhteistyöhön Kiovan kanssa. Edelleen Kiovan naapurina säilytti asemansa kasaarien valtio, jonka pääkaupunki oli Volgan suistossa Itil.

Kiovan Venäjä hyötyi kuitenkin eniten suhteistaan Bysanttiin ja Istanbuliin, joka oli silloin yksi suurimmista maailman kaupungeista. Kiovan Venäjä sai valvontaansa Dnjeprin kauppareitin. Kiovan kauppiat kuljettivat Itämeren ja Mustan Meren välillä etelään Bysanttiin mm. turkkisia, hunajaa, vahaa ja orjia.

Kronikat kertovat myös, että Oleg toimeenpani sotaretken Konstantinopoliin v. 907, jonka tuloksena solmittiin laaja pysyvä kauppasopimus Kiovan ja Bysantin välillä. Tiedot sotaretkestä lienevät legendaaria, mutta kauppasopimus solmittiin v. 911 ja se oli hyödyllinen sekä Kiovalle, että Bysantille.

Luokkayhteiskunta muodotuu Kiovan Venäjälle 800–1200-luvuilla

Kiovan Venäjällä tuotantovoimen ja kaupan vahvistuminen johti nopeasti yhteiskunnan syvenevään luokkakajoon. Kronikoiden mukaan ruhtinaan aseman ottivat Rurik ja Oleg. Kuitenkin jo ennen Kiovan Venäjän valtiota syntyi alueellisia keskuksia, linnoitettuja kaupunkeja, joita hallitsemaan muodostui paikallisten ruhtinain kerros. Heillä oli tukenaan omat sotilaalliset joukot (družina) ja luottohenkilöt, jotka hallitsivat alueita ja keräsivät veroja. Tätä omaa eliittiään ruhtinaat paljasti myöntämällä heille omaa maata ja erikoisoikeuksia. Ruhtinaan palvelusväen, hovin, eliittistä syntyi yhteiskunnan ylimystö ja mm. bojarit, jotka saivat maalahjoituksia. Heille kerrottiin oma palveluskunta, sotilaallista voimaa ja varallisuutta. Bojareista kehittyi yhteiskuntaan aatelisto ja vaikutusvaltainen ylimystö, jolla oli läheiset suhteet hallitsijaan.

Luonnollisesti Kiovan valtiossa, erityisesti kaupungeissa, muodostui käsityöläisten ja kauppiain luokka. He maksoivat veroja ja erilaisia maksuja kaupungin ja ruhtinaan kassaan. Koska rahataloutta ei vielä ollut, vero maksettiin erilaisina tuotteina ja palveluina. Maksuja kauppiailta ja käsityöläisiltä perittiin mm. teiden-, siltojen-, satamien- ja torien käytöstä.

Talontuotanto alkoi eriytyä varallisuuden ja yhteiskunnallisen aseman perusteella.

Vielä 500-luvulla itäslaavit elivät per-

he- ja sukuyhteisöissä. Kylät ja talot olivat pieniä ja varsinaista talonpoikauskulttuuria ei vielä ollut muodostunut ja maanviljely tuotti perheen t. suvun toimeentulon. Tuotantomenetelmien ja asutuksen kasvaessa työ myös alkoi tuottaa lisätuotetta. Yhteisää siirtyi kyläyhteisön hallintaan, jonka jälkeen kylä joko maan yksityisten talonpoikaisperheiden käyttöön. Maa pysyi edelleen kyläyhteisön omistuksessa. Tämä kuitenkin merkitsi, että slaavien perhe-, suku- ja heimoyhteisöt alkoivat hajota. Kaupunkien synty merkitsi, että muodostui yhteisiä kuluja ja rasitteita, jotka revittiin talonpojan selkänahasta.

Perheiden itsenäistyminen kyläyhteisössä synnytti kuitenkin nopeasti edellytykset varallisuuserojen kasvulle ja talonpoikaiston jakaantumiseen eriarvoisiin ryhmiin, kun osa talonpoikaista keräsi muita enemmän omaisuutta ja selviytyi eri tavoin feodaalisista velvoitteistaan. Perustalonpoikia olivat (1) **Smerdit**, jotka olivat vapaita, mutta joutuivat maksamaan veroja ja suorittamaan erilaisia palveluita ruhtinaille ja maanomistajille. Toinen ryhmä talonpoikia olivat (2) **Zakupit**. He eivät mahdollisesti selvinneet veroista tms. ja joutuivat ottamaan velkaa ja tekivät työtä velan maksamiseksi. Heidän vapautensa oli rajoitettu velan kuittaamiseen saakka. Tämä oli selkeä osoitus siitä, että talonpojan asema alkoi kehittyä alistetun paan suuntaan. Kolmantena ryhmänä olivat (3) **Rjadovitšit**. He palvelivat maanomistajia sopimuksella ja olivat riippuvaisia isännistään. Alimpana ryhmänä olivat (4) **Holopit**, jotka olivat alun perin sotavangeja tai rikollisia sekä niitä, jotka eivät olleet selviytyneet veloistaan tai olivat myyneet itsensä palvelukseen. He palvelivat maataloudessa, mutta heidän asemansa oli lähellä orjuutta, eikä heitä välttämättä voinut pitää talonpoikaissäestöön kuuluvana.

Orjuus Kiovan Venäjällä

Venäjän alueella siirryttiin yhteiskunnan alkuyhteisöllisestä vaiheesta suoraan feodalismin. Sotien, velkojen ja erilaisten rangaistusten seurauksena oli kuitenkin holopien ryhmä, joka oli yhteiskunnan alin kerros, laillinen instituutio, joka lähenteli orjuutta. Tämä osoitti, että orjuus oli mukana yhteiskunnassa. Samaten kauppiat toimittivat ja järjestivät orjakauppaa Skandinaavian suunnalta kauppareittien kautta etelään mm. Bysanttiin. Valtio ei kuitenkaan ollut orjavaltio, koska sen talous ei perustunut orjatyö-

Jatkuu sivulla 15

Pyhän Sofian katedraalia alettiin rakentaa 1000-luvun alkupuolella Jarrowin Viisaan aikana. Se on rakennus, joka säilyi läpi mongolivalloituksen. Kuva: VoidWanderer, CC BY-SA 4.0

Historiallisen materialismin perusteista (6/7/1) ...

Jatkoa sivulta 14

hön. Paljon oli myös slaaveja, jotka mm. sotien seurauksena joutuivat muualle orjatyövoimaksi.

Igor, Olga ja Svjatoslav

Olegin jälkeen Igor, joka kronikoideen mukaan oli Rurikin poika, hallitsi vuosina 912–945. Hän avioitui Pihkovan viikinkiruhtinattaren Olgan kanssa. Silloin Kiovan Venäjä eli edelleen Itäslaavien valtiollisen järjestäytymisen aikaa. Edelleen Kiovan Venäjän eteläisillä alueilla vaelsi paimentolaiskansoja. Igorin johdolla Dnjeprin alajuoksu kyettiin pitämään Kiovan hallinnassa ja kauppatiet etelään avoimina.

Kronikoitsijoiden mukaan

Kiovan ja Bysantin kesken solmittiin kauppasopimus vuosina 907 ja 911. Tämän sopimuksen allekirjoittajina oli useita skandinaavisia henkilöitä.

Kaikki itäslaavien heimat eivät olleet vielä liittyneet Kiovan alaisuuteen. Igorin kauden alussa v. 915 torjuttiin Kiovasta luoteeseen, Polesian metsä- ja suolaueella asuvan Slaavilaisen drevljaanien heimon kapina ja kieltäytyminen veronmaksusta Kiovan Venäjälle. Samaan aikaan torjuttiin Keski-Aasian aroilta tunkeutuneen turkkilaiskuisen petsenegien paimentolaisheimon hyökkäys Kiovaa vastaan. **Historiassa mainitaan Igorin sotaretki Bysantin Istanbulia vastaan vuonna 941. Tämän taistelun Bysantti torjui aiheuttaen Kiovan joukoille kreikkalaisen tulen avulla raskaan tappion. Iso saavutus kuitenkin oli, että Bysantin ja Kiovan välinen merkittävä kauppasopimus, josta löytyy Bysanttilaisessa historialliskirjoituksessa merkintöjä, uusittiin Kiovalle 944 edullisin ehdoin.**

Kiovan hallitsija Igor sai surmansa verojen keräysmatkalla drevljaanien heimon keskuudessa v. 945. Monet historioitsijat katsovat, että kyse ei ollut veroikiästä, vaan kyse oli kahden valtakunnan välisestä konfliktista, sillä drevljaaneilla oli jo kehittyneet valtakusku ja Bysantin (Korosten) ja oma ruhtinas.

Olga ja Svjatoslav

Igorin ja Olgan poika Svjatoslav oli isän kuollessa alaikäinen. Siksi leskiruhtinatar toimi poikansa puolesta hallitsijana v. 945–964. Ensimmäisenä toimeen hän alisti lopullisesti Drevljaanien heimon ja otti haltuunsa heidän pääkaupunkinsa Iskorostenin. Olgan merkittävin saavutus kuitenkin oli veronkannon uudistaminen. Verotusta varten luotiin hallinnollisia keskuksia, joista käsin verojen kerääminen tapahtui järjestyneesti. Maa jaettiin veronkantopiireihin, joille määrättiin säännöllinen veromäärä. Tämän monet historioitsijat näkevät askeleena kohti valtiollista hallintoa.

Olgan jälkeen Svjatoslav hallitsi lyhyen ajanjakson 964–972, mutta hänen hallitusaikanaan Kiovan kannalta monet asiat edistivät. Ensimmäisenä toimeen Svjatoslavin hallinto alisti Moskva ja Oka alueilla asuvan vjattisien slaavilaisen heimon suorittamaan verora Kiovan Venäjälle v. 964. Aikaisemmin he maksoivat veroa kasaareille. Tällä oli suuri merkitys. Se heikensi kasaarivaltiota ja avasi Kiovalle tietä Volgan kauppareiteille sekä itään nykyisen ydinvenäjän, Moskovan, alueille. Slaavien heimoista al-

koi muodostua yhtenäinen poliittinen kokonaisuus, joka loi pohjaa tulevalle Venäjän valtiolle.

Tämän jälkeen hän aloitti sotatoimet v. 965 heikentynyttä kasaarien Kaganattia vastaan ja hävitti heidän tukikohtansa (Sarkel) Donilta. Tämä katsottiin välttämättömäksi, koska piti katkaista Itäslaavien riippuvaisuus kasaareista, sekä saada yhteys kasaarien hallitsemiin Donin, Volgan ja Kaspiannemien kauppareitteihin. Kiovan joukot kykenivät valloittamaan Sarkelin lisäksi kasaarien pääkaupungin Itä-Volgan suistossa ja merkittävän kasaarikaupungin Semenderin Pohjois-Kaukasiassa v. 965. Kasaarien taloudellinen selkäranka murtui ja kasaarivaltio hajosi. Kiovan Venäjältä tuli alueen voimakkaaksi valtio.

Bysantin keisari pyysi Kiovalta apua taistelussa bulgaareja vastaan ja Kiova suostui Bysantin pyyntöön v. 697. Svjatoslav teki kuitenkin suuren virheen, sillä hän jätti Kiovan suojattomaksi. Ollessaan Bulgariassa petsenegit hyökkäsivät Kiovaan v. 968 ja piirittivät kaupungin. Puolustusta johtivat Olga ja Svjatoslavin pojat. Svjatoslavin ja Dnjeprin toisella puolella toimivalle sotilasjohtaja (voivodi) Pretitsille saatiin sana kaupungin ahdingosta. Pretitsin keräämien apujoukkojen avulla kaupungin puolustus järjestettiin jo ennen Svjatoslavin johtamien pääjoukkojen saapumista ja v. 969 petsenegit vetäytyivät.

Tässä vaiheessa (696) Vjatoslav määräsi tulevalta valanperimyksestään kolmelle pojalleen: Jaropolk sai Kiovan- ja Etelä-Venäjän alueet sekä ns yliiruhtinaan arvon. Oleg sai Kiovasta länteen ja luoteeseen sijaitsevan drevljaanien alueen ja nuorin, Vladimir, sai Novgorodin. Svjatoslav palasi armeijansa kanssa Bulgariaan jatkamaan sotatoimiaan. Bysantissa käynnissä olevaa uuden keisarin valintavaihetta hyväksyen käyttään Svjatoslav alkoi kuitenkin ryöstellä Tonavan eteläpuolella sijaitsevia Bysantin alueita. Tästä suuttuneena Bysanttiin uusi keisari **Johannes Tsimisheks** aloitti vastatoimet Kiovan joukkoja vastaan ja voitti heidät Dorostolonin taistelussa (971) ja pakotti paluuta matkalle. Matkalla Kiovaan kuitenkin petsenegien joukot väijyttivät Kiovan armeijan Dnjeprin koskiosuudella ja syntyneessä taistelussa (972) Svjatoslav kaatui.

Kiovan hajaannus ja uusi yhdistymisen skandinaavien avulla

Kiovan Venäjä eli 900-luvulla varhaisen luokkayhteiskunnan t. varhaisen feodalismin aikaa. Suurruhtinaan johtama keskusvalta liitti alueeseen nousevia heimoyhteisöjä, jotka kaikki eivät halunneet alistua keskusvallan alaisuuteen. Myös Svjatoslavin pojat riitaantuivat maan hallinnasta. Ajatus alun perin oli, että kukin hallitsisi omia ruhtinaskuntia ja yhdessä ylläpidettäisiin voimakasta keskusvaltaa. Tätä oli vaikea toteuttaa. Oleg ja Jaropolk riitaantuivat valtakunnan hallitsemisesta, mikä johti (v. 977) Olegin surmaan. Vladimir halusi varmistaa oman turvallisuutensa ja pakeni skandinaavien kotiseudulle (977) ja värväsi siellä nopeasti tukseen sotajoukon. Palatessaan takaisin seuraavana vuotena hän sai haltuunsa Novgorodin ilman taistelua. Tämän jälkeen hän eteni etelään, valloit-

ti Polotskin, sai haltuunsa Kiovan ja teloitutti siellä ruhtinaan asemassa olleen veljensä Jaropolkia.

Vladimir hallitsijana (980–1015)

Vladimir yhdisti valtakunnan sotilaallisen voiman avulla. Hänen hallituskaudellansa Kiovan Venäjä muuttui ratkaisevasti. Silloin valtakunnan rajoja laajutettiin ja mm. etelärajoja linnoitettiin Volgan bulgaarien, petsenegien ja paimentolaisten hyökkäysten varalta. Kiovan yhteyteen liitettiin useita slaavilaisia heimoja ja kilpailevia ruhtinaskuntia. Polotskin ja Smolenskin liittoa Kiovaan vahvistettiin. Vjattisien ja radimitšien kapinalliset rauhoitettiin ja Puolalta valloitettiin mm. Tserenin alue (Galitsia). Suuri muutos oli, kun Bysantin keisari **Basileios II** pyysi Kiovalta apua erään vaikean kapinan taluttamisessa. Palkkioksi keisari lupasi Vladimirille puolisoiksi sisarensa Annan sillä ehdolla, että Vladimir käänny kristinuskoon.

Bysantin Kristinusko saapuu Kiovan Venäjälle. Vladimir ja kristinusko

Kiovan Venäjä oli edennyt 800–900-luvuilla varhaisesta luokkayhteiskunnasta varhaisen feodalismin asteelle, jossa 900-luvun lopulla edelleen oli käynnissä Venäjän valtion muodostuminen. Valtakunta koostui erillisistä heimoista ja varhaisista ruhtinaskunnista, joita sisäisesti pitivät koossa erilaiset perinteisiin perustuvat uskonnolliset kultit ja näkemykset. Tilanne muistutti Rooman valtakuntaa ennen kristinuskon omaksumista. Tämä vaikeutti laajenevan valtakunnan hallitsemista ja rakennustyötä. Siksi kävi välttämättömäksi luoda valtakunnalla yhteinen ajattelu ja arvomaailma. Vladimir yritti heti hallituskautensa alussa yhtenäistää slaaviheimojen perinteisiä näkemyksiä. Tämä ei onnistunut, koska heimot pitivät kiinni perinteistään.

Kristillistä vaikutusta Kiovan Venäjän yhteiskuntaan oli olemassa jo jopa 800-luvulla kreikkalaisten, bysanttilaisten ym. kauppiaiden, palkkasotilaiden, lähetysaarnaijien ym. kautta. Vladimirin isoäiti Olga kääntyi kristinuskoon 900-luvulla. Käänteentekevä kuitenkin oli, että Vladimir hyväksyi Bysantin ehdotuksen kristinuskoon kääntymiseksi. Anna Porfyrogenneta ja ruhtinas Vladimir Suuri avoivat Khersonoksessa (Korsunissa) lähellä nykyistä Sevastopolia v. 988 jälkeen, kun Vladimir oli käänntynyt kristinuskoon. Samana vuonna Vladimir aloitti Kiovan Venäjän käännynnä kristinuskoon

Kiovan Venäjän asema muuttui ratkaisevasti. Siitä tuli Bysantin läheinen liittolainen. Kiovaan tuotiin Annan mukana nopeasti kirkollisia oppineita, kirkkotaidetta ja kirkonrakentajia Bysantista ja Kreikasta. Kiovan Venäjän kehitys antaa esi-merkin siitä, että uskonto on ennen kaikkea yhteiskunnallinen suure, sillä luokkayhteiskunnassa valtion kehitys ja laajeneminen valtion vaiheeseen edellytti tueksen muutoksen uskonnollisissa näkemyksissä, joilla voitiin perustella koko valtion alueella se arvomaailma, jolla valtio saatiin toimimaan erilaisten kansojen keskuudessa. Hyvänä esimerkkinä juuri Kiovan Venäjä ja Roo-

ma.

Juonittelua ja Kiovan Venäjän hajoamisen alkua

Vladimirin jälkeen suuriruhtinaan asema kuului hänen vanhimmalle pojalleen Svjatopolkille (1015–1019). Muille pojille annettiin aliruhtinaan asema valtakunnassa merkittävisissä keskuksissa. Jälleen syntyi veljes-

riita valtakunnan hallinnasta. Novgorodin hallinnan saanut Jaroslav ahdisti Svjatopolkin pakenemaan Kiovasta. Svjatopolk liitettiin Puolan **Boleslav Urhean** kanssa, joka sitten valtasi Kiovan unkarilaisten ja petsenegien avulla. Jaroslav joutui palaamaan Novgorodiin. Puolalaiset ryöstivät ja vrottivat Kiovaa ankarasti ja Jaroslav skandinaavien avustamana otti Kiovan jälleen haltuunsa ja teloitutti Svjatopolkin. Hän johti valtakuntaa 1019–1054 ja muut veljet hyväksyivät hänen hallintonsa.

Hänen aikanaan valtakunta edelleen kehittyi. Venäjällä alettiin kouluttaa omia pappeja sekä virkamiehiä ja kaupunkielin perustettiin tätä varten kouluja. Novgorodiin ja Kiovaan ja muihin kaupunkielin rakennettiin kirkkoja (Kiovan luulaloustar). Aloitettiin kirjoitetun kirkko- ja maallisen lain toimitustyö (Ruskaja pravda). Puolan anastama Brestin alue vallattiin takaisin ja perustettiin Tarton kaupunki. Valtiollisten avioliittojen kautta Kiovan ulkopoliittinen merkitys vahvistui. Onnistumisesta hallitsijana Jaroslav sai lisänimen "Viisas".

Jaroslav Viisaan jälkeen Kiovan Venäjä alkoi hajota. Maa jaettiin jälleen perinteen mukaan niini, että vanhin poika **Izjaslav** (1054–1078) sai johdettavakseen Kiovan sekä hallinnon myös Novgorodiin ja nuoremmille jaettiin muita ruhtinaskuntia. Näihin aikoihin uusi paimentolaisheimo polovtsit (kumaanit) alkoivat tunkeutua Aasiasta käsin alueelle. Kiovan joukot kärsivät raskaan tappion polovtseja vastaan 1068. Kiovan vetse kokous (kansankokous) erotti hänet ja asetti uuden Rurik-suvun edustajan hänen tilalleen. Jälleen Puolan avustamana Izjaslav sai asemansa takaisin, mutta kaatui tämän jälkeen (1078) suvun sisäisessä kapinassa. Kapina kyllä torjuttin ja Izjaslavin vanhin veli **Vselodov** (1078–1093) kohtettiin Kiovan suurruhtinaaksi ja hän oli Kiovan Venäjän johtaja luonnolliseen kuolemaansa (1093) saakka. Tämän jälkeen **Svjatopolk II:n** kaudella (1093–1113) sukujen väliset kiistat alkoivat repiä valtakuntaa uudelleen. Samoin taistelut polovtseja vastaan kiihtyivät. Kiovan suuriruhtinas Svjatopolk II:n, **Vladimir Monomahin** ja **Rostislav Vsevolodovitšin** johtamat joukot kärsivät raskaan tappion polovtseille (kumaaneille) (1093) Stugnan taistelussa.

Tämän jälkeen Rurikin suuhaarat kiistelivät jatkuvasti alueiden hallinnasta. Svjatopolk II ja Vladimir Monomah järjestivät 1097

Kuva: Heikki Mänttö

Venäjän 1000 vuotta monumentti pystytettiin v. 1862 Novgorodiin. Silloin katsottiin Venäjän aluksi, kun Rurik Nestorin kronikan mukaan saapui Novgorodiin. Venäjän perustamisella ei ole tarkkaa ajankohtaa, vaan se perustuu Kiovan Venäjän historialliseen perinteeseen.

kuuluisan Ljubečin kokouksen, jossa ruhtinaat sopivat keskinäisiä riitojaan ja pyrkivät lopettamaan sukujen väliset riidat. Tämän jälkeen Svjatopolk II ja Vladimir Monomah tekivät yhteistyötä ja organisoivat (Monomahin johdolla) voitokkaita taisteluja polovtseja vastaan. Tällainen oli mm. Salnitsajoen taistelu 27.3.1111. Erikoista oli, että Monomah onnistui kokoamaan useamman ruhtinaan voimat yhteiseen taisteluun. Uutta oli, että he eivät sodankäynnin villiöiden omalle alueelle kauas aroille etälle Kiovasta. Polovtsit kohdattiin yhtenäisellä kenttärmeijällä odottamatta hyökkäystä omalle alueelle. Erikoista myös oli, että Monomah onnistui yhdistämään useat ruhtinaskunnat mukaan voimallaan tähän taisteluun.

Kiovan suuriruhtinas Svjatopolk II kuoli v. 1113 ja kiovalaiset kutsuivat Vladimir Monomahin (1113–1125), ohi perimyjärjestyksen Perejaslavista suuriruhtinaaksi.

Kiovan Venäjä hajoaa feodaaliseen pirstoutuneisuuteen

Vladimir Monomahin kausi merkitsi Kiovan Venäjälle vielä lyhyen ajan kehityksen elpymistä. Maa jatkoi voitokkaasti taistelua polovtseja ja muita paimentolaisia vastaan. Dneprin kauppaliitämereltä Mustalle Merelle ja Bysanttiin pidettiin edelleen kunnossa ja maa hyötyi kaupasta. Suurimpiin kaupunkeihin mm. Kiovaan ja Novgorodiin rakennettiin kirkkoja. Tämä kehityslinja jatkui Vladimirin pojan **Mstislavin** aikana (1125–1132) ja se oli viimeinen Kiovan Venäjän vauras nousujohtannainen aika ennen hajaannusta. Heidän jälkeensä alkoi hajoamisen kausi, jolloin eri ruhtinaskunnat alkoivat irtaantua Kiovan yhteydestä ja kävivät taistelua suuriruhtinaan aseman hallinnasta. 1100-luvun lopulla Kiovan Venäjällä oli jäljellä joukko voimakkaita lähes itsenäisiä ruhtinaskuntia. Näitä olivat mm. Novgorod, Vladimir-Zusdal, Smolensk, Tšernikov, Galitsia-Volynin, Kiova, jotka kukin harjoittivat omaa politiikkaansa.

Novgorod

Novgorodin kehitys kulki hajaannuksen aikana hieman muista ruhtinaskunnista poikkeavalla tavalla. Kaupungin asukkaat karkottivat oman ruhtinaansa v. 1136 ja irtaan-

Jatkuu sivulla 20

DKP: Nato käy sotaa Ukrainassa Venäjää vastaan

Saksan kommunistipuolue DKP vierailee säännöllisesti Donbassissa ja pitää yhteyttä paikalliseen kommunistiseen puolueeseen. Saksan kommunistipuolue DKP on osallistunut italialaisen antifasistiyhtye Banda Bassottin järjestämille avustamatkoille Itä-Ukrainaan jo vuodesta 2014 lähtien. DKP:llä on myös omat suorat suhteet Donbassin. DKP:n kansainvälisten suhteiden sihteeri Renate Koppe on itse vierailut Donbassissa kahdeksan kertaa.

"Puolueemme jäsenet osallistuvat säännöllisesti Banda Bassottin antifasistiseen karavaaniin; itse en ole yksi heistä. Vuodesta 2015 lähtien puolueemme on ylläpitänyt itsenäisiä yhteyksiä ja suhteita silloiseen Donetskin kansantasavallan (DPR) kommunistiseen puolueeseen, nykyiseen Venäjän kommunistisen puolueen, KPRF-järjestöön DPR:ssä. Tässä yhteydessä olen vierailut Donetskissa kahdeksan kertaa vuodesta 2016 lähtien", Renate Koppe kertoo sähköpostin välityksellä.

"Olemme toteuttaneet projekteja tukeaksemme puoluetta ja sen naisyhdistystä heidän työssään päiväkotien ja lastenkotien kanssa. Ennen kaikkea poliittinen solidaarisuustyö on tärkeää. Raportoitimme yksityiskohtaisesti sekä antifasistisesta karavaanista että vierailustamme osana yhteistyötämme sisarpuolueemme kanssa puoluelehdesämme "Unsere Zeit", hän kertoo.

Liittyminen Venäjään myös kommunistien toive

Saksan kommunistisella puolueella on selkeä näkemys Ukrainan kriisiin ja sotilaalliseen erikoisoperaatioon. Jo aiemmassa haastattelussa "Euroopan terve järki löytyi Moskovasta" (KÄ 31.5.2026) Koppe selvitti puolueensa lähtökohdat.

"Meidän mielestämme sota Ukrainassa ei alkanut 2022 vaan 2014 Ukrainan sotajoukkojen hyökkäystä Donbassin kansantasavallan asukkaita vastaan, jolloin 15 000 ihmistä kuoli Donbassissa vuoteen 2022 mennessä", Koppe sanoo. Ukrainaa sai Koppen mukaan jo silloin runsaasti tukea NATO:lta ja EU:lta, eli imperialisteilta kuten jo vuoden 2014 vallankaappauksessa.

"Puoluekokouksessa 2022 otimme jo heti kannan, että sotilaallinen tuki Donbassin kansantasavallalle on kansainvälisen lain ja Donbassin asukkaiden edun mukainen", hän jatkaa.

DKP katsoo, että NATO pyrkii Ukrainan avulla pihittämään Venäjän.

"NATO on hyökkääjä eikä Venäjä, joka puolustaa suvereniteettiaan im-

perialistista hyökkäystä vastaan", Koppe sanoo. (KÄ 31.5.2026)

Donetskin ja Luganskin kansantasavaltujen liittyttyä Venäjään syksyllä 2022 mukaan ei erityisemmin pahoittellut sitä, että ne liittyessään kapitalistiseen Venäjään luopuivat asemastaan sosialistisina tasavaltoina.

"Minun mielestäni – ja tämä pätee myös tunteini Donbassin tovereihin – Donbassin kansantasavallat eivät koskaan olleet sosialistisia tasavaltoja; ne olivat antifasistisia ja anti-imperialistisia tasavaltoja. Ne kuitenkin omaksuivat Neuvostoliitosta tiettyjä elementtejä, kuten esimerkiksi mineraalivarojen valtion omistuksen. Suurimmalle osalle alueen väestöstä, ja jopa kommunisteille, tavoitteena on aina ollut liittyminen Venäjän federaatioon, koska vain sen puitteissa voidaan käydä taistelua imperialismia ja fasismia vastaan – ja jopa sosialismin puolesta", Koppe sanoo.

Poliittinen vaino nousee myös Saksassa

Länsi-Saksassa Essenissä päämajansa pitävä Saksan kommunistipuolue DKP on laillinen puolue Saksan puoluelain nojalla. Jäseniä sillä on 2500. Sen toimintaa on yritetty kuitenkin rajoittaa. "Vuonna 2021 meiltä yritettiin riistää puoluestatukseemme, sillä perusteella, että talousraporttimme oli toimitettu hieinan myöhässä. Muille puolueille myöhästyminen ei ole ongelma. Tämä yritys kuitenkin epäonnistui liittoaikojen perustuslakituomioistuimeen nostamamme oikeuskanteen ansiosta", Koppe kertoo.

"Joissakin osavaltioissa tovereilla on ongelmia esimerkiksi opettajan viran saamisesta tai, kuten eräissä äskettäisissä tapauksissa, turvallisuusyritykseen työllistymisestä. Tällaiset tapaukset ovat tällä hetkellä lisääntymässä", Koppe jatkaa. Vielä toistaiseksi Itä-Ukrainan matkoilta kävijät ovat päässeet palaamaan Saksaan ilman ongelmia toisin kuin esimerkiksi Baltiassa, jossa Donbassin kävijöitä uhkaa vankeus.

Oppia Einsteinin neuvosta

Albert Einsteinin mukaan "huolta on se, että tekee samat asiat uudelleen ja uudelleen ja odottaa eri tuloksia". Saksa on kuulemma aloittanut sotavalmistelu itänaapurimme kukistamiseksi. Sitä on yritetty ainakin 5 kertaa ja mikään niistä ei ole saavuttanut lopullista voittoa naapurin alistamisesta tai tuhoamisesta:

Puola-Liettua (1609–1618): Käytti hyväkseen Venäjän sisäistä kaaosta ja miehitti Moskovaa, mutta venäläisten kansannousu karkotti puolalaiset ja nosti Romanov-suvun valtaan.

Ruotsi / Kaarle XII (1708–1709): Pyrkii syöksemään Pietari Suuren vallasta, mutta Ruotsin armeija kärsi katastrofaalisen ja ratkaisevan tappion Pultavan taistelussa.

Ranska / Napoleon (1812): Marssitti jättäiläismäisen armeijan Moskovaan asti, mutta huollon pettäminen, poltetun maan taktiikka ja Venäjän talvi tuhosivat joukot lähes täysin.

Länsivallat (1918–1922): Useat Euroopan maat ja niiden liittolaiset lähettivät joukkoja Venäjän sisällissotaan kukistamaan bolševikkeja, mutta interventio epäonnistui ja Neuvostoliitto perustettiin.

Natsi-Saksa (1941–1945): Pyrkii tuhoamaan Neuvostoliiton ja sen väestön kokonaan Operaatio Barbarossa, mutta kärsi täydellisen sotilaallisen romahduksen, joka johti Berliinin kukistumiseen.

Jorma Mäkelä
FB 1.8.2026

DKP:n kansainvälisten asioiden sihteeri Renate Koppe pitää tärkeänä puolueensa elävää suhteita Donbassin ihmisiin. Koppe kuvattuna muutama vuosi sitten DKP:n puoluekokouksessa.

"On kuitenkin tovereita ja ystäviä, jotka eivät pystyneet palaamaan, mukaan lukien aktivisti "Friedensbrücke – Kriegsoferhilfe" -yhdistyksestä (Rauhansilta – Apu sodan uhreille), joka tarjoaa laajamittaista humanitaarista apua. Yhdistyksen jäseniä odottaa parhaillaan oikeudenkäynti ja osa heistä on tutkintavankeudessa." "Saksassa "hyökkäyssodan kannattaminen" on rikos. Tämä ei tietenkään viittaa hyökkäyssotiin, kuten Irania vastaan käytyyn sotaan, vaan Venäjän väitettyyn hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan, joka on itse asiassa NATO:n Venäjää vastaan käymä sota", Koppe painottaa.

Rauhanoppositiolle on kysyntää Saksassa

Pietarin talousfoorumissa oli suuri saksalainen valtuuskunta, johon kuului Alternativ für Deutschland eli Vaihetohto Saksalle -puolueen (AFD) jäseniä ja entinen liittokansleri Gerhard Schröder. Saksan kommunistipuolue on valmis tekemään yhteistyötä kaikkien puolueiden kanssa, jotka ovat valmiita edistämään rauhaa. Niiden joukkoon ei kuitenkaan kuulu AfD.

"Rauhanliikkeen sisällä teemme yhteistyötä kaikkien niiden kanssa, jotka kampanjoivat rauhan puolesta militarisoitua vastaan. Tähän kuuluvat sekä Bündnis Sahra Wagenknecht eli BSW:n että Die Linke -puolueen jäsenet, samoin kuin SPD:n sosiaalidemokraatit ja monet itsenäiset rauhanaktivistit", Koppe vastaa. "Puolueellemme ammattiyhdistys- ja rauhanliikkeiden yhdistäminen on erityisen tärkeää, mikä ei ole helppo tehtävää, sillä ammattiyhdistysliike on sosiaa-

Saksan kommunistinen puolue DKP vierailee säännöllisesti Donbassissa ja pitää yhteyttä paikalliseen kommunistiseen puolueeseen. DKP:n kansainvälisten asioiden sihteeri Renate Koppe on osallistunut Donetskissa "Kuolemattomien rykmentin" marssiin, jossa bänderöillä kertoo valokuissa olevien miesten kaatuneen Neuvostoliiton puolesta.

lidemokratian kautta edelleen hyvin tiiviisti sidoksissa Saksan imperialistiseen politiikkaan", Koppe valittaa.

Koppen mielestä AfD ei vastusta sotapolitiikkaa. Se vaatii Bundeswehrin lisäaseistamista ja tukee Saksan NATO-jäsenyyttä. "Ymmärrän, että joskus näyttää siltä, että AfD etäännytty Saksan imperialistisesta Venäjän-vastaisesta politiikasta. Tämä on kuitenkin puhtaasti populistista retorikkaa, jota käytetään pääasiassa entisessä DDR:ssä. AfD käyttää tätä populistista myös sosiaalialalla, jossa se esiintyy hyvinvointivaltion puolustajana. Todellisuudessa AfD on kuitenkin vaaliohjelmansa mukaan varsin selvästi uusliberaali ja rasistinen puolue", Koppe jatkaa.

Antifasistien on haastettava AfD

AFD:n juuret ovat Koppen mukaan Saksan teollisuudessa. Se on saksalaisten suuryritysten perustama puolue. Esimerkiksi yksi sen riveistä vaikuttanut poliitikko Hans-Olaf Henkel toimi aiemmin Saksan teollisuusliiton (BDI) puheenjohtajana. Jotkut heistä olivat aiemmin kristillisdemokraattisen puolueen CDU:n jäseniä kuten AfD:n perustajiin kuulua Alexander Gauland. Gauland on edelleen AfD:n kansanedustaja. Hän on selvästi ilmaissut olevansa ylpeä Saksan armeijasta ja sen toimista molemmissa maailmansodissa. Vasta äskettäin eräs AfD:n kansanedustaja Brandenburgissa kannatti Neuvostoliiton vapauttajien muistomerkkien purkamista, joita hän kuvaili "brutaalilla ja häpeällisen miehityshallinnon muistomerkeiksi". "Puolueemme pitää AfD:tä oikeistopopulistisena, vaikka ei vielä

fasistisena puolueena. Se tukee Saksan sotapolitiikkaa ja imperialismia, mutta esittelee itsensä näennäisoppositiiona vetäen siten puoleensa ihmisiä, jotka eivät enää äänestä perinteisiä puolueita", Koppe sanoo.

AFD:n menestyminen kertoo myös vasemmistolaisen ja myös DKP:n politiikan epäonnistumisesta Saksassa. "Monet AfD:n äänestäjät uskovat puolueen populistisiin iskulauseisiin. Meidän on aloitettava vuoropuhelu heidän kanssaan, jotta saamme heidät nousemaan sotapolitiikkaa vastaan – vastarintaan, jota ei voida saavuttaa AfD:n kautta", Koppe sanoo.

Itä-Saksan sosialistinen perintö halutaan tuhota

Saksasta kerrotaan vitsiä, että Länsi-Saksassa asuvat amerikkalaiset, jotka puhuvat saksaa, kun taas oikeat saksalaiset asuvat Itä-Saksassa.

"En ole ihan samaa mieltä. Tietysti USA:n kulttuuri-imperialismi vaikuttaa Saksaan, mutta se koskee koko Saksaa ja nähdäkseni myös muita Länsi-Euroopan maita. En kuvaisi sitä amerikkalaistumiseksi", Koppe sanoo.

Saksassa riehuu myös Baltiasta tuttu viitsaus rinnastaa kommunismi fasismiin. Se näkyy siinä, että sosialistinen DDR rinnastetaan "toiseksi" Saksan diktatuuriksi ja fasismiin.

Saksassa ei kuitenkaan vielä pureta neuvostopatsaita.

"Mutta jopa vasemmistopuolueen sisällä pyritään varustamaan tällaisia muistomerkkejä, kuten Berliinin Treptow-puistossa sijaitsevaa, "selittävien" kylttien avulla – eli teksteillä, jotka vääristävät historiaa", Koppe paheksuu.

Entisen Saksan liittotasaval- lan ja entisen DDR:n välinen ero näkyy selvästi niiden suhteessa Venäjään. "Venäjän vastainen propaganda vaikuttaa vähemmän idästä, mikä on tärkeä lähtökohta taistelulle rauhan puolesta. Sama koskee DDR:n kuvaamista "diktatuurina". Tämäkään ei resonoi idässä, sillä monilla ihmisillä – tai heidän perheillään – on omakohtaisia kokemuksia sosialistisesta DDR:stä", Koppe muistuttaa.

Leena Hietanen
Toimittaja, Helsinki

Moskovassa pidettyä antifasistien tapaamisessa toukokuun lopussa oli mukana myös Saksan kommunistinen puolue (kuva: VFKEP).

Liikkuva ilmatorjunta ilmestyy Venäjän Karjalaan

Erityisten sotilasyksiköiden tehtävänä on suojella Karjalan tasavallan tärkeää infrastruktuuria ja merkittäviä teollisuuslaitoksia mahdollisilta drooni-iskuilta.

Venäjän Karjalaan perustetaan liikkuvia ilmatorjuntapartioita. Niiden tehtävänä on suojella alueen strategisia kohteita, kuten tärkeää infrastruktuuria ja merkittäviä teollisuuslaitoksia, mahdollisilta drooni-iskuilta.

Asiaa käsiteltiin droonihukien torjuntaa hoitavan työryhmän kokouksessa, jonka Karjalan tasavallan päämies Artur Parfentsikov piti heinäkuun lopussa. Myöhemmin hän kertoi tarkemmin asiasta Karjalan johtokeskuksen suorassa verkkoalustuksessa.

— **Näemme nyt, että vihollinen iskee Venäjän arimpiin kohtiin.** Polttoaineinfrastruktuuriin lisäksi iskut kohdistuvat moniin muihin kohteisiin. Infran suojele on hyvin tärkeää, ja tällaiset kohteet on valittu Karjalan alueella, sanoi Parfentsikov suorassa lähetyskässä.

— **Nyt on tullut niiden oikeiden miesten aika,** joiden täytyy puolustaa kotiseutuaan, kotitaa-jamiaan ja perheitään. Siksi liikkuvia ilmatorjuntapartioita muodostetaan juuri paikallisista asukkaista, hän lisäsi.

Viime vuonna tällaisia soti-

Kuva: kuvituskuva/Eteläisen sotilaspiirin lehdistöpalvelu

lasyksiköitä alettiin perustaa aktiivisesti Ukrainaan rajoittuville sekä sen läheisille Venäjän alueille. Taustalla olivat Ukrainan lisääntyneet drooni-iskut Venäjän siviili-infrastruktuuriin. Nyt yksiköitä perustetaan muillekin maan alueille, muun muassa Karjalaan.

Liikkuviin ilmatorjuntapartioihin voivat liittyä 18–60-vuotiaat miehet, jotka ovat palveluskelpoisia eivätkä ole olleet aiemmin vankeudessa. Heidän täytyy tehdä sopimus Venäjän puolustusministeriön kanssa asevoimien operatiiviseen reserviin liittyemisestä. Sen voi tehdä asuinpaikkakunnan sotilaskomissariatissa.

— **Sopimuksen mukaan liikkuvien ilmatorjuntapartioiden**

jäsenet suorittavat palvelustaan asuinpaikallaan Karjalassa. Erikois-sotilasoperaation alueelle heitä ei lähetetä. Samalla he jatkavat työskentelyä työpaikallaan. Palvelusaikanaan he käyvät harjoituksissa Karjalan tasavallassa tai Leningradin alueella, Parfentsikov kertoo.

Partioiden jäsenet saavat puolustusministeriöltä kuukausipalkan. Harjoitusten aikana heille maksetaan palkanlisä ja samalla keskipalkka työpaikallaan.

Partioihin on alkanut jo liittyä Karjalan asukkaita. Ensimmäisten joukossa on ollut erikoisotilasoperaation veteraaneja ja viranomaisia.

— Jotkut Karjalan hallituksen jäsenistä ja piirihallintojen johtajista ovat liittyneet liikkuviin ilmatorjuntapartioihin, Parfentsikov sanoo.

Kuva: kuvituskuva/Venäjän kansalliskaartin Moskovan päähallinnon lehdistöpalvelu

Sen lisäksi Karjalassa jatketaan työtä uuden armeijakunnan perustamiseksi. Sitä muodostetaan Venäjän presidentin Vladimir Putinin asetuksen mukaan osaksi uudelleen perustetun Leningradin sotilaspiirin joukkoja puolustamaan maan turvallisuutta, suvereniteettia ja intressejä luoteisilla ja arktisilla alueilla.

— Armeijakuntaa muodostetaan muun muassa Venäjän asevoimien nykyinen taistelukokemus huomioiden. Työskentelemme tiiviisti puolustusministeriön kanssa. Sotilasinfrastruktuurin rakentaminen jatkuu, totesi Parfentsikov suorassa lähetyskässä.

Uuden armeijakunnan joukko-osastoille rakennetaan soti-

laskyliä ja muuta infrastruktuuria eri puolille Karjalan tasavaltaa. Vastaavat työt ovat jo täydessä vauhdissa. Kesäkuun alussa Venäjän varapuoletusministeri kenraaliluutnantti Pavel Fradkov vieraili erään sotilaskylän rakennustyömaalla ja käsittelee Karjalan päämiehen Artur Parfentsikovin kanssa sotilaskohteiden rakentamista alueelle.

Armeijakunnan yhteyteen on jo perustettu rautatieprikaati, joka sijaitsee Petroskoissa. Venäjän rautatiejohtajan päivänä 6. elokuuta prikaatille myönnettiin juhla-lisäisesti sotilaslippu.

Sergei Karpov
Petroskoi 13.8.2026

Shaahin Iranin ja nyky-Suomen vertailua

Iranin pääministeri Mohammad Mosaddeqin aikana 1951-1953 armeijan budjettia oli pienennetty koulutuksen, terveydenhoidon, maatalouden ja teollisuuden hyväksi ja kenraalit oli osoitettu takaisin niille paikoille, jotka heille lakien ja asetusten mukaan kuuluivat. Suomessa 2020-luvulla on ryhdytty leikkaamaan pienituloisten turvasta ja jätetty maailman onnellisimmat ihmiset oman onnensa nojaan. Shaahin Iranissa ei välitetty eikä huolehdittu kansasta.

Mosaddeqin aikana poliisi oli kansalaisia suojaava elin, mutta seuraajensa aikana yläluokan hallussa oleva valvontaväline. Mosaddeqin mielestä Persia ei pystyisi torjumaan suurvallan sotilaallista hyökkäystä, niin siksi tarvitaan pieni armeija. Hän vaihtoi sotaministeriön nimen puolustusministeriöksi. Shaahi palautti nimen sotaministeriö. Suomessa poliisin rooli on samantapainen kuin Iranissa shaahin aikana esimerkiksi sinimustien mielenosoitusten suojaaminen.

Shaahi ihmetteli, ettei Mosaddeq mielenosoituksissa Teheranissa

sa "pannut peliin tankkeja ja joukkoyksiköitä. Kun poliisi oli Mosaddeqin komennossa, sillä oli pelkätään katselijan osa". Shaahin budjetti 1965: yliopisto- ja korkeakoululaitokselle myönnetään 600 miljoonaa rialia, terveysministeriölle yksi miljardi rialia ja armeijaa saa 12 miljardia rialia (1953 vain 3,7 miljardia rialia). Suomen puolustusvoimien osuus budjetista alkoi 2020-luvulla kasvaa kiihtyvästi.

Persian ulkoministeri allekirjoitti 3.3.1959 iranilais-amerikkalaisen sotilaallisen sopimuksen. Vuonna 1965 säädettiin amerikkalaisia

laisia neuvonantajia koskeva kapitulatiolaki. Sen perusteella myönnetään kaikille Persiassa virallisesti työskenteleville yhdysvaltalaisille samanlainen koskemattomuus, joka annetaan diplomaattiedustajille. Iranissa perustetaan yhdeksän Yhdysvaltojen tukikohtaa. Shaahin mukaan ne suojelevat hänen sota-voimiensa kanssa Persiaa "venäläiseltä imperialismita" (!). Suomen ja Yhdysvaltojen välinen puolustusyhteistyösopimus (Defence Cooperation Agreement, DCA) tuli voimaan 1.9.2024. Perusteluna on keksitty Venäjän uhka. Yhdysvallat sai 15 tukikohtaa Suomessa ja koskemattomuus yhdysvaltalaisille.

Iran liittyi 1955 Bagdadin sopimuksen jäseneksi. Bagdadin sopimus oli Turkin, Irakin, Iso-Britannian, Pakistanin ja Iranin puolustusliittosopimus lähinnä kommunismin vastustamiseksi (!). USA ei muodollisesti ollut sopimusosapuoli, mutta kuului 1959 nimensä CENToksi muuttaneen liiton talous- ja sotilasvaliokuntaan. Suomi haki NATOn jäsenyyttä 17. toukokuuta 2022. NATO-maat allekirjoittivat Suomen NATO-jäsenyyttä koskevan liittymispöytäkirjan 5. heinäkuuta, jolloin Suomesta tuli NATOn tarkkailijajäsen. Kaikkien jäsenmaiden ratifioitua Suomen liittymispöytäkirjan ja Suomen hyväksyttyä jäsenyyden kansallisesti Suomesta tuli NATOn jäsen 4.4.2023.

Öljyn kansallistamista edeltäneenä vuonna 1950 Anglo-Iranian Oil Companyn (AIOC) tilit osoittivat 180-200 ME voittoa. Siitä sai Persia hallitus 16 ME eli alle 9 %. AIOC:n voitto oli yhtenä vuonna suurempi kuin Persia hallituksen kuluneina 50 vuotena saama 114 ME eli noin 11,7 % kokonaisvoitosta. Englannin hallitus sai veroina 50,5 ME, joka on suurempi kuin Iranin osuus 16 ME eli noin kolminkertainen. Persia ja Na-

Iranin shaahin ja shaahittaren valtiovierailu Suomeen 22-26.6.1970. Shaahin vastainen mielenosoitus kauppareilla vieraiden saapuessa 22.6.1970. Väkeä oli paljon ja kohdattiin poliisin väkivaltaa. Kuva: Kari Hakli / Helsingin kaupunginmuseo (Finna), CC BY 4.0.

tional Iranian Oil Company (NIOC) kärsivät 1954-1961 tappiota noin 100 ME öljykartellin muodostaman kansainvälisen konsortiumin kieroilujen vuoksi.

Suomessa ei ole öljyä ja siksi käsitellen kaivosteollisuutta. Kaivosmineraaliverolain 5 §:n 1 momentin mukaan metallimalmien vero 2025 oli 0,6 % kaivosmineraalin sisältämän metallin verotusarvosta ja 2026 alusta 2,5 %. Kaivosmineraaliverolain 5 §:n 2 momentin mukaan muiden kaivosmineraalien vero oli 0,20 euroa tonnilta malmia tai hyötykiveä, 2026 alusta 0,60 euroa, mutta pitäisi olla edes 0,80 euroa tonnilla. Kerätty kaivosverotuloa ei riittä lähimainkaan kattamaan kaivostoinnista valtiolle syntyneitä, edes aivan viimeaikaisia kuluja. Kaivosjäte on verovapaata. Kaivostoinnin tuominen jäteveron piiriin olisi ympäristön näkökulmasta merkittävä.

Suomen ensimmäinen kaivosmineraaliverolaki tuli voimaan vasta vuoden 2024 alusta. Kaivosyhtiöt ovat maksaneet kaivosveroa ensimmäisen kerran maaliskuussa 2025. Lain tarkoituksena on huomioida se, että kaivosmineraalit ovat uusiutumattomia luonnonvaroja, ja

ohjata yhteiskunnalle kohtuullinen korvaus niiden käytöstä. Suomi on luovuttanut kauan kaivostulot verotta, mutta shaahin Iran on sentään saanut öljystä tuloa, vaikka epäoikeudenmukaisen pienen osuuden.

Suomen poliittinen johto elää Mikä-Mikä-Maassa, jossa ei tarvitse eikä voi kasvaa isoksi/aikuiseksi. Niinpä infantiilit narsistiset psykopaatit poliittikkomme ovat muuttamassa vuodessa vieneet Suomen perikatoon, koska eivät välitä synnyinmaastaan. He lupaavat rakentaa sillon sinne, missä ei ole jokuakaan, mutta kurittavat leikkauksilla kansaa. Vertaamalla viime vuosisadan puolivälin tienoon shaahin Irania Suomen 2020-lukuun, havaitsemme poliittikkomme rappeuttaneen Suomen kehityksensä.

Hannu Kautto, Espoo
Graafisen tekniikan lisensiaatti

Lähde:

-Bahman Nirumand, Shaahin persia vapaan maailman diktatuuri, suomenos Olli Paunu, Tricont, Lohjan Sanomalehti- ja Kirjapaino, Lohja 1969
-Verkko

Helanterä puhuu vastoin parempaa tietoaan

Sanna Voltti kommentoi entisen Moskovan suurlähettilään Antti Helanterän 25.8.2026 MTV:ssä antamia lausuntoja Venäjän tilanteesta.

Helanterä oli Moskovassa vuoden 2021 lopussa, jolloin Venäjän strategiset tavoitteet esitettiin ennen aseellista hyökkäystä. "Venäjän tavoite oli kääntää turvallisuuspolitiikan kelloa Euroopassa taaksepäin ja kiistää Ukrainan suvereenin valtion oikeus tehdä itseään koskevia päätöksiä. En näe, että Venäjä olisi näistä tavoitteista luopunut."

Helanterä ei selvästi tunne ETJ:n piirissä tehtyjä päätöksiä. Varsovan liiton lakkauttamisen yhteydessä sovittiin, että Nato ei laajene DDR:n alueelle eikä myöskään silloisilta rajoiltaan idemmäksi, jonka USA:n ulkoministeri James Baker ja Mihail Gorbatsjov 9.2.1990 vahvistivat.

Venäjä teki USA:lle, Natolle ja EU:lle 15.12.2021 esityksen neuvotteluista, joissa varmistettaisiin turvallisuus Venäjän ja USA/Nato/EU-liittouman välillä. Venäjä sovituihin turvallisuusperiaatteisiin, joissa jokaisella valtiolla on oikeus liittoutua ja järjestää turvallisuutensa haluamalla tavalla sillä edellytyksellä, että se ei samalla heikennä jonkun toisen Etyj-valtion turvallisuutta. Nämä periaatteet sovittiin mm. Istanbulin v. 1999 Etyj-huippukokouksessa ja Astanan v. 2010 huippukokouksessa.

Todellakin, juuri Nato- ja EU-maat olivat ne, jotka käännsivät turvallisuuspolitiikan kelloa taaksepäin. Ei myöskään Ukrainalle suvereniteetti voi merkitä sitä, että toimitaan sovittujen kansainvälisten sopimusten vastaisesti.

Wanha Seppä 25.8.2026
Peräseinäjäki

KANSAN ÄÄNI KUULUU MUUTOKSEN PUOLESTA

Älä ryssittele omia

Suomalaisessa arjessa kuuluu jokusen heittoa, jotka kohdistuvat "ryssiin" – ikään kuin venäläiset olisivat meille täysin vieras ja erillinen kansa. Todellisuus on kuitenkin paljon monimutkaisempi ja ennen kaikkea: paljon lähisempi. Kun katsoo Venäjän väestön geneettistä ja historiallista taustaa, yksi asia nousee esiin kirkaana. Suomalais-ugrilainen perimä ei ole Venäjän reunoilla – se on sen ytimessä. Geneettinen perusta: Suomalais-ugrilainen veri Venäjän pohjoisessa ja idässä.

Y-DNA-haplogroup N, erityisesti haarat N1a1 ja N1c, on suomalais-ugrilaisen väestön tunnusmerkki. Suomessa se on enemmistön perimää, mutta moni ylättyy, kuinka laajalle se ulottuu Venäjällä:

- Pohjois-Venäjällä 40–60 % väestöstä kantaa samaa perimää kuin suomalaiset, karjalaiset ja vepsäläiset.
- Arkangelin, Vologdan ja Kostroman alueilla luvut nousevat jopa puoleen väestöstä.
- Komissa, Udmurtiassa ja Volgan suomalais-ugrilaisissa tasavalloissa osuudet ovat vielä korkeampia.

Toisin sanoen

Pohjois-Venäjän venäläiset ovat geneettisesti lähempänä suomalaisia kuin Karjala – Vologda – Komi – Ud-

sia kuin eteläslaaveja. Historiallinen todellisuus: suomalais-ugrilaiset olivat siellä ensin. Slaavit saapuivat nykyisen Venäjän alueelle vasta 500–800-luvuilla. Silloin suomalais-ugrilaiset kansat olivat jo asuttaneet valtavat alueet Karjalasta Uralille. Kun slaavilainen kieli ja kulttuuri levisivät, väestö ei kadonnut – se sulautui. Venäläisyys syntyi kahdesta kerroksesta: (1) Slaavilainen kieli ja kulttuuri. (2) Suomalais-ugrilainen väestöpohja, erityisesti pohjoisessa ja idässä

Tämä näkyy edelleen:

- Pohjoisvenäläisten vaalea ulkonäkö muistuttaa enemmän suomalaisia kuin eteläslaaveja.
- Venäjän paikannimistö on täynnä suomalais-ugrilaisia juuria – jopa Moskova on suomalais-ugrilainen sana.
- Arviolta 30–50 % venäläisistä kantaa merkittävää suomalais-ugrilaista perimää.

Suomalais-ugrilainen graudentti Helsingistä Uralille

Kun kuljetaan Helsingistä itään, geneettinen jatkumo ei katkea rajalle. Se jatkuu.

- Karjala – Vologda – Komi – Ud-

murtia – Mari El – Mordva

• Tätä aluetta kutsutaan nykyneitiikassa nimellä Finno-Volgaic genetic hotspot.

Mitä pohjoisemmaksi ja kohti Uralia mennään, sitä vahvemmaksi suomalais-ugrilainen perimä muuttuu.

Miksi tämä kaikki on tärkeää?

Koska se muistuttaa meitä siitä, että historia ei kulje valtioiden rajoja pitkin. Kun joku käyttää sanaa "ryssiä" halventavasti, hän ei ehkä ymmärrä, että hän puhuu samalla omista sukulaistaan – kirjaimellisesti. Suomalais-ugrilainen perimä on yksi suurimmista rakennuspalikoista venäläisyydessä. Se ei ole vieras, vaan yhteinen. Meillä on tuhansien vuosien yhteinen tausta, joka näkyy geneeissä, paikannimissä, kulttuurissa ja ulkonäössä.

Lopuksi

Kun seuraavan kerran tekee mieli ryssitellä, kannattaa muistaa, että Venäjän pohjoisessa ja idässä asuu enemmän "meitä" kuin moni arvaa. Älä ryssittele omia.

Tuija S

Nuorten oppisopimuskoulutusta pitää lisätä

On tehty selvitys, miksi Suomessa ammatillisesta koulutuksesta valmistuvat nuoret työllistyvät selvästi heikommin kuin muissa Pohjoismaissa. Jo aikaisemmin kirjoitin koulutus on säästöjen takia ala-arvoista

Ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden nuorten pysäytystä korkea työttömyys korostaa tarvetta johdonmukaisemmalle osaamisen kehittämislle, vahvemmalle yhteistyölle työnantajien kanssa, työelämässä oppimisen kustannusten jakamisen mekanismeilla, jäsentyneemmille työelämässä oppimisen muodoille sekä ammatillisen koulutuksen selkeämmälle ja paremmin integroidulle roolille alueellisissa ja kansallisissa innovaatiojärjestelmissä.

Oppisopimuskoulutus näyttää tukevan nuorten työllistymistä hyvin. Se on kuitenkin jäänyt vähäiseksi siitä huolimatta, että si-

tä on yritetty lisätä. Arvioitsijoiden mukaan kansainväliset esimerkit osoittavat, että oppisopimuskoulutus hyötyy koulun ja työelämän välillä toimivasta välittäjäverkostosta.

Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen pitäisiikin koota riittävän vahvoiksi yksiköiksi esimerkiksi nykyisten paikallisten työllistämisalueiden yhteyteen. Ne kehittäisivät koulutusta omilla alueillaan kuitenkin linjassa valtakunnallisten yleisten tavoitteiden kanssa. Yksiköiden erityisenä tehtävänä pitäisi olla nuorten oppisopimuskoulutuksen ja työssä oppimisen sekä työmarkkinoilla heikommissa asemassa olevien koulutukseen pääsyn edistämisen kehittämällä taloudellisia ja muita kannusteita yrityksille.

Yksiköiden henkilöstölle tulisi antaa tehokas koulutus näiden tehtävien hoitamiseen. Työnantajien on voitava luottaa koulusta valmistuvien ammattitaitoon. Englan-

nissa tähän ongelmaan on puututtu niin, että oppisopimus päättyy riippumattomaan loppuarviointiin, josta vastaava koulutuksen järjestäjästä erilliset arvioijat.

Ulkopuolinen arviointi toimii myös koulutuksen kehittämisen ajurina. Jos opiskelijoiden läpisyntö on alhainen, koulutuksen järjestäjien ja työnantajien on kehitettävä opetusta niin, että opiskelijat saavuttavat tarvittavan osaamisen. Loppukokeesta on saatu hyviä kokemuksia Englannissa.

Merkittävä este nuorten oppisopimuskoulutukselle on, että yritykset pitävät sitä liian kalliina. Taloudellista tukea yrityksille voitaisiin vahvistaa siten, että tukea kohdennettaisiin nykyistä enemmän erityisesti mikro- ja pk-yrityksille koulutuskorvauksena.

Viljo Lehmusketo
Raahel

Suomen johdon ja eliittien mielenterveydestä

Pitkään eliittiä ja politiikkaa seuranneena olen huomannut burn outin ikeneen yhä useammin. Eräs syy lienee, että muun muassa kansanedustajalla tulisi mielestään olla vähintään kolme hommaa; tulee runsaasti rahaa. Hermosairaudet eli neuroosit ovat yleistyneet. Sitä aiheuttavat kiihkeä kilpailu, häikäilemättömän egoismi, vauhti, kiire on kova ja tahti tuntuu vain kiihtyneen. Suomen johdon mielenterveyden säilyttäminen ja hulluuden hoitaminen on nykyään yhä polttavampi. Suomen eliitti muodostuu yleensä hermostustaista, hermoheikoista, hermostaista ja neurootikoista jopa melisairaista. Uupumus voi johtaa masennukseen.

Suomalaisen politiikkajonon, ministerien ja muiden virkamiesten kärkeä, dehumanisoiva, dogmaattinen autoritaarinen kansan alistaminen jatkuu edelleen. Se on patalogista tunnettomuutta, joka ilmenee heidän rikollisena välinpitämättömyytenä yhteiskunnan moraalista arvoja

kohtaan. Useat ovat suuruusharhaisia ja/tai suoltavat sujuvasti pajunköyttä. Toisilta puuttuu syyllisyyden tunto tai myötäelämisen kyky. Suomen eliitti ja keskitulaiset pelkäävät "massademokratiaa" ja kansanjoukkojen "suggestioniteettiä". Alistuneella alamaisella kansalaisella ei ole voivoa.

Antiliberaalissa, julkisen vallan ja esivallan ylemmyyttä yksilöön nähden korostavassa Suomessa kansan oikeuksien, kansalaisten yleisen inhimillisen arvokkaan kohtelun ja kansalaisoikeuksien huomiotta jättäminen on valitsevaa. Johdon ja eliitin edustajat ovat usein korkeasti koulutettuja, narsistisen itsekeskeisiä ja itseään syvänseläisesti älykköinä pitäviä psykopaatteja, jotka oletettavasti kotoaan pahoinpitelevät fyysisesti ja verbaalisesti vaimoan/miestään ja lapsiaan.

Johdon edustaja hallitsee asiat, ei kansalaisia, välttelee kon-

flikteihin tarttumista, eikä osaa ennakoida – saati ratkoa – kriisejä. Hän on hyvä asioissa, huono ihmisten kanssa. Statuspomo himoitsee valtaa. Aina on myös ihmisiä, jotka haaveutuvat johtotehtäviin vain statuksen tai tittelin perässä. Silloin johtamisen kahdesta puolesta – vallasta ja vastuusta – kiinnostaa vain ensimmäinen. Tittelinkipeä statuspomo on kiinnostuneempi omasta henkilöbrändistään kuin työntekeistään. Statuksen metsästäminen voi ulospäin näyttää kunnianhimoilta. Tarkastelu koskee esimerkiksi eduskunnan valiokuntia, mutta soveltuu myös yrityksiin.

Moni huippupoliitikko tai muu eliitin edustaja on emotionaalisesti epävakaa, kypsymätön, volatiili, arvaamaton, vihameinen ja mieleltään tasapainoton. Hän voi asettaa epärealistisia tavoitteita ja/tai toimia moraalisesti väärin. On kirjattu sellaisia kuvia kuin "riidanhaluisuus", "tuoheavuus" tai "tyh-

Toistaako historia aina itseään?

Vuosikymmen 1930 oli voimakkaan oikeistolaistumisen aikaa Euroopassa. Syntyi voimakkaita ääriyhtymisiä, ja niille myös löytyi johtajat. Saksassa syntyi natsiliike ja sitä johti Adolf Hitler. Italian fasistien johdossa oli Benito Mussolini. Espanjaa johti diktattori Francisco Franco.

Myös Suomi seurasi Euroopan virtauksia. Lapuanliike johtajanaan Vhtori Kosola terrorisoi kansaa ja valtiotalta. Maailmansodan aikaan saimme myös presidentiksi äärioikeistolaisen Risto Rytin.

Kaikkia näitä äärioikeistoliikkeitä yhdisti voimakas kommunismiviha ja viha nuorta sosialistista Neuvostoliittoa kohtaan. Se oli toisen maailmansodan alkuun paneva voima. Hitler hyökkäsi itään muut akselivaltiot tukenaan. Olemme jo yli kymmenen vuoden ajan joutuneet todistamaan oikeistolaisuuden kehittymistä Euroopassa ja

Suomessa. Se on kehittynyt saman kaavan mukaan kuin edeltäjänsä 1930–40-luvulla.

Kansalaisten mielipiteitä muokataan viholliskuvan luomisella; asevarustelu on jo äärimmilleen viety; sodan aloittamiseen puuttuu enää yksi tekijä: Vihollisen - Venäjän - pitäisi olla heikompi. Sen myös pitäisi osoittaa heikkoutensa hyökkäämällä ensin.

Venäjän hyökkäystä Eurooppa on odottanut kiihkeästi kymmenen vuotta. Se on asettanut syöttejä ja keksinyt valhehyökkäyksiä ja leivittänyt kaikenlaisia valheita Venäjän tilasta. Kaikki on ollut turhaa, Venäjän valtiojohdon hermot eivät ole pettäneet.

Elämme nyt pelottavia ja vaikeita ratkaisun aikoja. Miten purkautuu tämä kriisi, jonka Euroopan oikeisto on synnyttänyt?

Satu Elgand
FB-sivulta 26.5.2026

Lännen sotilaallinen apu Neuvostoliitolle puhuttaa edelleen

Edelleen tämän tästä lehdistössä ilmestyy kirjoituksia, joissa harmitellaan sitä, että Englanti ja USA tukivat Neuvostoliittoa toisessa maailmansodassa. Esitetään, että tämä apu oli ratkaiseva tekijä Neuvostoliiton voittoissa. Myös FB-kirjoituksissa seuraamillamme sivuilla tämä teema nousee usein esiin.

Muistelmassaan Zukov kertoo (Mar-salkka Zukovin muistelmat, sivu 356) miten he ensimmäistä kertaa Moskovaan työstivät suunnitelmaa Stalingradin vastahyökkäyksestä. Mennessään esittelemään suunnitelman ensimmäistä luonnosta Stalinille, he tapasivat hänet suuttuneena. Hän sanoi: "Samalla kun kymmenet, kahdet tuhannet neuvostoihmiset antavat henkensä taistelussa fasismin vastaan, Churchill tinkii parista kymmenestä Hurricanensa. Sitä paitsi heidän Hurricanensa ovat sontoa, lentäjämme eivät pidä näistä koneista..."

Stalinin vuodatuksesta paistaa katkeruus ja totuus. Sota oli tässä vaiheessa liittoutuneiden yhteinen sota Hitleriä vastaan. Länsimaat tukivat Neuvostoliittoa. Se oli heidän osuutensa sodassa siinä vai-

heessa, kun Neuvostoliitto taisteli rintamalla ja menetti miljoonia sotilaita, tuhansia asutuskeskuksia, viljapelloja ja teollisuutta.

On muistettava, että Hitler oli uhka myös Euroopalle ja USA:lle. Auttaessaan Neuvostoliittoa, he auttoivat ennen kaikkea itseään. Muistelmassaan Zukov sanoo edelleen (sivu 373): "Joukkojen ja materiaalin kuljetukseen oli varattu 27000 autoa. Rautatiet kuljettivat päivittäin 1300 vaunukormaa. Marraskuun 1. ja 19. päivän välisenä aikana toimitettiin Volgan yli 160000 sotilasta, 10000 hevosta, 430 panssarivaunua, 600 tykkiä, 14000 autoa ja n. 7000 tonnia ampuatarvikkeita." Tämä kaikki suoritettiin kelirikkoikana, jolloin Volga oli saamassa jääpeitteet.

Tämä osoittaa, että ei ole kaukana Neuvostoliiton oma arvio, että länsivun osuus sotapönäistuksista oli noin 4 %. Lisäksi länsi "vetkutteli" toisen rintaman avaamisessa, joka tapahtui vasta 6.6.1944.

Jartsev
Peräseinäjoki

toimintaa (dissosiaatiohäiriöt) pinnaa johtoa. Persoonallisuuden häiriöt tunteiden, ihmissuhteiden ja minäkuvan epävakaus sekä impulsiivinen toiminta ovat yleisiä sekä välinpitämättömyys toisten oikeuksia kohtaan ja katumuksen puuttuminen ja/tai syyllisyyden tiedostamattomuus.

Psykoosilla tarkoitetaan tilaa, jossa henkilön todellisuudentajua on heikentynyt ja hänellä on huomattavia vaikeuksia erottaa, mikä on totta ja mikä ei. Psykoottisia häiriöitä ovat ajattelun ja puheen häiriöt, sekavuus ja hajanaisuus sekä toistuva ja itsepitäinen muiden oikeuksien ja sosiaalisten normien rikko-va käytös. Käytökselle on ominaista muun muassa aggressiivisuus, uhkaus, toisten omistuksen tahallinen tuhoaminen, vilpillisuus ja sääntöjen rikkominen.

Hannu Kautto
Espoo

Tukea Kansanäänelle

Wanha seppä 10, Teemu Ryhänen 20 e, Kalevi Hölttä 150 e, Markku Huhtala 200 e, Tapani Kaislasuo 20 e, Tarja Männikkö 84 e, Heikki Männikkö 42 e, Espoon Leipäpappi 15 e ja Jartsev 10e

EUN VASTAINEN KANSANRINTAMA RY,
OP FI0855411420027966
Keräyslupa: RA/2020/1128 24.9.2020

Kasvattakaa lapsenne...

Jo vuosikymmeniä sitten alkoi ilmetä uusi piirre koulun ja kodin välisissä suhteissa. Vanhemmat alkoivat esittää vaatimuksia lastensa puolesta: "Meidän Samumme ei tykkää, että häntä komennetaan," "Meidän Miiamme on totuttu saamaan isältä ohjeita, hän ei tykkää naisopettajasta", "Meidän Jarimme ei tykkää siitä pojasta"...jne.

Näin negatiivisesti alettiin vaatia yksilöllistä kohtelua melkein joka oppilaalle, noin 25:lle.

Koulu on yrittänyt parhaansa vastataksensa tähän yksilöllisen opetuksen vaatimukseen. On perustettu erillisluokkia, on lisätty kouluavustajia, on lisätty opettajia luokkaan. Koulu on harhaillut avoimista luokkatiloista pieniin ahtaisiin opetusnurrakkeisiin, luokkaan viety metsään oppimaan, on oltu ilman lasten työpyötiä, pulpetteja, on hylätty oppikirjat ja vihot ja turvaututtu vain tietosikaan.

Tämän seikkailun palkinto tiedetään: oppimistulokset ovat laskeet räjähtäen viimeisen kymmenen vuoden aikana. Puhutaan jo uuslukutaidottomuudesta - miten mahtaa olla kertotaulun kanssa!

Koulun uudistamista toteuttivat koulua ja opetusta ymmärtämättömät ihmiset. Jätän mainitsematta viimeaikaisten opetusministerien nimet. Kuitenkin POPS-70-opetusoppi on edelleen voimassa.

"Koulu ei ole ravintola"

Nyt näkyy kouluruoka olevan myrskynsilmissä. Vanhemmat välittävät lastensa ruokatoiveita ja vaativat huomioimaan oman lapsensa vaatimukset. Joku tykkää vaaleasta leivästä; mustikka on ikävä, kun se värjää suun; miksei ole hampurilaisia!

Kun katsoo asiaa koulun emäntien kannalta, lasten - ja vanhempien kommentit ovat kohuttomia. Kouluruokailu toimii erittäin pienellä budjetilla ja tarjoaa erittäin terveellistä, ammatitaidolla valmistettua, hyvää kotiruokaa. Kodit saisivat olla kiitollisia! Työstä palaava äiti ei useinkaan jaksa enää paneutua ruoan valmistamiseen, joten tilataan perhepizzaa.

Mutta sen verran kodin pitää yrittää, että tarjoaa lapselleen ihan tavallisia, yksinkertaisia perinneruokia: lihakeittoa, ruisleipää ja juustoa, maitoa tai vettä - ei aina hampurilaisia ja linsaa. Sillä sellaisia ruokia koulussakin pääasiassa tarjotaan, joskin pizzaakin saa. Mutta ei aina voi olla pizzapäivä.

Koti on lapsen kasvattaja, koulu tietojen antaja. Tätä perussääntöä ei sovi unohtaa. Lapsi pitää opettaa ymmärtämään, että koulussa hän on yksi monista ja sopeutuu siihen. Ennenkin se on onnistunut...

Satu Elgand
Jyväskylä 26.8.2026

Onko Venäjä imperialistinen (2) ? ...

Jatkoa sivulta 2

lousjärjestelmän ja vastavuoroisen hyödyn periaatetta kaikessa yhteistyössä. BRICS- yhteisö muodostuu aiemmistä vahvoista sosialismin- ja sitoutumattomien yhteisöjen valtioista ja globaalin etelän valtioista.

Oppi strategiasta ja taktiikasta olennainen osa marxilaista tiedettä

Marxin ja Engelsin ajoista saakka kommunistinen liike on rakentanut ohjelmiaan myös strategian ja taktiikan periaatteet, suunnitelmien strategisen päämääränsä sosialistisen yhteiskunnan toteuttamiseksi. Kominternin hajottamisen jälkeen (1943) järjestettiin kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisiä tapaamisia ja erilaisia eri puolueiden keskinäisiä neuvotteluja.

USA:n kommunistien aloitteen v. 1948 alkoi keskustelu laajan monopolien vastaisen liiton rakentamiseksi. Tämä perustui näkemykseen, että 1950-luvulta lähtien suurten monopolien valta yhteiskunta- ja elämäntilassa oli kasvussa niin suureksi, että monopolien toimet uhkaavat palkansaajien lisäksi viljelijöiden, yrittäjien ja jopa keskiasteen kapitalistien etuja. Tämä koettiin oikeaksi ja monopolien vastaisen yhteisrintaman rakentaminen muodostui lähes kaikkien kommunististen- ja työväenpuolueiden päälinjaksi. Suomessa SKP ylimää-

räisessä edustajakokouksessaan v. 1970 määritteli päälinjakseen "Demokraattisen rintaman rakentamisen taistelussa monopolia ja poliittista taantumusta vastaan työtekevien demokraattisten oikeuksien laajentamiseksi, rauhan lujittamiseksi ja sosialismin edellytysten luomiseksi." Myös Kommunistien liitto on kirjannut tämän tavoitteen hyvin selkeästi ohjelmaansa.

Päälinja on monopolien vastaisen rintaman rakentaminen

Kansan äänen järjestöjen piirissä katsoimme, että edelleenkin tästä päälinjasta ei tarvitse luopua. Lenin antoi keskeiselle teokselle nimen "Imperialismi kapitalismin korkein vaihe". Se voidaan ymmärtää niin, että kapitalismi ei talousjärjestelmän osalta etene tämän pidemmälle. Mutta se etsii poliittisia ja väkivaltaisia muotoja säilyttää monopolien valta yhteiskunnassa ja talouselämässä. Tällaisia vallan säilyttämisen muotoja ovat eri asteisina mm. uusliberalismi taloudessa, sekä imperialismi ja fasismi kapitalismin muotoina. On pantava merkille, että Venäjällä, Kiinassa, Intiassa, Brasiliassa ja myös Etelä-Afrikassa kommunistit tukevat maansa BRICS-poliittikka. Tämän kokonaisuuden tekisi kestävämmäksi se, jos katsottaisiin imperialistiseksi voimaksi.

Heikki Männikkö
Helsinki

Turvallisuus lähellä absoluuttista määrää?

Stubb meni sitomaan Suomen myös Ranskan ydinaseohjelmaan ja -harjoituksiin. Yhdessä sotaministerin kanssa riemuittivat, että Suomen turvallisuus lisääntyi taas.

Nyt on jo Nato, kumppanuussopimukset Britannian ja USA:n kanssa, USA:n tukikohdat, pohjoismaisen sotilasyhteistyö ja ruotsalaiset sotilaat Suomessa, yhteistyö Israelin kanssa, valtavat asehankinnat ja jatkuvat sotaharjoitukset Suomessa maalla, merellä ja ilmassa. Kaikki nämä kuulemma tuovat turvallisuutta ja pelottavat hyökkääjää-Venäjä.

Voiko turvallisuutta aina

vaan lisätä lisää? Totta kai. Nythän valmistellaan jo eri nimisten suojeluskuntien aseistamista ja kotien varustamista. Media on jo yhdensuuntaistettu. Poliisin salainen toiminta on ennen näkemättömän vahvaa. Kiinteistöjen ja jo asuntojenkin kauppaa valvotaan; samoin vieraskielisiä (ei kuitenkaan ruotsinkielisiä).

Miksi siis joka päivä toistetaan, että pian se Venäjä hyökkää. Pelkoa ja hysteriaa levitetään oikein urakalla, vaikka turvallisuus alkaa olla absoluuttisessa huipussaan. Mitä tässä on takana. Helpo päätellä.

Kalevi Hölttä 14.9.2026

Kutsu Suomen Työväenpuolueen (STP) ja Kansan äänen syysseminaarille ja STP:n liittokokoukseen

Seminaari järjestetään lauantaina 5.12.2026 Helsingissä Hermannin kerholla os. Hämeentie 67 alk. klo 12.00. Heti seminaarityöskentelyn jälkeen klo 15.00 avataan STP:n liittokokous.

Ohjelmassa valmisteltu puheenvuoro: Työkansan yhteistyöllä uusliberalismista kansanrintaman tavoitteet ja menetelmät sekä kolme alustavaa keskustelupuheenvuoroa.

Näistä ja muista tapahtumaan liittyvistä kysymyksistä laitamme päivitettyä tietoa myöhemmin.

Tervetuloa: **STP:n hallitus** **Seminaarityöryhmä**
Matti Laitinen Heikki Männikkö

Kommunistien liiton toimikunnan kokous

Kommunistien Liiton toimikunnan kokous tiistaina 22.9.2026 klo 17.00 Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki yhdessä EVKR:n hallituksen kanssa. Käsitellään syksyn toimintaa sekä järjestötoimintaa ja ideologiseen työhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä.

Tervetuloa jäsenet ja ystävät !

Kommunistien liiton vuosikokous

Kommunistien Liiton vuosikokous järjestetään torstaina 13.10. 2026 klo 17.00 Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki. Käsitellään vuosikokousasiat sekä järjestötoimintaa ja ideologiseen työhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Hallitus kokoontuu järjestäytymiskokoukseen heti kokouksen jälkeen.

Maksuohje

Maksukäytäntö on muuttunut pankeissa siten, että maksusaaajaksi kirjoitetaan virallinen nimi isoin kirjaimin ja pankkitili kirjoitetaan kaikki numerot yhteen. Esim. EUN VASTAINEN KANSANRINTAMA RY ja pankkitili ilman välejä FI0855411420027966.

Huom! EU:n vastaisen kansanrintaman osalta virallinen nimi kirjoitetaan isoilla kirjaimilla, koska yhdistysrekisterissä sen nimi on kirjoitettu isoin kirjaimin. Joidenkin muiden järjestöjen kohdalla asia voi olla toisin.

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki
<http://www.facebook.com/groups/16752552668703/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.

Kansan ääni
[kansanaani.org](http://www.kansanaani.org)

Kommunistien Liitto ry.
<http://www.kommunistienliitto.org>
SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aatteesta!

www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 3408

EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrintaman johtokunta kokoontuu ti 22.9. 2026 klo 17.00 Hermannin kerholla os. Hämeentie 67, Helsinki. Kokous pidetään myös etäkokouksena. Liity kokoukseen seuraavasta linkistä <https://meet.jit.si/Kansanaanjengi>

Käsitellään mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrintaman kehittämisen ja järjestötyön kysymyksiä (2) Kansainvälisen yhteistyön kysymyksiä (3) Tekoälyn hyödyntämisen problematiikkaa (4) Syyskauden opintotyö ja luentotoiminta, Kansantaloustieteen opiskelu (5) Kannanotot ja muut asiat.

KÄ:n toimituskunnan kokous. Arvioimme KÄ:n numeron 4/2026 sisältöä sekä KÄ:n verkkojulkaisun kokemuksia ja suunnitelmamme lehden syyskalven numeroa (5/26).

Tervetuloa

Julkiset keskusteluforumimme FB:ssä

Suomen Työväenpuolue FB

Ryhmä keskittyy mm. yhteiskunnalliseen keskusteluun, luokkatietoisuuden edistämiseen, ay-liikkeen, puoluepolitiikan, rauhantien, globalisaation ja ulkopoliittikan kysymyksiin.

Kansanrintama- vaihtoheito uusliberalismille FB

Ryhmän tavoite on kehittää vaihtoheito nykyiselle kovalle markkinavoimien yhteiskuntapolitiikalle ja toteuttaa yhteiskunnallinen muutos Suomessa. Keskusteluun kuuluu laajasti politiikka ja yhteiskunnalliset asiat erilaisella informaatiolla.

Näissä ryhmissä toivotaan keskustelua marxilaisen yhteiskuntatieteen lähtökohdista. Linkitettäessä näihin ryhmiin artikkeleita on toivottavaa lisätä oma kommentti ja lähde. Noudatetaan nettietikettiä. Rasistinen ja fasistinen materiaali poistetaan.

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP ry, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry., sekä Sodan- ja Fasisminvastainen työ ry.

POSTIOSOITE:

Vellamonkatu 6-8 A 1, 00550 Helsinki
PUHELIN:
0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPIIKKA:

Picaset Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkopainettu)

Venäjän oikeus purjehtia Itämerellä

Suurvalta Ruotsi hallitsi Itämeren aluetta 1600-luvun alkupuolelta saakka ja vahvisti asemaansa Kustaa II Aadolfin johdolla 30-vuotissa sodassa, joka päättyi 1648. Suuri Pohjan sota (1700–1721) käytiin, kun Ruotsin naapurivaltiot (Venäjä, Tanska, Norja, Saksi, Puola, Liettua) halusivat palauttaa tasapainon Itämeren alueelle. Sodan alussa Ruotsi löi Venäjän Narvan taistelussa v. 1700. Tappion Ruotsin armeija koki Poltavan taistelussa v. 1709. Näinä vuosina Venäjä alkoi varmistaa pääsyään Itämeren kautta maailman markkinoille. Noin v. 1700 Suuren Pohjan sodan alussa Venäjä valtasi Ruotsilla Nevan suistomaan, jonne alettiin rakentaa 27.5.1703 kaupunkia (Sankt-Peterburg, Pietari), josta v. 1712 tuli Venäjän pääkaupunki.

Silloin Venäjä tarvitsi hyvän laivaston. Syvärin alajuoksulle perustettiin v. 1702 Aunuksen laivanveistämö, Lodeinoje Pole (ven. Venepelto, joka suomen kielessä muuntuu Lotinapelloksi.). Sieltä valmistui 1703 Itämeren laivaston ensimmäinen alus – 28-tykkinen fregatti nimeltä Standart. Tämä oli merkittävä askel Venäjän laivaston synnyssä. Lodeinoje Polessa valmistettiin n. 400 alusta. Nykyisen Voronežin alueelle Don-joen var-

relle oli Pietari Suuren toimesta perustettu jo vuonna 1696 laivanveistämö, osana Venäjän laivaston kehitysohjelmaa.

Suuressa Pohjan sodassa Bryntin meritaistelu Riilahdessa Karmarissa 7.8.1714 (greg.), jonka Venäjä voitti. Tätä ennen Venäjä valvoi isoa osaa Etelä-Suomen maa-alueita. Meritie Hankoniemen ympäri oli edelleen Ruotsin hallussa. Riilahden jälkeen Ruotsin merisaarto murtui. Venäjän oikeus

merenkulkuun Itämerellä perustui vielä sotilaalliseen ylivoimaan, mutta Venäjän merenkulun oikeus vahvistettiin Uudenkaupungin rauhassa v. 1721. Tämä rauha sinetöi Venäjän suurvalta-aseman Itämeren alueella. Silloin myös Ruotsin raja Pietarin pohjoispuolella vahvistettiin kulkemaan lähes samaa reittiä, mikä on Suomen ja Venäjän nykyinen raja. (KÄ 3/2021, ”300 vuotta Uudenkaupungin rauhasta”).

**Heikki Männikkö 4.11.2025
KÄ 5/2025 Helsinki**

PS: Uudenkaupungin rauha solmittiin Ruotsin ja Venäjän välillä 30.8.1721 305 vuotta sitten. Venäjä oikeus purjehtia Itämerellä perustuu myös v. 1857 hyväksyttyyn Kööpenhaminan sopimukseen sekä 1994 voimaan astuneeseen YK:n merioikeusyleissopimukseen.

Historiallisen materialismin perusteista (6/7/1) ...

Jatkoa sivulta 15

tuivat Kiovan ylliherruudesta. Tästä eteenpäin asukkaat valitsivat itse perimysjärjestyksestä riippumatta ruhtinaansa. Ruhtinaan valinnasta ja merkittävistä muista asioistaan he päättivät kaupunkilaisten vetsekokouksessa.

Vladimir-Suzdal, Koillis-Venäjä noosee

Vladimir-Suzdalin kehitys alkoi 900–1000-luvulla, jolloin Rostov oli Kiovan Venäjän koillinen hallinnollinen keskus. Alueelle oli noussut ruhtinaita jo 1000-luvun alussa. Vuonna 1093 Vladimir Monomah perusti alueen hallinnon ja hänen poikaansa **Juri Dolgorugi** nimettiin Rostovin ruhtinaaksi v. 1113. Hän siirsi pääkaupungin Rostovista Suzdaliin v. 1125. Tämän jälkeen alue tunnettiin nimellä Rostov-Suzdalin ruhtinaskunta, jota Dolgorugi johti v. 1125–1157.

Vladimir-Suzdalin alue kehittyi merkittäväksi kesukseksi monestakin syystä. Se oli kaukana koilliseen Kiovasta ja etelän rajamaita turvallisempi, jossa mm. polovotit olivat jatkuvana uhkana. Siellä löytyi sopivaa maata viljeltäväksi ja jokireittejä Volgalle. Juri Dolgorugi kehitti aluetta monin tavoin. Hänen aikanaan pyrittiin siirtämään asutusta mm. koillisen turvallisemmille metsäalueille ja hän perusti useita kaupunkeja mm. Perejaslavl-Zaleskin 140 km Moskovaista koilliseen. Dolgoruki osallistui Kiovan Venäjän ruhtinaskuntien keskinäiseen valtataisteluun valtaamalla kahteen kertaan Kiovan, jonka suuriruhtinaan aseman hän omisti vuosina 1159–1161 ja 1155–1157. Suurimman osan elämästään hän vietti Suzdalissa, mutta kuoli Kiovassa. Hän loi perustan tulevalle suurvaltalaiselle Venäjälle.

Dolgorukin poika Andrei Bogoljubski puolestaan teki Vladimirin osan valtakunnan ja hänen hallintonsa muutti Vladimiriin v. 1155. Hänen valtakautenaan jo rakennettiin Kiovan ulkopuolelle uutta valtakeskusta Vladimir-Suzdaliin. Vuonna 1169 tapahtui käännekohta, kun Andrei Bogoljubski onnistui kokoamaan useiden ruhtinaiden liittouman, joka valtasi Kiovan v. 1169. Hän ei kuitenkaan jäänyt hallitsemaan Kiovan, vaan toimi itse Vladimirista käsin. Kiova ei ollut kuitenkaan enää valtakunnan keskus, vaan

valtakuntaa hallittiin Vladimir-Suzdalista käsin. Kiovaan hän jätti hallitsijaksi veljensä **Gleb Jurevitšin**, jolla säilyi suuriruhtinaan arvonimi, mutta Vladimirin asema korostui valtakunnan keskuksena.

Suurvalta Venäjän valtiollisen perusta hahmottuu

Andrei Bogoljubski murhattiin v. 1174 ja Vladimir-Suzdalissa käytiin perimyssota vuosina 1174–1177. Valta vakiintui v. 1177 Andrein velipuolelle **Vsevolod III Jurevitšille** (1177–1212). Vladimir siirtyi Kiovan edelle pohjoisen valtakeskukseksi ja siirtä tuli Venäjän valtakkeen. Moskova oli silloin vielä pieni paikakunta mutta Vsevolod III:n aikana syntyi se hallinnollinen ja poliittinen perusta, josta nousi Moskovan suuriruhtinaskunta.

Feodaalinen kehitys voimistuu

Ennen mongolivalloitusta feodaalismin eteni koillisella Vladimir-Suzdalin alueella aiempaa Kiovan Venäjää pidemmälle. Ruhtinaiden valta muodostui keskitetyksi ja vahvaksi ja he hallitsivat laajoja maa-alueita. Hallinto muodostui huomattavasti muuta maata keskitetyimmäksi. Ruhtinaan lisäksi bojaarit omistivat paljon maata, jota talonpojat viljelyivät. Suuri osa talonpojista oli jo tässä vaiheessa sidoksissa maanomistajaan verojen, vuokrien ja erinäisten työvelvollisuuksien kautta. Feodaaliset suhteet voimistuivat koko ajan, kun ruhtinaat palkitsivat sotavaimien komentajia ja omaa uskottua eliittiään myöntämällä heille maa-alueita sekä oikeuden niiden tuottoon. Ruhtinas, bojaarit (aate-risto) ja kirkko muodostivat hallitsevan luokan, jossa ruhtinaalla oli hyvin määrävävä asema.

Talonpoika maksoi yhteiskunnan ylläpidon

Talonpojan asema Vladimir-Suzdalin alueella ennen mongolien invaasiota kuvaa hyvin sitä suuntaa mihin kehitys Kiovan- ja Vladimirin Venäjän alueella oli kulkemassa. Edelleenkin huomattava osa talonpojista oli lähes vapaita talonpoikia (sme-rejä), jotka viljelyivät omaa tai yhteisön hallitsemaa maata. He maksoivat veroa ruhtinaalle hallinnon ja hovin ylläpitoon. Vero suoritettiin edelleen mm. viljana, turkiksi-na, hunajana mutta joskus myös ra-

hana. Heille asetettiin myös erilaisia velvollisuuksia, joita olivat mm. julkiset työt, tiestön ylläpito ja erilaisen puolustuslaitteen korjaus ym. He joutuivat tukemaan myös sotilaiden kuljetusta, muonitusta, sekä ruhtinaan virkamiesten kuljetuksia ja majoituksia. Joskus talonpoikia saatettiin kutsua myös aseisiin.

Feodaalinen kehitys kasvatti edelleen myös riippuvaisen talonpoikien ryhmää, jotka olivat sidoksissa ylimystöön: ruhtinaaseen, bojaareihin tai kirkkoon. He olivat velkaantuneita tai asuivat ja viljelyivät suuren maanomistajan maalla. Arvioidaan, että heidän asemansa liikkui vapaan talonpojan ja maaorjan välissä. Riippuvaisia myös olivat velkariippuvaiset, zakupiti, joiden ottama velka sitoi heidät tekemään työtä velkojan hyväksi. He kyllä vapautuivat sidonnaisuudesta, jos saivat maksettua velkansa.

Edelleen olivat olemassa rjadovitzi, jotka olivat sitoutuneet tekemään työtä isännälleen sopimuksella. Tähän heidät pakotti mm. köyhtyminen, katovuosi, velkaantuminen tai sotatila, jolloin he tarvitsivat suojelua.

Yhteiskunnassa alimpana ryhmänä olivat, kuten Kiovan Venäjän alkaaikoina, holopit, joiden asema muistutti lähes orjan asemaa.

Maa hajoaa ruhtinaskuntiin. Feodalismi vahvistuu

Ennen mongolien invaasiota, Kiovan Venäjä jakaantui 1100-luvulla lukuisiin, lähes itsenäisiin, ruhtinaskuntiin. Vladimir-Suzdalin alueella tapahtui sama kehitys, mutta ruhtinaan valta oli siellä huomattavasti vahvempi. Talonpoika oli se ryhmä, joka työllään tuotti kaiken sen omaisuuden, jolla ruhtinaskuntien keskinäiset taistelut ja eliitin eläminen maksettiin. Talonpojan riisto kiristyi, mikä ilmeni sen eri ryhmien riippuvaisuuden vahvistumisena isäntiinsä. Kiovan Venäjällä alettiin 1000-luvun alkuvuosina koota Ruskaja Pravda lakikokoelmaa. Kaikissa ruhtinaskunnissa, myös Vladimir-Suzdalissa omakuttiin sen esittämät feodaaliset oikeusperiaatteet. Siinä vahvistettiin voimistuva feodaalinen luokajakko. Talonpoikien osalta siinä mainittiin kaikki eri ryhmät ja vahvistettiin heidän asemansa, velvollisuutensa ja rangaistukset erilaisista rikkeistä.

Työryhmä

Operaatio muuttui merisodaksi - sulkeutuuko itämeri?

Me hyökkäsimme kymmeniin laivoihin Asovanmerellä heinäkuussa. Vastatoimena alle kuukaudessa Venäjä sulki Ukrainan satamat ja Putin ilmoitti viime viikolla, että mikäli isemme Venäjän rahteja kuljettaviin laivoihin, Venäjä vastaa samalla mitalla globaalisti. Tilanne on muuttunut dramaattisesti, meidän mediamme ovat varsin hiljaa.

Suuret tappiot ukrainan kyvylle rahoittaa sotaa

1.8–12.8 välisenä aikana Ukrainan vehnän vienti väheni edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan 77 %, ohran 82 %. Teräksen vienti ja hiilen tuonti ovat vähentyneet saman verran. Meille tärkeä reitti laivata raskaita aseita meriteitse rintamalle sulkeutui, kun laivanvarustajat eivät uskalla lähettää laivojaan Ukrainan satamiin. Maakuljetukset tai Danubien satamat, jonne Izmael, eivät kykene korvaamaan menetettyä kapasiteettia ja ovat myös ilmahyökkäysten kohteena.

"Venäjä ei kykene enempään"

Satamien nopea sulkeminen sen jälkeen, kun me revimme lopullisesti 2022 viljasopimuksen, kuvaa sitä miten monella tavalla Venäjä on sotinut käsijarru päällä. Venäjä on sallinut 4 vuotta meidän laivata aseita Ukrainaan ja Ukrainan rahoittaa sotakassansa viennillä. Täyden mittakaavan sodassa, Venäjä olisi sulkenut satamat jo 2022.

Kun Venäjä diplomaattisen ratkaisun tavoittelussaan suostui monin tavoin, ei vain viljasopimuksen osalta, rajoittamaan toimiaan, avautui meille vapaa pelikenttä toistella, miten Venäjä ei kykene enempään.

Venäjän strategien käännös kesällä 2026

Putin luopui vihdoinkin uskostaan, että sotaamme Venäjän kanssa voitaisiin löytää Trumpin kautta diplomaattinen ratkaisu. Tähän todennäköisesti vaikutti Trumpin täydellinen petollisuus Iranin kanssa käydyissä neuvotteluissa ja lausunnot Naton kokouksessa. Venäjä kääntyi Iranin strategiaan. Heti kun me annoimme perusteen, hyökkäämällä laivoihin, Venäjä sulki Ukrainan satamat, kuin Iran Hormuzin salmen.

Venäjä vastaa merisaartoomme samalla mitalla

Viime viikolla Putin ilmoitti Venäjän vastaavan Venäjän kanssa käytävän kaupan rahtia kuljettavien laivojen upottamisiin ja kaappauksiin kaikilla merillä samalla mitalla.

Tämä on jälleen Iranin strategian kopio. Kun me kaappaamme jonkin kolmannen valtion lipun alla kulkevan raskaita laivan, jota propagandasamme kutsumme Venäjän varjolaivastoksi, Venäjä voi vastata tekemällä saman Naton varjolaivastolle vaikkapa Tyynellä valtamerellä, jota on vaikeampaa sulkea.

Muuttuuko Itämeri persianlahdeksi?

Jos me vastaamme sulkemalla Venäjän laivakuljetukset Itämerellä, eli laajennamme jo aloittamaamme matalan intensiteetin sota, voi Venäjä sulkea Itämeren Kaliningradia ja Valko-Venäjää käyttämällä 660 km etäisyyteen saakka.

Kalibr (3M-54), P-700 Granit (SS-N-19) ja P-800 Oniks / Zircon merimaalohjuksien torjumisen meillä ei ole juuri mahdollisuuksia, merimaaleihin itsenäisesti haakeutuvien matalalla lentävien droonien torjuminen olisi vaikeaa, koska Natolla on vain 5% maa-alueen suojaamiseen ja merellä ei taida olla sitäkään vähää.

Venäjälle Itämeren sulkeutumisen olisi iso haaste, mutta vielä suurempi ongelma olisi se että Ruotsin, Suomen, Baltian maiden, Puolan ja Saksan laivaliikenne putoaisi olemattomiin, samasta syystä kuin Persianlahdella.

Erityisesti Suomelle tämä olisi suurempi katastrofi, Venäjälle vain ongelma. Jos me iskisimme Muurmannerin satamaan tai rautatiehen, se avaisi Venäjälle mahdollisuuden todeta kyseessä olevan täyden mittakaavan sota.

Mikä on meidän seuraava siirtomme sodassamme?

Uhosimme kesäkuussa, että 40 päivässä pakotamme Putinin konttaamaan neuvottelupöytäan ja antautumaan meidän ehdoillemme. Venäjän kansa kääntyi vaatimaan maan johdolta kempioita toimia eikä suinkaan antautumista, eikä suunnitelma toiminut tälläkään kertaa.

Kun Venäjä kovensi vastaustaan, alkoi Brittien armeijaa kiinnostaa avata keskustelua Venäjän vastinpariensä kanssa, mutta ei ole tietoa joltako tämä mihinkään. Joidenkin väitteiden mukaan Trump haluaisi lähettää Witkoffin ja Kushnerin uudelleen Moskovaan, mutta miksi Venäjä käyttäisi aikaansa näihin, joilla ei ole edes mitään vastuuta valtion edustajina? Lähettäköön Rubion Moskovaan.

Tietäkökö enää kukaan mihin suuntaan tämä menee

Mielipiteeni on, ettei tiedä. Meidän leirissämme provosointi ja eskalointi jatkuu. Suomi sulkee merialueitaan ja ilmatilaansa edelleen valehdellen että ”harhautuvat Ukrainan droonit”. Selitys on teknisesti mahdoton, että sellainen drooni olisi voinut harhautua Laukaan suusta aina Latviaan, ennen kuin putosi. Ei riitä polttoainetta, eikä Venäjän kyky häiritä niin kauas.

Vaikka Venäjä sanoo nyt täysin selvästi mikä vastaus on laivojen kaappaamiseen, Naton kuplassa näkemys lienee edelleen, että se on vain puhetta ja muun sanominen on Venäjän myötäilijä ja petturuutta. Vaikka kukaan tuskin tietää tarkasti tulevaa, niin sen lienee voida sanoa ääneen, että olemme aika varmasti edelleen menossa rauhasta pois päin.

Suomen johto ei tunnuta ainakaan julkisesti mitenkään varautuvan siihen, että Naton sisämeri muuttuisiin Venäjän Persianlahdeksi ja Suomi sisämaavaltioksi, jonka ainoa reikä ulkomaille on muutama kapea tie Norjaan ja Ruotsiin sekä yksi eri levyinen rautatie Ruotsin Skandien vuoriston kautta Norjan satamiin.

"Analyytikko"